

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เรื่อง บทบาทของสถาบัน
พระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

โดย
นายรัชชานนท์ อินทรพฤษ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา แผน ก แบบ ก 2

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เรื่อง บทบาทของสถาบัน
พระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา แผน ก แบบ ก 2

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

EFFECTS OF LEARNING ACTIVITIES USING 4C INSTRUCTIONAL MODEL ON THE
ROLE OF THE MONARCHY AND IMPORTANT EVENTS IN THAI HISTORY TO
PROMOTE LEARNING SKILLS OF THE TENTH GRADE STUDENTS

By
MR. Ratchanon INTARAPRUK

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education TEACHING SOCIAL STUDIES
Department of Curriculum and Instruction
Academic Year 2023
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส
เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญใน
ประวัติศาสตร์ไทย เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4

โดย นายรัชชานนท์ อินทรพฤกษ์

สาขาวิชา การสอนสังคมศึกษา แผน ก แบบ ก 2

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรพิน ศิริสัมพันธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ ดร. ศศิพัชร จำปา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. คณิต เขียววิชัย)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. มนัสนันท์ น้ำสมบูรณ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรพิน ศิริสัมพันธ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ ดร. ศศิพัชร จำปา)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์ ดร. มารุต พัฒมผล)

640620004 : การสอนสังคมศึกษา แผน ก แบบ ก 2

คำสำคัญ : รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส, ทักษะการเรียนรู้, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นาย รัชชานนท์ อินทรพฤกษ์: ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรพิน ศิริสัมพันธ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 28 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส 2) แบบประเมินทักษะการเรียนรู้ 3) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย และ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะการเรียนรู้ เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส โดยในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

640620004 : Major TEACHING SOCIAL STUDIES

Keyword : 4C INSTRUCTIONAL MODEL, LEARNING SKILLS, ACADEMIC ACHIEVEMENT

MR. Ratchanon INTARAPRUK : EFFECTS OF LEARNING ACTIVITIES USING 4C INSTRUCTIONAL MODEL ON THE ROLE OF THE MONARCHY AND IMPORTANT EVENTS IN THAI HISTORY TO PROMOTE LEARNING SKILLS OF THE TENTH GRADE STUDENTS

Thesis advisor : Assistant Professor Orapin Sirisamphan, Ph.D.

The purposes of this research were to: 1) compare learning skills before and after studying on the role of the monarchy and important events in Thai history of the tenth grade students using the 4C instructional model 2) compare learning achievement before and after studying on the role of the monarchy and important events in Thai history of the tenth grade students using the 4C instructional model. 3) study the opinions of the tenth grade students using the 4C instructional model. The sample of this research consisted of 28 the tenth grade students 4/3 the second semester year 2023 at Kanchananukroh School Kanchanaburi Province.

The instruments employed to collect data were: 1) 4C instructional model lesson plans 2) a learning skills assessment form 3) a learning achievement test on the role of the monarchy and important events in Thai history. and 4) a questionnaire on the opinions of the tenth grade students on the 4C instructional model. The collected data was analyzed by mean, standard deviation and t-test for dependent.

The findings were as follows:

1. The learning skills on the role of the monarchy and important events in Thai history of the tenth grade students using the 4C instructional model after studying was higher than before at the level of .05 significance.

2. The learning achievement on the role of the monarchy and important events in Thai history of the tenth grade students using the 4C instructional model after studying was higher than before at the .05 level significance.

3. The positive opinions of the tenth grade students towards the 4C instructional model were the highest level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างสูงจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพิน ศิริสัมพันธ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.ศศิพัชร จำปา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่คอยช่วยเหลือให้กำลังใจมาโดยตลอด จนวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.มนัสนันท์ น้ำสมบูรณ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล และคณาจารย์ สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ทุกท่าน ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่อง จนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ให้ความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์ ดร.ปรัชญา เหลือแดง อาจารย์ ดร. พาที เกศรนากร และอาจารย์ กวี โพธิสุธา ที่กรุณาเสียสละเวลาในการตรวจเครื่องมือเพื่อให้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร คณะครูโรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ และพี่ ๆ คณะกาภเพชร นำโดย ครู ปาน พี่บอย พี่หมีว พี่ยุ้ย พี่กวาง พี่ปู พี่รัตน์ พี่พลุค พี่เฟิร์น และพี่ไก่ ที่เป็นกำลังใจ คอยช่วยเหลือ ถามไถ่ถึงงานและคอยแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าให้ข้าพเจ้ามาโดยตลอดเมื่อพบปัญหาขณะทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 3 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ที่ให้ความร่วมมือ ให้ความรัก เสียสละ และทุ่มเททำงานและเป็นนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณ นายประสาน ขำสุวรรณ นางสมบูรณ์ ขำสุวรรณ และนางสาวอรณิชา เบญจวรรณ ผู้เป็นลุง ป้า และมารดาที่คอยส่งเสริมสนับสนุนจนทำให้ข้าพเจ้าประสบความสำเร็จในวันนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ญดาภัก กิจทวี ผู้เป็นต้นแบบทางการศึกษาและเป็นแรงบันดาลใจให้ข้าพเจ้าได้มาศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร อีกทั้งอาจารย์ ดร.ปรัชญา เหลือแดง ผู้เปรียบเสมือนพี่ชาย คอยเติมพลังใจ และแรงใจด้วยดีเสมอมา

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นทุกคน โดยเฉพาะพี่แอม พี่ต่าย พี่ตึก และพี่น้ำ ที่คอยช่วยเหลือ สนับสนุน และเป็นกำลังใจตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในระดับปริญญาโทครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วง

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ก่อให้เกิดประโยชน์และคุณค่า ข้าพเจ้าขอขอบคุณความดีทั้งหมด บูชาแต่คุณบิดา มารดา ลุง ป้า น้า อา ครูบาอาจารย์ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก ที่ทำให้ข้าพเจ้าประสบความสำเร็จ

รัชชานนท์ อินทรพฤกษ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	6
สมมติฐานการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
ขอบเขตการวิจัย.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	12
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	13
1. หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ จังหวัดกาญจนบุรี.....	14
1.1 ข้อมูลพื้นฐาน.....	14
1.2 คำอธิบายรายวิชา.....	14
1.3 โครงสร้างรายวิชา.....	16
2. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส.....	17
2.1 ความเป็นมาของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส.....	17

2.2 แนวคิดเกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส	18
2.3 ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง	20
2.4 การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจิตพิสัย	21
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความรู้	21
2.6 ขั้นตอนของการเรียนการสอนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส	23
3. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้	25
3.1 ความหมายของทักษะการเรียนรู้	26
3.2 องค์ประกอบของทักษะการเรียนรู้	28
3.3 ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา	30
3.4 ทักษะการสื่อสารและการร่วมมือ	32
3.5 ทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม	33
3.6 การประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21	34
4. แนวคิดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	36
4.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	36
4.2 ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	36
4.3 ความหมายของแบบทดสอบแบบปรนัย	37
4.4 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	37
4.5 หลักการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	39
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40
5.1 งานวิจัยในประเทศ	40
5.2 งานวิจัยต่างประเทศ	44
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	47
ขอบเขตของการวิจัย	47
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	47

2. ตัวแปรที่ศึกษา	48
3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย	48
4. เนื้อหาในการวิจัย.....	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	52
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล	64
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือและการวิเคราะห์ข้อมูล	64
สรุปการดำเนินการวิจัย	66
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบทักษะการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบัน พระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส.....	69
ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบัน พระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส.....	71
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบ การจัดการ เรียนรู้ 4 ส.....	72
ประมวลการสังเกตจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส.....	75
บทที่ 5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	76
สรุปผลการวิจัย.....	77
อภิปรายผล.....	77
ข้อเสนอแนะ	82
1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	82
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	83
รายการอ้างอิง	84

ภาคผนวก.....	93
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือ	94
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	96
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	112
ประวัติผู้เขียน	136

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 โครงสร้างรายวิชา	16
ตารางที่ 2 ตารางแสดงความสอดคล้องของสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กับเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย	49
ตารางที่ 3 ความสอดคล้องของนิยามทักษะการเรียนรู้กับตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้แกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551.....	51
ตารางที่ 4 แบบการวิจัย The One Group Pretest - Posttest Design.....	52
ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ของทักษะการเรียนรู้กับลักษณะพฤติกรรม.....	55
ตารางที่ 6 วิเคราะห์แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยสร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อวัด พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ทั้ง 6 ด้าน.....	59
ตารางที่ 7 สรุปการดำเนินการวิจัย.....	66
ตารางที่ 8 ผลการเปรียบเทียบทักษะการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบัน พระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วย รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส.....	69
ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยทักษะการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการ เรียนรู้ 4 ส.....	70
ตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบัน พระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วย รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส.....	71
ตารางที่ 11 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบ การจัดการ เรียนรู้ 4 ส.....	72

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	9
ภาพที่ 2 แสดงการสังเคราะห์แนวคิดและกระบวนการที่นำมาใช้ออกแบบกระบวนการจัดเรียนรู้ของ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส (ปรัชญา เหลืองแดง, 2561: 160)	19

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

โลกศตวรรษที่ 21 เป็นโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีของทุกประเทศ รวมถึงเชื่อมต่อกันของข้อมูลสารสนเทศอย่างรวดเร็วในทุกมิติและรวดเร็ว เป็นโลกไร้พรมแดน การพัฒนาศักยภาพของประชากรด้านการศึกษาถือเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศ ให้มุ่งสู่ความก้าวหน้าอย่างยั่งยืน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : ก) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วที่เกิดขึ้นในโลกยุคศตวรรษที่ 21 นี้ เรียกว่า “Disruptive Change” โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความก้าวหน้าของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง วิถีชีวิตของคนในสังคม บุคคลจึงควรมีทักษะในการดำเนินชีวิตทั้งทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและ ทักษะในการเรียนรู้ เพราะสังคมต้องการผู้ที่พร้อมจะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา รู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้สื่อออนไลน์ที่เข้ามาเสริมปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของ มนุษย์ (อานนท์ วิชานนท์, 2566: ออนไลน์) ในอดีตที่ผ่านมาหลายประเทศได้ให้ความสำคัญการ ปฏิรูปการศึกษา มุ่งพัฒนาประชากรในหลายด้าน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้นอกห้องเรียน การท่องจำใน สาระวิชาหลัก ไม่เพียงพออีกต่อไปแล้วในการดำเนินชีวิตและการทำงาน จึงได้ปฏิรูปการศึกษาใน หลายด้านทั้งการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ เน้น กระบวนการพัฒนาทักษะการใช้และสมรรถนะด้านเทคโนโลยี รวมถึงการพัฒนาค่านิยมที่ดี ทักษะต่อ การศึกษาและการทำงาน และทักษะการคิดที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ภายใต้ความท้าทายใหม่ (Saavedra and Opfer, 2012; สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาอนาคต, 2557: 9)

การศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นการเตรียมบุคคลเพื่อให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ (Learning person) ให้สามารถทำงานโดยใช้ความรู้ความสามารถ (Knowledge worker) และเป็นบุคคลที่มีคุณภาพในอนาคต พร้อมประกอบสัมมาอาชีพในอนาคต ในศตวรรษที่ 21 นี้ จึงควรให้บุคคลได้ฝึกและส่งเสริมการเรียนรู้ ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการคิดวิเคราะห์ ส่งเสริมให้บุคคลได้การแก้ปัญหา ฝึกการสื่อสาร และส่งเสริมทำงานร่วมกันอันเป็นองค์ประกอบ ที่สำคัญของทักษะการเรียนรู้ (Learning skills) และเป็นทักษะสำคัญของศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st century skills, 2019: ออนไลน์) และทักษะการเรียนรู้ยังจำเป็น ต่อการยกระดับคุณภาพมนุษย์ด้วยการพัฒนาความรู้และทักษะและทักษะต่าง ๆ เพื่อให้เกิดองค์ ความรู้นำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม (กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา, 2559: 42) และเป็นการพัฒนาเยาวชนของชาติให้มีความพร้อมเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21

จึงควรมุ่งส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) โดยทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นกลุ่มความรู้ทักษะและนิสัยการทำงาน ซึ่งความสามารถในการทำงานขึ้นอยู่กับทักษะการเรียนรู้ การใฝ่เรียน อยากรเรียนรู้และสนุกกับการเรียน ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งควรแก่การพัฒนา (ทวิศักดิ์ จินดานุรักษ์, 2559; วิชญา น้อยมาลา, 2564: 4; วิจารณ์ พานิช, 2555: 6)

ทักษะการเรียนรู้ (Learning skills) เป็นทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 นอกเหนือจากทักษะชีวิตและการทำงาน และทักษะทางสารสนเทศและเทคโนโลยี ซึ่งทักษะการเรียนรู้เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถของผู้เรียนในการใช้วิธีการ กระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อแสวงหาความรู้ที่หลากหลายทั้งด้วยตนเองหรือการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น จนเกิดการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ผ่านการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การทำงานร่วมกัน และการสื่อสารซึ่งได้จากการปฏิบัติกิจกรรมฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง จนสามารถประยุกต์ใช้และสร้างเป็นนวัตกรรมที่มีความใหม่จากเดิมจนเกิดความคล่องแคล่ว (วิชญา น้อยมาลา, 2564: 4, เบญจพร พุ่มนวล, 2564: 18, ประทีป คงเจริญ, 2564: 165-177) สามารถสร้างสรรค์ผลงานบนพื้นฐานของการคิดเชิงวิพากษ์ การสื่อสาร และการมีส่วนร่วมในการทำงาน มีรายละเอียดดังนี้ 1) การคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา (Critical thinking and problem solving) โดยมีความสามารถคิดอย่างมีเหตุผล คิดเชิงระบบนำไปสู่การแก้ปัญหา 2) การสื่อสารและการร่วมมือ (Communication and collaboration) โดยมุ่งพัฒนาเน้นปฏิบัติและการสื่อสารแนวคิดใหม่ เปิดกว้างและยอมรับมุมมองหรือโลกทัศน์ที่แปลกใหม่ และ 3) การคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (creativity and innovation) ปฏิบัติสร้างสรรค์ชิ้นงานอย่างรอบคอบ ปรับปรุงและพัฒนาสร้างสิ่งใหม่หรือนวัตกรรมขึ้น (Partnership for 21st Century skills (2019: ออนไลน์) ดังนั้น ทักษะการเรียนรู้จึงเป็นทักษะที่จำเป็นเพื่อเตรียมความพร้อมนักเรียนให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง ให้มีความรู้และทักษะที่สูงขึ้นพร้อมเข้าสู่โลกแห่งการทำงาน ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตและเรียนรู้อย่างมีความหมายภายใต้ความซับซ้อน มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม ใช้ชีวิตได้อย่างปกติสุขในโลกยุคดิจิทัล (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2557: 33; กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา, 2559: 46)

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการเรียนรู้ว่าเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขึ้นโดยตัวบุคคลอันเป็นผลมาจากการได้รับความรู้หรือประสบการณ์จากการจัดการศึกษาหรือกิจกรรมในชีวิตที่สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ปราบกฎใจความสำคัญว่าด้วยแนวทางการจัดการศึกษาในมาตรา 22 ถึงมาตรา 30 ที่เน้นให้สถานศึกษาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

เพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต กำหนดคุณสมบัติให้ผู้เรียนมีการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ และตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553: 42-45; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554: 22) อีกทั้งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และปฏิญญาว่าด้วยการจัดการศึกษาขององค์การสหประชาชาติมุ่งการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความสอดคล้องกับยุคสมัยแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคลจึงเป็นสิ่งสำคัญ การส่งเสริมนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้เพื่อรู้ทุกสิ่งอย่างจากการฝึกการปฏิบัติส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต และเป็นการเรียนรู้เพื่อให้รู้จักตนเองอย่างถ่องแท้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายแก่นักเรียน (วิชัย วงษ์ใหญ่, มปป: ออนไลน์) ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถดำรงชีวิตในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงและสามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขในอนาคต

จากความสำคัญของการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ให้นักเรียนดังกล่าวข้างต้น พบว่า ปัญหาผลการเรียนหรือผลการทดสอบทางวิชาการที่ลดลงของนักเรียนอย่างมากในช่วง 20 ปีมานี้ นั้นสะท้อนถึงการขาดทักษะการเรียนรู้หรือศักยภาพในการเรียนรู้ซึ่งจากรายงานสถานะการศึกษาไทย ปี 2564 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนไทยยังมีความสามารถและคุณภาพทางวิชาการต่ำในด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ จึงจำเป็นต้องเร่งพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนในการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และนำไปใช้สร้างสรรค์เพื่อสร้างนวัตกรรม และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของการประเมิน PISA ตั้งแต่ปี 2000 จนถึง PISA 2018 พบว่า คะแนนของนักเรียนทุกกลุ่มโรงเรียนลดลงอย่างต่อเนื่องซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเด็กไทยยังขาดทักษะในการเรียนรู้ การอ่าน การวิเคราะห์ การจัดการ การแก้ปัญหา (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564: 38-42) อีกทั้งผลการศึกษาที่ว่านักเรียนใช้เวลาในการเรียนมาก แต่เมื่อมีการทดสอบผลลัพธ์ที่ปรากฏกลับได้ผลลัพธ์ตรงกันข้าม ซึ่งผลการเรียนที่ตกต่ำนั้น มาจากวิธีการสอนที่ไม่ได้ช่วยสร้างความหมายแก่นักเรียนจึงส่งผลให้ทักษะการเรียนรู้มีผลลัพธ์ที่ต่ำลง (Ogochukwu, 2002) การจัดการศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการพัฒนาผู้เรียนให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและต่อเนื่องในระยะยาว ซึ่งการพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนนั้นผู้เรียนควรมีทักษะการเรียนรู้ (Learning skills) ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญในการกำหนดผลการเรียนของนักเรียน (Ansari, 1980)

สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีนโยบายทางด้านการศึกษาส่งเสริมและผลักดันให้จังหวัดกาญจนบุรีเป็นพื้นที่นำร่องนวัตกรรมการศึกษา จากวัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาตามพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ.2562 ข้อที่ 1 คิดค้นและพัฒนานวัตกรรมด้านการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนด้านความรู้ (Knowledge) สมรรถนะ (Competency) ทักษะ (Skills) และเจตคติ (Attitude)

ที่เป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทยยุคใหม่ แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี มีความสอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี คือ “บูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อพัฒนาทักษะและสร้างโอกาสทางการศึกษาให้ประชากรทุกช่วงวัยในจังหวัดกาญจนบุรีเป็นคนดีที่มีความสุขและมีคุณภาพของสังคมและประเทศเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในโลกอนาคต” และมีพันธกิจข้อที่ 2 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยของจังหวัดกาญจนบุรีให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2566: 80) และวิสัยทัศน์โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ที่ว่า “โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ เป็นโรงเรียนชั้นนำแห่งการเรียนรู้ ด้วยเทคโนโลยี มีนวัตกรรม ผลิตภัณฑ์สู่สังคม” จากพันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียนข้อที่ 2 การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการสมวัย รู้เท่าทันเทคโนโลยี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีทักษะและสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนาการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 (แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์, 2566: ฉ)

ดังนั้น การพัฒนาผู้เรียนให้สามารถดำรงตนได้อย่างสมดุล เป็นบุคคลพร้อมเรียนรู้ในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง เตรียมความพร้อมสู่อนาคต และนโยบายพัฒนาจังหวัดกาญจนบุรี ให้เป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนาทักษะการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปสู่การสร้างสรณ์นวัตกรรม จากการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ ควรมีการนำแนวคิด และทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยความรู้ความเข้าใจจากประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ จัดระบบนำไปสู่การสร้างสรณ์ชิ้นงาน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการฝึกปฏิบัติด้วยตนเองผ่านกระบวนการคิดและลงมือปฏิบัติ (ประกาศิต อานุภาพแสนยากร, 2555: 377) รวมถึงการพัฒนาจิตพิสัย ปลูกฝังค่านิยมในตัวผู้เรียน ให้เกิดความตอบสนองอย่างเต็มใจนำไปสู่การเห็นคุณค่า จัดระบบคุณค่า จัดระบบค่านิยมจนสามารถพัฒนาเป็นลักษณะนิสัย และกระบวนการจัดการความรู้ กระบวนการดำเนินการจัดเก็บทรัพยากรความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อทำให้เกิดการสร้างองค์ความรู้ที่ฝังลึกอยู่ในบุคคลเพื่อการถ่ายทอดและสามารถประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการทักษะในการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์นั้น ควรมุ่งเน้นการแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบ ส่งเสริมกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการอยู่ร่วมกับสมาชิกในกลุ่มอย่างประชาธิปไตย (สิริวรรณ ศรีพหล, 2553: 402) อีกทั้งกิจกรรมการสอนประวัติศาสตร์มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนต้องฝึกให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking) ควรออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดสร้างสรรค์ (Control and creativity) ออกแบบกิจกรรมลักษณะของการจัดนิทรรศการทางประวัติศาสตร์ (เฉลิม มลิลลา นิติเชตต์ปรีชา, 2559: 215-221)

การศึกษาประวัติศาสตร์ทำให้รู้รากเหง้าของตนเอง เพื่อความเข้าใจและความภาคภูมิใจในชาติ เข้าใจปัญหาและสภาพแวดล้อมของสังคมปัจจุบัน เห็นข้อบกพร่อง และความผิดพลาด ความสำเร็จ ความดีงามของบรรพบุรุษ เป็นบทเรียนที่มีค่าสำหรับใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ อีกทั้งยังสามารถพัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ อาทิ การสังเกต การเปรียบเทียบ แยกแยะและจัดระบบข้อมูล การเพียรพยายามในการรวบรวมข้อมูล การสรุปความ และเรียบเรียงให้มีความน่าสนใจ และเขียนสื่อสารด้วยความสละสลวย ตลอดจนสามารถพัฒนาเจตคติ ค่านิยมอันดี ซึ่งในปัจจุบันนี้วิชาประวัติศาสตร์เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนานักเรียน เพื่อมุ่งให้นักเรียนใฝ่รู้ สงสัย ตั้งคำถาม สนใจ ออยากรู้อยากเห็น นำไปสู่การแสวงหาความรู้ ตั้งคำถามสร้างสรรค์ สามารถรวบรวม ตรวจสอบและประเมินคุณค่า สามารถพิจารณาไตร่ตรอง เพิ่มพูนข่าวสาร วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ วินิจฉัยและบูรณาการความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ เข้าใจถึงสถานการณ์และปัญหาเป็นการใช้ปัญญาเข้าใจความขัดแย้ง นำไปสู่การประสานประโยชน์ร่วมกันและพัฒนาทักษะที่สำคัญและจำเป็นในยุคศตวรรษที่ 21 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2554: ฉ)

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส (ปรัชญา เหลืองแดง, 2561: 160) เป็นรูปแบบที่พัฒนาจากทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองที่มุ่งจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจิตพิสัย และแนวความคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถจัดระบบองค์ความรู้ ใช้กระบวนการแลกเปลี่ยน ร่วมมือ สื่อสารสร้างสรรค์ผลงานนำไปสู่การเผยแพร่ผลงาน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน 1) ใส่ใจในมรดกศิลปวัฒนธรรมไทย 2) สังสมองค์ความรู้มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย 3) สร้างสรรค์แนวทางการอนุรักษ์และเผยแพร่องค์ความรู้มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย และ 4) สืบสานคุณค่ามรดกศิลปวัฒนธรรมไทยสู่สาธารณะ โดยผู้วิจัยได้นำขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้ 1) ใส่ใจ (ส-ใส่ใจ) สร้างความสนใจในองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ นำไปสู่การกำหนดหัวข้อที่สนใจเพื่อการศึกษา 2) สังสมองค์ความรู้ (ส-สังสม) สืบค้นองค์ความรู้ และจัดระบบองค์ความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย 3) สร้างสรรค์และเผยแพร่ องค์ความรู้ (ส-สร้างสรรค์) แลกเปลี่ยนปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน และผสานองค์ความรู้ใหม่เพื่อสร้างสรรค์วิธีการเผยแพร่องค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่น และ 4) สืบสานคุณค่าสู่สาธารณะ (ส-สืบสาน) จัดกิจกรรมนิทรรศการองค์ความรู้ท้องถิ่นเพื่อสะท้อนถึงการสืบสานคุณค่าองค์ความรู้ประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่น

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจทำวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เป็นการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ทักษะ และสามารถเชื่อมโยงองค์

ความรู้สู่การนำไปปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาในอนาคต และถือเป็นส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ และทักษะสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน

คำถามการวิจัย

1. ทักษะการเรียนรู้ เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส สูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่ อย่างไร
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส สูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่ อย่างไร
3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส อยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

สมมติฐานการวิจัย

1. ทักษะการเรียนรู้ เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนามาจากทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivist Theory) ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเองต่อยอดความรู้ที่มีอยู่เดิมนำไปสู่การสร้างสรรค์ชิ้นงาน ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการแก้ปัญหา ได้วิพากษ์วิจารณ์ผลงานและนำผลงานไปใช้ ซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้นและเรียนรู้อย่างมีความหมาย การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจิตพิสัย (Affective Domain) การปลูกฝังค่านิยมในตัวผู้เรียน ให้เกิดความตอบสนองอย่างเต็มใจนำไปสู่การเห็นคุณค่า จัดระบบคุณค่า การจัดการระบบองค์ความรู้ และสร้างเป็นลักษณะนิสัย และแนวคิดการจัดการความรู้ (Knowledge Management) เป็นการรวบรวมองค์ความรู้ต่าง ๆ จากแหล่งเรียนรู้ ด้วยกระบวนการสำรวจและสืบค้น ผ่านกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติจดบันทึก และสกัดออกมาเป็นความรู้ที่ฝังแน่น ที่ส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ทักษะการเรียนรู้ เป็นความสามารถของผู้เรียนในการแสวงหาความรู้และสร้างความรู้ด้วยตนเอง จากประสบการณ์เดิมของตนผ่านการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา การสื่อสารและการร่วมมือ นำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานหรือวิธีการใหม่ ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสามารถประเมินได้จาก 3 ทักษะ ดังนี้ 1) ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และแก้ปัญหา 2) ทักษะการสื่อสารและการร่วมมือ และ 3) ทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม

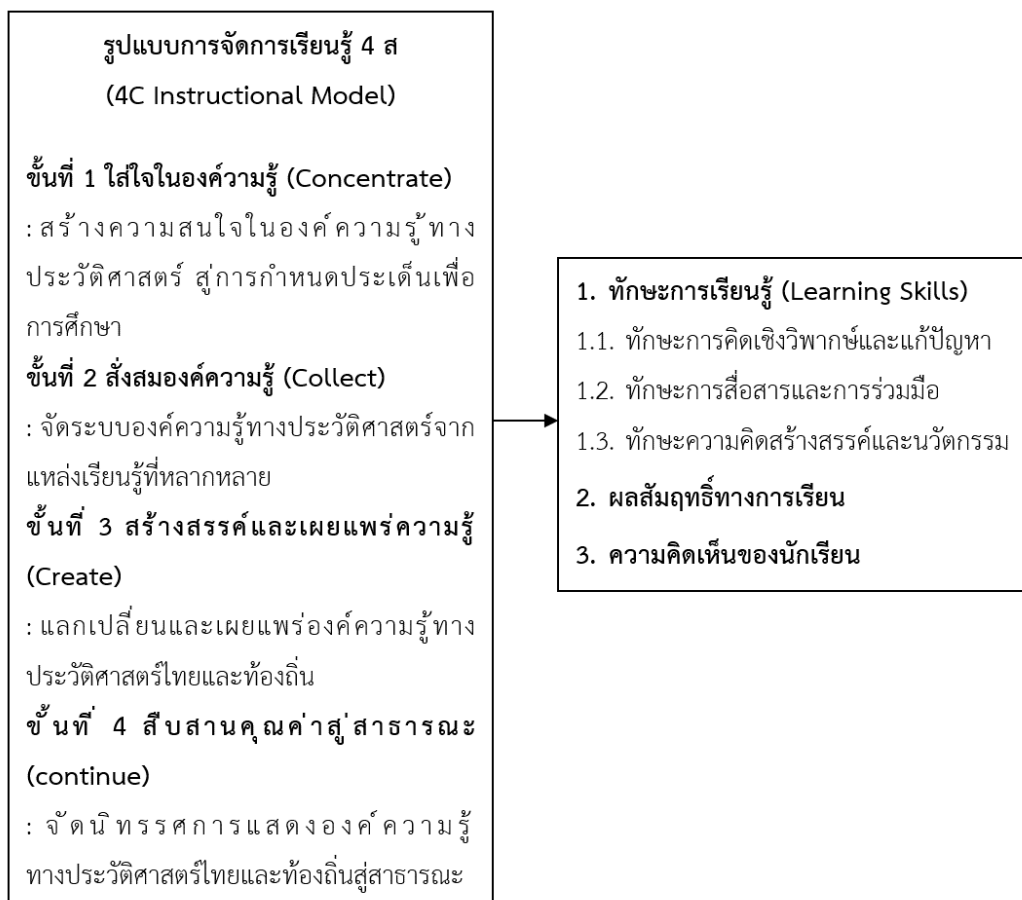
รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส (ปรัชญา เหลืองแดง, 2561: 160) เป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมาจากทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivist Theory) การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาจิตพิสัย (Affective domain) และแนวคิดการจัดการความรู้ (Knowledge Management) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ใส่ใจในมรดกศิลปวัฒนธรรมไทย (ส-ใส่ใจ) ขั้นที่ 2 สังสมองค์ความรู้มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย (ส-สังสม) ขั้นที่ 3 สร้างสรรค์แนวทางการอนุรักษ์และเผยแพร่ความรู้มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย (ส-สร้างสรรค์) และ ขั้นที่ 4 สืบสานคุณค่ามรดกศิลปวัฒนธรรมไทยสู่สาธารณะ (ส-สืบสาน)

การศึกษาประวัติศาสตร์ทำให้เกิดความเข้าใจและความภาคภูมิใจในชาติ เข้าใจปัญหาและสภาพแวดล้อมของสังคมปัจจุบัน เห็นความสำเร็จ ข้อบกพร่อง และความผิดพลาด เป็นบทเรียนที่มีคุณค่าสำหรับใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ อีกทั้งยังสามารถพัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ อาทิ การสังเกต การเปรียบเทียบ แยกแยะและจัดระบบข้อมูล การเพียรพยายามในการรวบรวมข้อมูล การสรุปความ และเรียบเรียงให้มีความน่าสนใจ และเขียนสื่อสารด้วยความสละสลวย ตลอดจนสามารถพัฒนาเจตคติ ค่านิยมอันดี ซึ่งในปัจจุบันนี้วิชาประวัติศาสตร์เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนานักเรียน เพื่อมุ่งให้นักเรียนในผู้รู้ สงสัย ตั้งคำถาม สนใจ อยากรู้ อยากเห็น นำไปสู่การเสาะแสวงหาความรู้ ตั้งคำถาม สร้างสรรค์ สามารถรวบรวม ตรวจสอบและประเมินคุณค่า สามารถพิจารณาได้ตรงต่อ เพิ่มพูน

ข่าวสาร วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ วินิจฉัยและบูรณาการความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ เข้าใจถึงสถานการณ์และปัญหาเป็นการใช้ปัญญาเข้าใจความขัดแย้ง นำไปสู่ การประสานประโยชน์ร่วมกันและพัฒนาทักษะที่สำคัญและจำเป็นในยุคศตวรรษที่ 21 (สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา, 2554: ฉ)

ดังนั้น รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส จึงสามารถส่งเสริมและพัฒนาทักษะการเรียนรู้ผู้เรียน ผ่านการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง กระบวนการจัดการความรู้และใช้เทคโนโลยีในการศึกษา บูรณาการองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยร่วมกับองค์ความรู้ในท้องถิ่นสู่การสร้างสรรค์เป็นชิ้นงาน ขึ้น ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ใส่ใจ (ส-ใส่ใจ) สร้างความสนใจในองค์ความรู้ทาง ประวัติศาสตร์เพื่อการเรียนรู้ ขั้นที่ 2 สังสมองค์ความรู้ (ส-สังสม) การสำรวจและสืบค้นองค์ความรู้ใน ท้องถิ่นการจัดระบบองค์ความรู้ท้องถิ่นบูรณาการกับเนื้อหาประวัติศาสตร์ไทย ขั้นที่ 3 สร้างสรรค์และ เผยแพร่องค์ความรู้ (ส-สร้างสรรค์) แลกเปลี่ยนปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นเรียนผ่านกระบวนการ สื่อสารและร่วมมือ ผสานองค์ความรู้ใหม่เพื่อสร้างสรรค์วิธีการเผยแพร่องค์ความรู้สู่การสร้างสรรค์ เป็นชิ้นงานองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่นด้วยตนเอง และ ขั้นที่ 4 สืบสานคุณค่าสู่ สาธารณะ (ส-สืบสาน) จัดนิทรรศการเผยแพร่องค์ความรู้สู่สาธารณะและติดตามผลของการเผยแพร่ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นสามารถสรุปเป็นกรอบ แนวคิดของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรและตัวอย่างมีดังนี้

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ จังหวัดกาญจนบุรีที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 775 คน จำนวน 20 ห้องเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ จังหวัดกาญจนบุรีที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 28 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่มโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มซึ่งในแต่ละห้องเรียนคละนักเรียน เก่ง กลาง และอ่อน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษามีดังนี้

2.1 ตัวแปรต้น (Independent variable) ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent variables) ได้แก่

2.2.1 ทักษะการเรียนรู้

2.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2.3 ความคิดเห็นของนักเรียน

3. ระยะเวลาในการวิจัย

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 รวมเวลาที่ใช้ในการทดลองทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง

4. เนื้อหาที่ใช้ทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเนื้อหาในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ตัวชี้วัดช่วงชั้น ม.4-6 มาตรฐานที่ 1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ตัวชี้วัดที่ 1 ตระหนักถึงความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของมนุษยชาติ และตัวชี้วัดที่ 2 สร้างองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์อย่างเป็นระบบ มาตรฐานที่ 3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย ตัวชี้วัดที่ 1 วิเคราะห์ประเด็นสำคัญของประวัติศาสตร์ไทย ตัวชี้วัดที่ 3 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมความสร้างสรรค์ภูมิปัญญาไทย และวัฒนธรรมไทยซึ่งมีผลต่อสังคมไทยในยุคปัจจุบัน และตัวชี้วัดที่ 5 วางแผนกำหนดแนวทางและการมีส่วนร่วมการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยและวัฒนธรรมไทย จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ รวมทั้งหมด 12 ชั่วโมง ตามรายละเอียด ดังนี้

1) หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์กับประเด็นสำคัญทางประวัติศาสตร์ไทยในระยะก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 จำนวน 4 ชั่วโมง

2) หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 จากวันนั้นถึงวันนี้ของการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 จำนวน 4 ชั่วโมง

3) หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ไทยกับสงครามโลกครั้งที่ 2 และท้องถิ่นกาญจนบุรี จำนวน 4 ชั่วโมง

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำสำคัญและให้คำจำกัดความเป็นนิยามศัพท์เฉพาะในงานวิจัยครั้งนี้ดังนี้

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ใส่ใจ (ส-ใส่ใจ) นำเสนอองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์เพื่อสร้างความสนใจ นำไปสู่การกำหนดหัวข้อของการศึกษา ขั้นที่ 2 สั่งสมองค์ความรู้ (ส-สั่งสม) สืบค้นและสืบค้นองค์ความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและจัดระบบองค์ความรู้ ขั้นที่ 3 สร้างสรรค์แนวทางการอนุรักษ์และเผยแพร่ความรู้ (ส-สร้างสรรค์) แลกเปลี่ยนองค์ความรู้เพื่อการสร้างสรรคแนวทางการอนุรักษ์และเผยแพร่องค์ความรู้ท้องถิ่น และ ขั้นที่ 4 สืบสานคุณค่าสู่สาธารณะ (ส-สืบสาน) จัดนิทรรศการแสดงองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์และท้องถิ่นสู่สาธารณะ

2. ทักษะการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการแสวงหาความรู้และสร้างความรู้ด้วยตนเอง จากประสบการณ์เดิมของตนผ่านการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา การสื่อสารและการร่วมมือ นำไปสู่การสร้างสรรคชิ้นงานหรือวิธีการใหม่ ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยสามารถวัดได้จากแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียนแบบมาตรฐานค่า 5 ระดับที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

2.1 ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่ให้เหตุผลอย่างมีประสิทธิภาพ อธิบายการเลือกแหล่งสืบค้นและใช้ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์กับประเด็นที่ศึกษา วิเคราะห์ได้ว่าข้อมูลนั้นมีความสัมพันธ์กัน ใช้วิธีคิดเชิงระบบ จำแนกประเภท เปรียบเทียบหลักฐานทางประวัติศาสตร์ สามารถตัดสินใจโดยการประเมินข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้เพื่อประกอบการพิจารณา จัดระบบข้อมูลแล้วสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้บนพื้นฐานของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่น่าเชื่อถือนำไปสู่การหาข้อสรุปได้อย่างมีเหตุผล

2.2 ทักษะการสื่อสารและการร่วมมือ หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนในการสื่อสารได้อย่างชัดเจน โดยการพูด การเขียน รู้วิธีการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่น สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นรับผิดชอบต่อหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมาย มีส่วนร่วมในความรับผิดชอบในภารกิจต่าง ๆ ตลอดจนการเห็นคุณค่าของแต่ละบุคคลในทีม

2.3 ทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ การระดมสมองด้วยความละเอียดรอบคอบ ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถนำข้อผิดพลาดมาปรับปรุงและพัฒนางานได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการนำผลงานนวัตกรรมองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ที่สร้างสรรค์ขึ้นเผยแพร่

เป็นแนวทางในการมีส่วนร่วมถ่ายทอดองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่นแสดงถึงความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้และนำนวัตกรรมที่สร้างขึ้นไปใช้

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง องค์ความรู้จากการเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ที่สามารถวัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

4. ความคิดเห็นของนักเรียน หมายถึง ระดับความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ และ 3) ด้านประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย จังหวัดกาญจนบุรี

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. นักเรียนได้รับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ผ่านการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส
2. ครูผู้สอนได้รับแนวทางในการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
3. โรงเรียนสามารถนำแนวทางการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส กำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาเป็นนวัตกรรมต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่องผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ จังหวัดกาญจนบุรี

2. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

2.1 ความเป็นมาของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

2.2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

2.3 ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

2.4 รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจิตพิสัย

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความรู้

2.6 ขั้นตอนของการเรียนการสอนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

3. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้

3.1 ความหมายของทักษะการเรียนรู้

3.2 องค์ประกอบของทักษะการเรียนรู้

3.3 ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา

3.4 ทักษะการสื่อสารและการร่วมมือ

3.5 ทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม

3.6 การประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21

4. แนวคิดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.1 ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.2 ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.3 ความหมายแบบทดสอบแบบปรนัย

4.3 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.4 หลักการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ จังหวัดกาญจนบุรี

1.1 ข้อมูลพื้นฐาน

ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ ตั้งอยู่ที่ 65 ถนนแสงชูโต ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี 71000 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โทรศัพท์ 034-511-060 เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีวิสัยทัศน์ “โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์เป็นโรงเรียนชั้นนำแห่งการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี มีนวัตกรรม ผลิตภัณฑ์สู่สังคม” เอกลักษณ์ คือ มีคุณธรรม นำวิชา ก้าวหน้าเทคโนโลยี มีพันธกิจ ดังนี้ 1) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรโรงเรียน 2) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการสมวัยรู้เท่าทันเทคโนโลยี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีทักษะและสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ 21 3) ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นคนดีมีวินัย กตัญญูกตเวที 4) ส่งเสริมและพัฒนาครูให้นำเทคโนโลยีนวัตกรรม มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 5) ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการการศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

1.2 คำอธิบายรายวิชา

คำอธิบายรายวิชา

ส 31103 ประวัติศาสตร์ไทย 1

รายวิชาพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 เวลา 20 ชั่วโมง จำนวน 0.5 หน่วยกิต

ศึกษา วิเคราะห์ ตระหนักถึงความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทาง ประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของมนุษยชาติ ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ คุณค่าและประโยชน์ของวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อการศึกษาทางประวัติศาสตร์ อิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกและตะวันออกที่มีต่อสังคมไทย ผลงานของบุคคลสำคัญทั้งชาวไทยและต่างประเทศที่มีส่วนสร้างสรรค์ วัฒนธรรมไทยและประวัติศาสตร์ไทย ปัจจัยและบุคคลที่ส่งเสริมสร้างสรรค์ภูมิปัญญาไทย และ วัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อสังคมไทยในปัจจุบัน สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมไทย การกำหนดแนวทางและการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยและวัฒนธรรมไทย ประเด็นสำคัญทางประวัติศาสตร์ตั้งแต่ความเป็นมาของชาติไทย สมัยก่อนอาณาจักรสุโขทัยจนถึงการเปลี่ยนแปลงการปกครอง

โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ กระบวนการคิด กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์ กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการ

กลุ่ม มีการจัดกระทำข้อมูลที่รวบรวมได้ในรูปแบบต่างๆ สามารถสื่อสารองค์ความรู้ที่สร้างขึ้นจากการใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ด้วยการพูดและเขียน โดยอาศัยความรู้ด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์ สื่อดิจิทัลเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร

เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจตระหนักในความสำคัญของการศึกษาประวัติศาสตร์ชาติไทย เกิดความรักความภาคภูมิใจและธำรงความเป็นไทย มี ใฝ่รู้ มุ่งมั่น อดทนในการศึกษาหาความรู้ ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 4.1 ม.4-6/1

ส 4.1 ม.4-6/1

ส 4.3 ม.4-6/1

ส 4.3 ม.4-6/3

ส 4.3 ม.4-6/5

รวมจำนวน 5 ตัวชี้วัด

1.3 โครงสร้างรายวิชา

ตารางที่ 1 โครงสร้างรายวิชา

โครงสร้างรายวิชา

ส 31103 ประวัติศาสตร์ไทย 1

รายวิชาพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 เวลา 20 ชั่วโมง จำนวน 0.5 หน่วยกิต

ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
1	บทบาทของสถาบัน พระมหากษัตริย์กับ ประเด็นสำคัญทาง ประวัติศาสตร์ไทยใน ระยะก่อนการ เปลี่ยนแปลงการ ปกครอง พ.ศ. 2475	ส 4.1 ม.4-6/1 ส 4.1 ม.4-6/2 ส 4.3 ม.4-6/1 ส 4.3 ม.4-6/3 ส 4.3 ม.4-6/5	บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ ตั้งแต่รัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 5 การสถาปนากรุงเทพมหานครเป็น ราชธานีและเหตุการณ์สำคัญทาง ประวัติศาสตร์เกี่ยวกับสงครามครั้ง แรกต้นรัตนโกสินทร์ (สงครามเก้า ทัพ) รัชกาลที่ 3 กับเศรษฐกิจของ สยาม และรัชกาลที่ 5 กับการ ปฏิรูปประเทศ	4	20
2	จากวันนั้นถึงวันนี้ ของการเปลี่ยนแปลง การปกครอง พ.ศ. 2475	ส 4.1 ม.4-6/1 ส 4.1 ม.4-6/2 ส 4.3 ม.4-6/1 ส 4.3 ม.4-6/3 ส 4.3 ม.4-6/5	สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงการ ปกครอง พ.ศ. 2475 บุคคลและ เหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงการ ปกครอง พ.ศ. 2475 และองค์ ความรู้ที่เกี่ยวข้องในจังหวัด กาญจนบุรี	4	20
3	ไทยกับสงครามโลก ครั้งที่ 2 และท้องถิ่น กาญจนบุรี	ส 4.1 ม.4-6/1 ส 4.1 ม.4-6/2 ส 4.3 ม.4-6/1 ส 4.3 ม.4-6/3 ส 4.3 ม.4-6/5	สถานการณ์และบทบาทของ ประเทศไทยในเหตุการณ์ สงครามโลกครั้งที่ 2 ผลกระทบและ สถานที่สำคัญในจังหวัดกาญจนบุรี เช่น สะพานข้ามแม่น้ำแคว ช่องเขา	4	20

ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
			ชาติ สุสานทหารสัมพันธมิตร ฯลฯ		
สอบกลางภาค					
4	ประเทศไทยกับ สงครามเย็น และ ท้องถิ่นกาญจนบุรี	ส 4.1 ม.4-6/1 ส 4.1 ม.4-6/2 ส 4.3 ม.4-6/1 ส 4.3 ม.4-6/3 ส 4.3 ม.4-6/5	เหตุการณ์สำคัญและบทบาทของ ประเทศไทยในช่วงสงครามเย็น สาเหตุ ผลกระทบและสถานที่พบ สำคัญในจังหวัดกาญจนบุรี เช่น อนุสาวรีย์ทหารผ่านศึก ฯลฯ	8	40
รวม				20	100

จากโครงสร้างรายวิชาประวัติศาสตร์ 1 รหัสวิชา ส31103 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีจำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 20 ชั่วโมง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ 3 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้
1) หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์กับประเด็นสำคัญทางประวัติศาสตร์ไทย ในระยะก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 2) หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 จากวันนั้นถึงวันนี้ของการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 และ 3) หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ไทยกับสงครามโลกครั้งที่ 2 และท้องถิ่นกาญจนบุรี รวมจำนวน 12 ชั่วโมง ในการทดลองเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

2. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

การนำกระบวนการเรียนการสอนมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับความเป็นมาของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส แนวคิด หลักการพื้นฐาน วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส และขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักการและจุดมุ่งหมาย มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ความเป็นมาของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส (ปรัชญา เหลืองแดง, 2561: 160) ได้รับการพัฒนาขึ้นจากการศึกษาและวิเคราะห์สภาพการเปลี่ยนแปลงของยุคโลกาภิวัตน์ การเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก การละลายต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ตลอดจนการเรียนการสอนรายวิชาประวัติศาสตร์ที่ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับประวัติศาสตร์ชาติ แต่ขาดการปฏิสัมพันธ์และเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น และชุมชน จึงจำเป็นต้องมีกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อผู้เรียนเกิดความเข้าใจในคุณค่า และมีจิตสำนึกที่จะช่วยอนุรักษ์และส่งเสริมให้องค์ความรู้ในท้องถิ่นได้คงอยู่

ถาวร ต่อยอดการพัฒนาควบคู่กับการส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชนต่อไป และเกิดการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนามาจากทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนได้ผสมผสานความรู้เดิมและความรู้ใหม่มาสู่การสร้างความรู้ด้วยตนเองของนักเรียนร่วมกันแนวคิดการจัดการเรียนรู้พัฒนาจิตพิสัย ผ่านการรับรู้จนถึงการสร้างเป็นลักษณะนิสัย และใช้แนวคิดการจัดการความรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการจัดการความรู้เพื่อจัดระบบองค์ความรู้ด้วยตนเอง นำไปสู่การประยุกต์ใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2.2 แนวคิดเกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

2.2.1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivist Theory) การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจิตพิสัย (Affective domain) ของ Bloom และ Krathwoth แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการจัดการความรู้ (Knowledge Management) ซึ่งได้ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้น หรือเรียกว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ดังแสดงในแผนภาพที่ 2

ทฤษฎีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง
การให้ความสำคัญกับกระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน โดยผู้สอนเป็นผู้ที่คอยอำนวยความสะดวกผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล ข้อมูล เหตุการณ์ สถานที่ หรือสถานการณ์ที่เป็นจริง ผลที่ได้จากการสร้างความรู้คือผู้เรียนมีกระบวนการในการสร้างความรู้ด้วยตนเองพร้อมกับได้ความรู้หรือผลงานสิ่งใหม่จากการสร้างสรรค์ตามกระบวนการ โดยที่การประเมินผู้เรียนจะต้องประเมินอย่างยืดหยุ่นบนสภาพจริง
การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจิตพิสัย
การส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาความรู้สึก เจตคติ ค่านิยม หรือจริยธรรมที่พึงประสงค์ อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เป็นไปตามความต้องการซึ่งการจัดการเรียนรู้จะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมตามระดับการพัฒนา 4 ขั้น คือ 1) ขั้นการรับรู้ค่านิยม 2) ขั้นการตอบสนองต่อค่านิยม 3) ขั้นการเห็นคุณค่าของค่านิยม และ 4) ขั้นการจัดระบบค่านิยม
กระบวนการจัดการความรู้
กระบวนการผลิต การสร้าง การเผยแพร่ และจัดเก็บทรัพยากรความรู้จากทั้งเอกสารและประสบการณ์ของบุคคล ด้วยเครื่องมืออย่างเป็นระบบเพื่อการถ่ายทอดและนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ ด้วยกระบวนการจัดการความรู้ 3 ขั้น คือ 1) ขั้นการสร้างฐานความรู้ ประกอบด้วย 1.1) การกำหนดความรู้ที่มีอยู่และความรู้ที่ต้องการ 1.2) การสืบค้น แสวงหา และติดตามความรู้ 1.3) การเลือกสรรความรู้ 2) ขั้นการจัดความรู้และการขยายความรู้ ประกอบด้วย 2.1) การจัดเก็บรวบรวมความรู้ที่ได้จากการสร้างความรู้อย่างเป็นระบบ (รวบรวมและเข้าแบกประเภทความ) 2.2) การเผยแพร่ความรู้ 2.3) การแลกเปลี่ยนความรู้ 2.4) การเรียนรู้ความรู้ใหม่ และ 3) ขั้นการประยุกต์ใช้ความรู้ ประกอบด้วย การประยุกต์ใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์

กระบวนการจัดการเรียนรู้ ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส (4C Instructional Model)			
ส-ใส่ใจ	ส-สังสม	ส-สร้างสรรค์	ส-สืบสาน
ขั้นใส่ใจในมรดกศิลปวัฒนธรรมไทย (Concentrate)	ขั้นสังสมองค์ความรู้มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย (Collect)	ขั้นสร้างสรรค์แนวทางการอนุรักษ์และเผยแพร่ความรู้มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย (Create)	ขั้นสืบสานคุณค่ามรดกศิลปวัฒนธรรมไทยสู่สาธารณะ (continue)
1. นำเสนอมรดกศิลปวัฒนธรรมไทยเพื่อการรับรู้	1. สำรวจองค์ความรู้มรดกศิลปวัฒนธรรม	1. นำเสนอองค์ความรู้ใหม่ในตน	1. ตั้งเป้าหมายในการอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย
2. สร้างความสนใจมรดกศิลปวัฒนธรรมไทย	2. สืบค้นองค์ความรู้ชัดเจนและความรู้ฝังลึก	2. แลกเปลี่ยนองค์ความรู้	2. จัดกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย
3. เลือกมรดกศิลปวัฒนธรรมไทยที่สนใจ	3. จัดระบบองค์ความรู้มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย	3. ผลงานองค์ความรู้เพื่อสร้างสรรค์วิธีการเผยแพร่องค์ความรู้	3. ติดตามผลที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย

ภาพที่ 2 แสดงการสังเคราะห์แนวคิดและกระบวนการที่นำมาใช้ออกแบบกระบวนการจัดเรียนรู้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส (ปรัชญา เหลืองแดง, 2561: 160)

2.3 ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

การจัดการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) เป็นทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มปัญญานิยม (Cognitive Psychology) ซึ่งมีแนวคิดที่สำคัญ คือ 1) ผลการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ ความรู้ และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน 2) การเรียนรู้เกี่ยวกับการสร้างมโนทัศน์ เช่น สร้างความคิดคำจำกัดความ และข้อสรุป ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองมากกว่าการรับฟัง และ 3) ผู้เรียนเป็นผู้รับผิดชอบการเรียนรู้ และเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550: 1-2)

ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เป็นทฤษฎีที่อธิบายว่าผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสร้างความเข้าใจด้วยตนเอง เรียนรู้สิ่งใหม่จากความรู้เดิม เกิดเรียนรู้ผ่านการออกแบบ โดยการนำความรู้ที่ไปคิดสร้างสรรค์ชิ้นงาน ซึ่งกระบวนการในการสร้างสรรค์ผลงานนั้น ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการแก้ปัญหา ได้ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ได้วิพากษ์วิจารณ์ผลงานและนำผลงานไปใช้ ซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้นและเรียนรู้อย่างมีความหมาย (ราชบัณฑิตยสภา, 2564: 142; กุลิสรา จิตชญาวณิช, 2564: 26)

Piaget (1972: 1-12) กล่าวว่า ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง หมายถึง บุคคลทุกคนสามารถพัฒนาปัญญาได้ตามลำดับขั้น หลังจากได้มีการปฏิสัมพันธ์และได้รับประสบการณ์จากธรรมชาติ และประสบการณ์เกี่ยวกับตรรกะ รวมถึงการถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ทางสังคม วุฒิภาวะ เพื่อพัฒนาบุคคลด้วยความสมดุลตามแบบของบุคคลนั้น

สรุปได้ว่า ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง หมายถึง การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ด้วยตนเอง ต่อยอดความรู้ที่มีอยู่เดิม นำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงาน ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการแก้ปัญหา ได้วิพากษ์วิจารณ์ผลงานและนำผลงานไปใช้ ซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมายมีความพร้อมและพัฒนาทักษะที่สำคัญจำเป็นในการเตรียมตนเองเข้าสู่ยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เป็นทฤษฎีหลักในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส นักเรียนได้สร้างความรู้ด้วยตนเองในหลายขั้นตอน อาทิ การเลือกหัวข้อเพื่อทำการศึกษาตามความสนใจ (ส-ใส่ใจ) ตลอดจนมาสำรวจและสืบค้นข้อมูลด้วยตนเอง (ส-สังสม) จนสร้างสรรค์เป็นองค์ความรู้สะท้อนถึงการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ที่สร้างขึ้น (ส-สร้างสรรค์) และเผยแพร่องค์ความรู้สู่สาธารณะ (ส-สืบสาน) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ครู และองค์ความรู้ ผ่านกระบวนการคิดเชิงวิพากษ์แก้ปัญหา การสื่อสาร การร่วมมือ สามารถสร้างสรรค์ผลงานนำไปสู่การพัฒนาส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน และจากผลการวิจัยของ นัยนา ถาวรายุศม์ (2565) พบว่าการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียน รวมถึงการสร้างความรู้ ที่มีเชื่อมโยงจากประสบการณ์เดิมเข้ากับประสบการณ์ที่กำลังมีส่วนร่วมในปัจจุบัน

พร้อมกับการมีปฏิสัมพันธ์กับบริบทรอบตัว โดยทั้งหมดนี้คือการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเองได้เป็นการเสริมสร้างทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21

2.4 การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจิตพิสัย

2.4.1 ทฤษฎีและหลักการการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจิตพิสัย

Bloom (1956) ได้จำแนกจุดมุ่งหมายทางการศึกษาออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ (cognitive domain) ด้านเจตคติหรือความรู้สึก (affective domain) และด้านทักษะ (psycho-motor domain) ซึ่งในด้านเจตคติหรือความรู้สึกนั้น บลูมได้จัดชั้นการเรียนรู้ไว้ 5 ชั้น ซึ่งสอดคล้องกับ Krathwohl (1964) ไว้ 5 ชั้นตอนดังนี้ 1) ชั้นการรับรู้ การปลูกฝังเพื่อการรับรู้ให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ค่านิยมในใจ 2) ชั้นการตอบสนอง การที่ผู้เรียนเกิดการรับรู้ ส่งผลต่อความสนใจที่มีต่อค่านิยมอย่างเต็มใจด้วยความสนใจ และพร้อมใจยอมรับ ตอบสนองในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง 3) ชั้นการเห็นคุณค่า การที่ผู้เรียนเห็นคุณค่าของค่านิยม จากประสบการณ์ในค่านิยมนั้น ๆ ยอมรับต่อค่านิยมดังกล่าว ทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อค่านิยมนั้น 4) ชั้นการจัดระบบ การรับค่านิยมของผู้เรียนที่ตนเห็นคุณค่าในขั้นตอนก่อนหน้า เข้ามาจัดระบบภายในตน และเรียงลำดับค่านิยมอย่างเป็นระบบ และ 5) ชั้นการสร้างลักษณะนิสัย ผู้เรียนปฏิบัติตามค่านิยมดังกล่าวอย่างเต็มใจเป็นประจำ สม่ำเสมอ จนเป็นแสดงออกมาเป็นลักษณะนิสัยและพฤติกรรมตามค่านิยมนั้น ๆ

ดังนั้น การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจิตพิสัย เป็นแนวคิดการพัฒนาด้านเจตคติหรือความรู้สึกของผู้เรียน ซึ่งเป็นแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส จึงสามารถส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ (Learning skills) ของผู้เรียนด้านต่าง ๆ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงความรู้ ความเชื่อพฤติกรรมหรือเจตคติ และมีผลระยะยาวต่อการคิดและพฤติกรรมของนักเรียนในการเรียนรู้ของผู้เรียน สร้างลักษณะนิสัยในระยะยาวเป็นทักษะการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างถาวร

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความรู้

2.5.1 ความหมายของการจัดการความรู้

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความรู้ (knowledge management : KM) เป็นแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ส 4 ซึ่งกระบวนการจัดการความรู้ เป็นกระบวนการที่ส่งเสริมการลงมือปฏิบัติ สืบค้นและสืบค้นองค์ความรู้ เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ฝังแน่นนำมาสร้างและพัฒนาเป็นองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งกระบวนการจัดการความรู้เป็นแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ซึ่งปรากฏกระบวนการจัดการความรู้อยู่ในขั้นที่ 2 สั่งสมองค์ความรู้ (ส-สั่งสม) และขั้นที่ 3 สร้างสรรค์และเผยแพร่องค์ความรู้ (ส-สร้างสรรค์) ให้ผู้เรียนสำรวจและสืบค้นองค์ความรู้ พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างสรรค์องค์ความรู้และเผยแพร่องค์ความรู้ของนักเรียน

การจัดการความรู้ (knowledge management : KM) หมายถึง การรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่อย่างกระจัดกระจาย ทั้งในตัวบุคคลและเอกสารต่าง ๆ นำมาพัฒนาให้เป็นระบบเพื่อให้เข้าถึงได้ง่าย เป็นกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ในการดำเนินงานเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างและใช้องค์ความรู้ที่ฝังลึกอยู่ในบุคคลในกิจกรรมนั้น ๆ เพื่อความสามารถสูงสุดโดยทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้และนำความรู้นั้นมาปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งทำให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ตามพันธกิจ และสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้ทันเวลา แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) ความรู้ที่ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) ซึ่งเป็นความรู้ที่สามารถรวบรวมถ่ายทอดได้โดยผ่านวิธีต่าง ๆ และ 2) ความรู้ฝังแน่น (Tacit Knowledge) ซึ่งเป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์พรสวรรค์หรือสัญชาตญาณของแต่ละบุคคลในการทำความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ซึ่งโดยธรรมชาติแล้วลักษณะขององค์ความรู้ ประเภทนี้จะเป็นความรู้ที่ไม่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูดหรือลายลักษณ์อักษรได้โดยง่าย (ราชบัณฑิตยสภา, 2564: 396; สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการและสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2548: 4; วิภาดา เวทย์ประสิทธิ์, 2563: 5)

วิจารณ์ พาณิช (2549: 3-5) กล่าวว่า การจัดการความรู้ คือ การกำหนดหลักการที่จำเป็นและสำคัญต่องาน การเสาะแสวงหาความรู้ตามที่สนใจ นำมาปรับปรุง ดัดแปลงให้มีความเหมาะสมกับจุดประสงค์ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้โดยนำประสบการณ์จากการทำงาน สกัดมาเป็นองค์ความรู้ โดยการจดบันทึกและสรุปแก่นขององค์ความรู้ ไว้ใช้งานและปรับปรุงให้เป็นชุดความรู้ที่มีความสมบูรณ์ ลุ่มลึก เหมาะสมแก่การใช้งานมากที่สุด

การจัดการความรู้ เป็นกระบวนการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ เกิดจากการประมวลและสังเคราะห์ความรู้ ผ่านกระบวนการจำแนก แยกแยะสารสนเทศ และจัดระเบียบความรู้ สรรหาคัดเลือกและเผยแพร่สารสนเทศที่ถูกต้องเหมาะสมและเอื้ออำนวยให้เกิดการแบ่งปันความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ติความและทำความเข้าใจกับสารสนเทศเหล่านั้นสกัด รวบรวมประมวลและสังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ (กิริติ ยศยิ่งยง, 2549: 44; เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2547: 46-49)

สรุปได้ว่า การจัดการความรู้ (Knowledge management : KM) เป็นการรวบรวมองค์ความรู้ต่าง ๆ จากแหล่งเรียนรู้ด้วยกระบวนการสำรวจและสืบค้น ผ่านกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ จดบันทึก แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสกัดออกมาเป็นความรู้ที่ฝังแน่น ที่ส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการจัดการความรู้ (knowledge management) เป็นแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ 4 ส จึงเป็นแนวคิดและเครื่องมือที่สำคัญนำไปสู่การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ (Learning skills) ของนักเรียนส่งเสริมให้นักเรียนสร้างสรรค์องค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์และเผยแพร่ความรู้ผ่านกระบวนการคิดเชิงวิพากษ์และการร่วมมือจากการปฏิบัติกิจกรรม

2.5.2 ประโยชน์ของการจัดการความรู้

การจัดการความรู้มีประโยชน์ของการจัดการความรู้สามารถช่วยป้องกันความรู้สูญหาย เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดสินค้า ความสามารถในการปรับตัวยืดหยุ่น เพิ่มความได้เปรียบในการแข่งขัน พัฒนาความสามารถขององค์กร ยกกระดับผลิตภัณฑ์ และเป็นการลงทุนทางทรัพยากรบุคคล (Bacha, 2000: 23)

2.6 ขั้นตอนของการเรียนการสอนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส (4C Instructional Model) (ปรัชญา เหลืองแดง, 2561: 142-144) ได้แก่ ขั้นที่ 1 ใส่ใจในมรดกศิลปวัฒนธรรมไทย (ส-ใส่ใจ) ขั้นที่ 2 สังเกตองค์ความรู้มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย (ส-สังสม) ขั้นที่ 3 สร้างสรรค์แนวทางการอนุรักษ์และเผยแพร่ความรู้มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย (ส-สร้างสรรค์) และ ขั้นที่ 4 สืบสานคุณค่ามรดกศิลปวัฒนธรรมไทยสู่สาธารณะ (ส-สืบสาน) ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์ระหว่าง แนวคิด และทฤษฎี ที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ใส่ใจ (Concentrate)

ขั้นใส่ใจ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อยของรูปแบบ การจัดการเรียนรู้ 3 ขั้น คือ 1) นำเสนอองค์ความรู้ประวัติศาสตร์ 2) สร้างความสนใจต่อองค์ความรู้ประวัติศาสตร์ 3) เลือกศึกษาองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ที่สนใจ ขั้นตอนนี้ถือเป็นขั้นตอนแรกของรูปแบบ เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนนำเสนอความรู้และคุณค่าของประวัติศาสตร์ไทย เชื่อมโยงองค์ความรู้ท้องถิ่น ใช้ประเด็นคำถาม นำเสนอตัวอย่างของแหล่งเรียนรู้ ใช้คำถามกระตุ้นเพื่อให้นักเรียนฉกคิดและตื่นตัวเต็มใจที่จะรับรู้ จัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้เห็นถึงคุณค่าขององค์ความรู้หรือแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการยอมรับในคุณค่า ชื่นชม เพื่อทำไปสู่การตอบสนองค่านิยมที่ดีตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนให้ความรู้แก่ผู้เรียนโดยคำนึงถึงประสบการณ์และมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนอย่างใกล้ชิด เป็นเนื้อหาใกล้ตัวผู้เรียน เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สามารถพบในได้ท้องถิ่นของผู้เรียน จัดกิจกรรมซึ่งส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง จากประสบการณ์เดิมของผู้เรียนที่มีอยู่ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อมอย่างกระตือรือร้น ส่งเสริมให้นักเรียนได้ทบทวนองค์ความรู้เดิมของตน และเลือกประเด็นที่ตนเองสนใจ เพื่อสืบค้นข้อมูลและศึกษาข้อมูลนั้นอย่างเต็มใจ เป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย ได้ทบทวน สืบค้น แสวงหาความรู้ เลือกสรรความรู้ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้วิเคราะห์ และฝึกกระบวนการวิเคราะห์ ให้เหตุผล ทบทวนอย่างรอบคอบ ผ่านการคิดเชิงระบบ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะการเรียนรู้ ด้านทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา และทักษะการสื่อสารและการร่วมมือ เนื่องจากผู้เรียนได้พิจารณาไตร่ตรองถึงข้อมูลที่ได้รับ

และรวบรวมข้อมูล นำไปใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกหัวข้ออย่างมีเหตุผลและสามารถสืบค้นข้อมูล และทำงานร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม

ขั้นที่ 2 สังเกตความรู้ (Collect)

ขั้นสังเกตความรู้ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้น คือ 1) สำรวจองค์ความรู้จากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น 2) สืบค้นองค์ความรู้ที่ชัดเจนและความรู้ฝังลึก 3) จัดระบบองค์ความรู้ที่ได้รับจากสืบค้น ขั้นตอนสังเกตความรู้นี้เป็นขั้นตอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือศึกษา สืบค้น องค์ความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นตามที่ตนเองสนใจ ได้เลือกในขั้นตอนที่ 1 ตั้งแต่การสำรวจ เสาะแสวงหาความรู้ที่มีอยู่จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่หลากหลายโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ขั้น การจัดการความรู้และการขยายความรู้ ด้วยการจัดเก็บ รวบรวมความรู้ที่ได้จากการสร้างความรู้ที่เป็น ระบบ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวที่ให้ผู้เรียนได้สำรวจและสืบค้นข้อมูลองค์ความรู้ตามที่ตนเองสนใจ สอดคล้องกับทั้งแนวคิดการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ และทฤษฎีการสร้างความรู้ ด้วยตนเองที่เน้นการจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนมีโอกาส ตอบสนองต่อค่านิยมในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง กระตุ้นให้ผู้เรียนยินยอมตอบสนอง เต็มใจตอบสนอง และพึงพอใจตอบสนอง เปิดโอกาสให้นักเรียน ได้มีปฏิสัมพันธ์กับแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ได้วิเคราะห์ ศึกษา ทดลอง สืบค้น จนเกิดความเข้าใจมากขึ้น ผ่านกระบวนการคิดเชิงวิพากษ์ การแลกเปลี่ยนและมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมชั้นเรียน การใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อประกอบการสืบค้นข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียน กว้างขึ้น และนำองค์ความรู้ที่ได้รับการจัดระบบและเขียนเรียบเรียงข้อมูลเพื่อนำเสนอต่อไป ส่งผลให้ นักเรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ ด้านทักษะการสื่อสารและการร่วมมือ เนื่องจากผู้เรียนได้ปฏิสัมพันธ์ซึ่ง กันและกัน ได้สื่อสารโดยการพูดและเขียน ร่วมมือกันในการปฏิบัติงานเพื่อให้ภารกิจสำเร็จ

ขั้นที่ 3 สร้างสรรค์และเผยแพร่องค์ความรู้ (Create)

ขั้นสร้างสรรค์แนวทางการอนุรักษ์และเผยแพร่ความรู้ ประกอบด้วย ขั้นตอนย่อย 3 ขั้น คือ 1) นำเสนอองค์ความรู้ใหม่ในตน 2) แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ 3) ผสานองค์ความรู้เพื่อสร้างสรรค์วิธีการเผยแพร่องค์ความรู้ ภาพรวมของขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียน นำเสนอเผยแพร่ความรู้ ที่ได้รับการค้นคว้า ที่ได้รับจากขั้นตอนที่ 2 ผู้เรียนได้ระดมความคิด รับข้อเสนอแนะจากผู้เรียนกลุ่มอื่น ๆ มองเห็นภาพรวมขององค์ความรู้ที่ตนเองได้รับ สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ใหม่กับองค์ความรู้เดิม โดยการขยายต่อความรู้ ด้วยออกแบบและนำองค์ ความรู้ที่ได้รับมาสร้างเป็นชิ้นงานหรือสิ่งใหม่ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์และท้องถิ่น กิจกรรมการเรียนรู้ในขั้นนี้สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการความรู้ ส่งผลให้นักเรียนเกิดทักษะ การเรียนรู้ ด้านทักษะการสื่อสารและการร่วมมือ และด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์และ นวัตกรรม เนื่องจากผู้เรียนได้สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับผ่านกระบวนการจัดการความรู้จนสามารถ

สร้างองค์ความรู้เป็นของตนเอง สู่การสร้างชิ้นงานซึ่งแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์สู่การเผยแพร่ องค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ที่ตนเองได้รวบรวมและสร้างขึ้น

ขั้นที่ 4 สืบสานคุณค่าสู่สาธารณะ (continue)

ขั้นสืบสานคุณค่าสู่สาธารณะ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้น คือ 1) ตั้งเป้าหมายในการอนุรักษ์ 2) จัดกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ 3) ติดตามผลที่เกิดจากกิจกรรมการอนุรักษ์ ภาพรวมของขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ที่ได้รับจากขั้นก่อนหน้ามาจัดกิจกรรมเผยแพร่สู่สาธารณะในลักษณะการจัดนิทรรศการเป็นกระบวนการประยุกต์ใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์ ตามกระบวนการจัดการความรู้ผ่านการวางแผน การดำเนินการ และติดตาม ประเมินผลกิจกรรม ฝึกสภาวะการเป็นผู้นำ ฝึกการตัดสินใจ และระดมความคิดในกลุ่มของตนเอง การส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตามค่านิยม ในขั้นนี้ผู้เรียนจะมีบทบาทสำคัญที่สุด เป็นกระบวนการที่ให้ผู้เรียนได้ตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง และจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทักษะต่าง ๆ จะต้องให้มีประสิทธิภาพ ถึงขั้นทำได้ และแก้ปัญหาจริง การจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนรู้ในขั้นนี้ จะส่งผลให้ผู้เรียน เกิดทักษะการเรียนรู้ ด้านการสื่อสารและการร่วมมือ และด้านทักษะ การสร้างสรรค์และนวัตกรรม ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ชิ้นงาน ซึ่งแสดงถึงการอนุรักษ์ท้องถิ่นอย่างสร้างสรรค์ และเผยแพร่ให้แก่สาธารณะได้รับทราบด้วยวิธีการสื่อสารที่หลากหลายรวมถึงการใช้ เทคโนโลยีให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และติดตามผลการเผยแพร่ นั้น เพื่อพัฒนาและปรับปรุงกิจกรรม ในครั้งต่อไปให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

3. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้

องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ระบุทักษะชีวิตพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การตัดสินใจและการแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์และการคิดเชิงวิพากษ์ ทักษะการสื่อสารและการมีมนุษยสัมพันธ์ ตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นอกเห็นใจ เพื่อใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข ซึ่งเป็นทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญของผู้เรียน (Jenna Buckle, มปป: ออนไลน์) และ World Economic Forum (2016: 4-5) ได้ทำการสำรวจและวิเคราะห์จากความต้องการจากตลาดแรงงานทั่วโลก ปรากฏว่ากลุ่มทักษะที่ด้วยการจัดการปัญหาความท้าทาย ประกอบด้วย ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ทักษะด้านการสื่อสาร (Communication) และทักษะด้านการร่วมมือ (Collaboration) ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของทักษะการเรียนรู้ (Learning skills)

3.1 ความหมายของทักษะการเรียนรู้

การศึกษานิยามของทักษะการเรียนรู้ พบว่า มีนักวิชาการทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินิยามคำว่า “ทักษะการเรียนรู้” ไว้ 3 แนวทาง คือ 1) ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skills) 2) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning and Innovation Skills) และ ทักษะการเรียนรู้และพัฒนา (Learning and Development Skills) ดังนี้

คำว่า ทักษะ ตรงกับภาษาอังกฤษ คือ skill หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นทักษะด้านร่างกาย สติปัญญา หรือสังคมที่เกิดขึ้นจากการฝึกฝน หรือการกระทำบ่อย ๆ ซึ่งนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2558; Knapp, 1963: 4) การเรียนรู้ (Learning) คือ กระบวนการเปลี่ยนแปลง การแสดงปฏิกิริยาตอบสนองต่อสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนั้นเกิดมาจากการเรียนรู้จากประสบการณ์อันเป็นการปรับเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น (Hilgard, 1975: 194; Baron, 1981: 136)

ทักษะการเรียนรู้ เป็นทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะสำหรับคนรุ่นใหม่ที่ต้องเรียนควรมี ได้แก่ การอ่านออก การเขียนได้ การคิดเลขเป็น และ ทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา 2) ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม 3) ทักษะการทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ 4) ทักษะด้านการเข้าใจความต่างทางวัฒนธรรม 5) ทักษะการสื่อสาร และเท่าทันเทคโนโลยี 6) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี 7) ทักษะด้านอาชีพ และทักษะชีวิต และ 8) ความมีเมตตา กรุณา วินัย คุณธรรม จริยธรรม และทักษะดังกล่าวควรประกอบด้วย 1) ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skills) และ 2) ภาวะผู้นำ (Leadership) (Bernie Trilling and Charles fade, 2009; พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ และคณะ, 2560; สหรัษฎ์ พลหาญ, 2566)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่านักวิชาการได้ให้นิยามของ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ดังนี้

ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม คือ ความสามารถหรือพฤติกรรมที่แสดงถึงการใช้วิธีการกระบวนการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เพื่อแสวงหาความรู้ที่หลากหลาย การใช้ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ ทักษะการสื่อสาร การร่วมมือในการทำงานสำหรับการใช้ชีวิตที่ซับซ้อนเพิ่มขึ้น ทักษะทางความคิดสร้างสรรค์ มาประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยีจนเกิดการสร้างหรือพัฒนาเป็นนวัตกรรมในรูปแบบของสิ่งประดิษฐ์ที่มีความใหม่ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น เพื่อเตรียมนักเรียนให้พร้อมในการทำงานและดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 (International Society for Technology in Education

Students, 2007; Kay & Greenhill, 2011; ประทีป คงเจริญ, 2564: 168; เจษฎา นาจันทอง, 2560: 42)

Partnership for 21st Century Learning (2009: 3) กล่าวถึง ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ว่าเป็นกระบวนการเตรียมพร้อมสำหรับชีวิตและสภาพแวดล้อมการทำงานที่ซับซ้อนมากขึ้นศตวรรษที่ 21 โดยเน้นความคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณการสื่อสารและการทำงานร่วมกันถือเป็นสิ่งสำคัญในการเตรียมนักเรียนสำหรับอนาคต

วิจารณ์ พานิช (2555: 28) กล่าวว่า ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม หมายถึง ทักษะพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ทุกคนต้องเรียนเพราะโลกมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นเรื่อย ๆ และมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น คนที่อ่อนแอในทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมจะเป็นคนที่ตามโลกไม่ทันเป็นคนอ่อนแอ ชีวิตก็จะยากลำบาก

เอกชัย พุทธสอน (2556: 9) กล่าวว่า ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม หมายถึง ความสามารถในการแสวงหาความรู้ ใฝ่เรียน มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน และคิดคำนวณ มีทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ และเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา อย่างมีวิจารณญาณ มีความริเริ่มสร้างสรรค์นำไปสู่การสร้างนวัตกรรมใหม่ โดยการปฏิบัติ และมีทักษะการสื่อสารและร่วมมือกับผู้อื่น

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่านักวิชาการได้ให้นิยามของคำว่า ทักษะการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

Brad Hummel (2024: ออนไลน์) กล่าวว่า ทักษะการเรียนรู้ คือ ทักษะ 4C อันประกอบด้วย ทักษะความร่วมมือ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ และทักษะความคิดสร้างสรรค์ซึ่งถือเป็นกระบวนการที่จำเป็นต่อการปรับตัว ยืดหยุ่นต่อการทำงานตามสภาพแวดล้อมเพื่อประสิทธิภาพในการทำงาน

Boyatzis and Kolb (1995: 3-17) กล่าวว่า ทักษะการเรียนรู้ คือ ความสามารถความชำนาญที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติโดยสามารถค้นหาวิธีแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตัวเอง โดยการประยุกต์ใช้ความรู้ที่มีอยู่

Katchwattana (2018: ออนไลน์) กล่าวว่า ทักษะการเรียนรู้ คือ ทักษะที่ใช้ในการประมวลผลและสื่อสารข้อมูล ซึ่งรวมถึงความคิดสร้างสรรค์ความสามารถในการคิดวิเคราะห์การทำงานร่วมกันและการสื่อสาร

Indeed Eduitorial Team (2022: ออนไลน์) กล่าวถึง ทักษะการเรียนรู้ว่าทักษะการเรียนรู้เป็นนิสัยที่สามารถใช้ได้ตลอดชีวิตเพื่อปฏิบัติงานหรือภารกิจให้สำเร็จและสื่อสารอย่างมี

ประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาและปรับปรุงได้อย่างต่อเนื่องเพื่อช่วยให้คุณบรรลุภารกิจประจำวันหรือบรรลุเป้าหมายทางด้านอาชีพในอนาคต

Boyatzis and Kolb (1995: 67) กล่าวถึง ทักษะการเรียนรู้หมายถึงความสามารถ ความชำนาญในการค้นหาวิธีแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตัวเองโดยการประยุกต์กระบวนการเปลี่ยนผ่าน ความรู้

กรมวิชาการ (2540: 34) ให้ความหมายว่า ทักษะการเรียนรู้หมายถึง กระบวนการ แสวงหาความรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย มีความสามารถในการรวบรวมข้อมูล สร้างความ เข้าใจ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ และประเมินผลการเรียนด้วย ตนเอง ตลอดจนสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

นอกจากนี้ มีนักวิชาการได้ให้นิยามของคำว่า ทักษะการเรียนรู้และพัฒนา ไว้ดังนี้

มารุต พัฒนา (2565: 1) กล่าวถึง ทักษะการเรียนรู้และพัฒนา (Learning and Development Skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ประสบการณ์ การปฏิบัติเป็นองค์ความรู้เชิงลึก (Deep knowledge) ที่อิงอยู่กับบริบทเชิงพื้นที่และนำไปใช้สำหรับการ พัฒนาตนเอง พัฒนากระบวนการทำงาน พัฒนากระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการสร้างสรรค์ นวัตกรรมต่อไป

จากการศึกษาพบว่า มีนักวิชาการชาวไทยและต่างประเทศนิยมใช้อยู่ 2 คำ คือ คำว่า “ทักษะการเรียนรู้” และ “ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม” ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้จะใช้คำว่า “ทักษะการเรียนรู้” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Learning Skills”

สรุปได้ว่า ทักษะการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการแสวงหาความรู้และ สร้างความรู้ด้วยตนเอง จากประสบการณ์เดิมของตนผ่านการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา การ สื่อสารและการร่วมมือ นำไปสู่การสร้างสรรค์ชิ้นงานหรือวิธีการใหม่ ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21

3.2 องค์ประกอบของทักษะการเรียนรู้

ทักษะการเรียนรู้ มี 3 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา การใช้เหตุผลอย่างเหมาะสม ผ่านการคิดเชิงระบบ การตัดสินใจ การวิเคราะห์ ประเมินมุมมอง สังเคราะห์และเชื่อมโยงระหว่างกัน เพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้ความรู้ในการแก้ปัญหา 2) การสื่อสารและการทำงานร่วมกัน เป็นการแสดงความคิดเห็น ทักษะการสื่อสาร ทั้งการสื่อสารโดย การพูดหรือเขียน ความรับผิดชอบ ความสามารถในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและ ปฏิบัติงานด้วยความเคารพ รวมไปถึงการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ และ 3) ความคิด สร้างสรรค์และนวัตกรรม การระดมสมองสร้างแนวคิด วิธีการ หรือนวัตกรรมใหม่ขึ้น ซึ่งแสดงถึง ความสร้างสรรค์ เปิดกว้าง แสดงให้เห็นถึงความคิดริเริ่มและความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน

(Ortega-Dela Cruz, 2020: 1; Atalay, 2019: 508; Bernie Trilling and Charles Fadel, 2009: 49-60)

ทักษะการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา (Critical thinking and problem solving) 2) ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and innovation) และ 3) การสื่อสารและการร่วมมือ (Communication and collaboration) (Partnership for 21st Century skills (2019: ออนไลน์; วิจารณ์ พานิช, 2555: 29)

Bedir (2019: 828-829) กล่าวว่า ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมมี 2 องค์ประกอบ คือ 1) ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการคิดสร้างสรรค์ และ 2) การทำงานร่วมกันและการสื่อสาร

ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมซึ่งเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มี 3 องค์ประกอบดังนี้ 1) การคิดเชิงวิพากษ์และแก้ปัญหา 2) การสื่อสารและการร่วมมือทำงาน 3) ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม, 2557: 61; อัครเดช นิละ โยธิน, 2559: 5-6)

อนุชา โสมาบุตร (2556: ออนไลน์) ได้กล่าวถึง ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ประกอบด้วยทักษะย่อย ๆ ดังต่อไปนี้

1. ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creatively and Innovation) ประกอบด้วย 1) การคิดสร้างสรรค์ (Think Creativity) 2) การทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์ (Work Creativity with Others) และ 3) การนำนวัตกรรมมาสู่การปฏิบัติ (Implement Innovations) โดยปฏิบัติเชิงสร้างสรรค์ให้เกิดคุณประโยชน์ต่อการปรับใช้และพัฒนาจากผลแห่งนวัตกรรมที่นำมาใช้

2. การคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ประกอบด้วย 1) ประสิทธิภาพของการใช้เหตุผล (Reason Effectively) 2) การใช้วิธีคิดเชิงระบบ (Use Systems Thinking) 3) ประสิทธิภาพในการตัดสินใจ (Make Judgments and Decisions) 4) การแก้ปัญหา (Solve Problems)

3. การสื่อสารและการมีส่วนร่วม (Communication and Collaboration) ประกอบด้วย 1) การสื่อสารได้ชัดเจนมีประสิทธิภาพ (Communication Clearly) 2) การทำงานร่วมกับผู้อื่น (Collaborate with Others)

จากการศึกษาแนวคิดจากนักวิชาการในประเทศไทยและต่างประเทศ พบว่า องค์ประกอบของทักษะการเรียนรู้มีความเหมือนกันอยู่ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ทักษะการคิดเชิง

วิพากษ์และแก้ปัญหา 2) ทักษะการสื่อสารและการร่วมมือ และ 3) ทักษะความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้จะนำองค์ประกอบทั้งสามทักษะนี้มาใช้ประเมินทักษะการเรียนรู้ใน รายวิชาประวัติศาสตร์

3.3 ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา พบว่า มีนักวิชาการให้นิยามความหมายของคำว่า Critical Thinking ไว้ 2 แนวทาง คือ “ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์” และ “ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ” ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จะใช้คำว่า “ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Critical Thinking and Problem Solving”

Partnership for 21st Century skills (2019: 3) กล่าวถึง ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถของนักเรียนที่ให้เหตุผลอย่างมีประสิทธิภาพ ถามคำถามได้อย่างชาญฉลาด สามารถแก้ปัญหาได้ วิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน และสามารถตัดสินใจได้ ประกอบด้วย

1. ความมีเหตุผล (Reason effectively) มีความสามารถในการใช้เหตุผลได้ เหมาะสมกับสถานการณ์ สามารถคิดได้อย่างเป็นระบบ สามารถวิเคราะห์ได้ว่าข้อมูลส่วนต่าง ๆ นั้นมีความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างไรเพื่อวิเคราะห์ผลลัพธ์ภาพรวมได้อย่างถูกต้องสำหรับข้อมูลที่มีความซับซ้อน ใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจ วิเคราะห์และประเมินหลักฐาน ข้อโต้แย้ง ข้อเรียกร้อง และความเชื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ สังเคราะห์และสร้างความเชื่อมโยงระหว่างข้อมูล และข้อโต้แย้งได้ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปสู่การหาข้อสรุปที่ดีที่สุด สะท้อนประสบการณ์และกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีวิจารณญาณ

2. การใช้วิธีคิดเชิงระบบ (Use systems thinking) มีความสามารถคิดวิเคราะห์จากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ได้อย่างเป็นองค์รวมทั้งหมดและเป็นระบบครบวงจรในวิธีคิดหรือกระบวนการคิดนั้น

3. ประสิทธิภาพในการตัดสินใจ (Make judgments and Decisions) สร้างประสิทธิภาพในการวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์เพื่อสร้างการยอมรับและความน่าเชื่อถือ สามารถวิเคราะห์และประเมินในเชิงทัศนยะได้อย่างต่อเนื่อง สังเคราะห์และเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลรวมทั้งบทสรุปที่เกิดขึ้นตีความหมายและให้ข้อสรุปที่ตั้งบนฐานแห่งการวิเคราะห์ที่มีความน่าเชื่อถือมากที่สุด สะท้อนผลได้อย่างมีวิจารณญาณบนพื้นฐานแห่งประสบการณ์และกระบวนการเรียนรู้

4. การแก้ปัญหา (Problem solving) การแก้ปัญหาที่มีความแตกต่างได้ทั้งปัญหาซ้ำซากและปัญหาที่อุบัติขึ้นใหม่ในหลากหลายเทคนิควิธีการ สามารถกำหนดเป็นประเด็นคำถาม สำคัญที่จะนำไปสร้างเป็นจุดเน้นในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์ที่เหมาะสมและดีที่สุด

Bernie Trilling and Charles Fadel (2009: 49-60) กล่าวถึง การคิดเชิงวิพากษ์ และการแก้ปัญหา ว่าเป็นการใช้เหตุผลตามความเหมาะสม การคิดเชิงระบบ ตลอดจนการตัดสินใจ วิเคราะห์ ประเมินมุมมอง สังเคราะห์และเชื่อมโยงระว่างกันของข้อมูล เพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้ ความรู้ในการแก้ปัญหา

อนุชา โสมาบุตร (2556) ได้กล่าวถึง การคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ประกอบด้วย 1) ความมีเหตุผล (Reason Effectively) มีความสามารถในการใช้เหตุผลได้ เหมาะสมกับสถานการณ์ สามารถคิดได้อย่างเป็นระบบ สามารถวิเคราะห์ได้ว่าข้อมูลส่วนต่าง ๆ นั้นมี ความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างไรเพื่อวิเคราะห์ผลลัพธ์ภาพรวม ได้อย่างถูกต้องสำหรับข้อมูลที่มีความ ซับซ้อน ใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจ วิเคราะห์และประเมิน หลักฐาน ข้อโต้แย้ง ข้อเรียกร้อง และความ เชื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ สังเคราะห์และสร้างความ เชื่อมโยงระหว่างข้อมูลและข้อโต้แย้งได้ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปสู่การหาข้อสรุปที่ดีที่สุด สะท้อนประสบการณ์และกระบวนการ เรียนรู้ได้อย่างมีวิจารณญาณ 2) การใช้วิธีคิดเชิงระบบ (Use Systems Thinking) สามารถคิดวิเคราะห์จากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญได้อย่างเป็นองค์รวม ทั้งหมดและเป็นระบบครบวงจรในวิธีคิดหรือกระบวนการคิดนั้น 3) ประสิทธิภาพในการตัดสินใจ (Make Judgments and Decisions) สร้างประสิทธิภาพในการวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ เพื่อสร้างการยอมรับและความน่าเชื่อถือสามารถวิเคราะห์และประเมินในเชิงทัศนะได้อย่างต่อเนื่อง สังเคราะห์และเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลรวมทั้งสรุปที่เกิดขึ้นตีความหมายและให้ข้อสรุปที่ตั้งบนฐาน แห่งการวิเคราะห์ที่มีความน่าเชื่อถือมากที่สุด สะท้อนผลได้อย่างมีวิจารณญาณบนพื้นฐานแห่ง ประสบการณ์และกระบวนการเรียนรู้ และ 4) การแก้ปัญหา (Solve Problems) การแก้ปัญหาที่มีความแตกต่างได้ทั้งปัญหาซ้ำซากและปัญหาที่อุบัติขึ้นใหม่ในหลากหลายเทคนิควิธีการสามารถ กำหนดเป็นประเด็นคำถาม สำคัญที่จะนำไปสร้างเป็นจุดเน้นในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์ที่ เหมาะสมและดีที่สุด

Dressel & Mayhew (1957: 179-181) กล่าวถึง ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ มีขั้นตอน 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ความสามารถในการนิยาม 2) การเลือกข้อมูลตลอดจนการจัดระบบ ระเบียบของข้อมูล 3) การระบุข้อตกลงเบื้องต้น 4) การกำหนดและเลือกสมมติฐาน และ 5) การสรุป อย่างสมเหตุสมผล

Ennis (1985) ได้นำเสนอกระบวนการคิดเชิงวิพากษ์มี 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การนิยามได้แก่ 1) ระบุงุดสำคัญของประเด็นปัญหา 2) การตัดสินใจข้อมูลการพิจารณาสอดคล้อง ของข้อมูล 3) การอ้างอิงในการแก้ปัญหาและการหาข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2555: 8-9) ได้เสนอทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการ แก้ปัญหา (Critical thinking and problem solving) ว่า เป็นการศึกษาข้อเท็จจริง หลักฐาน และ

ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจอย่างสมเหตุสมผล ได้แก่ 1) การทำความเข้าใจกับปัญหา 2) การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา 3) วิเคราะห์ข้อมูลพิจารณาข้อมูลอย่างรอบคอบ และ 4) การสรุปเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจ

สรุปได้ว่า ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่ให้เหตุผลอย่างมีประสิทธิภาพ อธิบายการเลือกแหล่งสืบค้นและใช้ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์กับประเด็นที่ศึกษา วิเคราะห์ได้ว่าข้อมูลนั้นมีความสัมพันธ์กัน ใช้วิธีคิดเชิงระบบจำแนกประเภท เปรียบเทียบหลักฐานทางประวัติศาสตร์ สามารถตัดสินใจโดยการประเมินข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้เพื่อประกอบการพิจารณา จัดระบบข้อมูลแล้วสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้บนพื้นฐานของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่น่าเชื่อถือนำไปสู่การหาข้อสรุปได้อย่างมีเหตุผล

3.4 ทักษะการสื่อสารและการร่วมมือ

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารการร่วมมือ พบว่า มีนักวิชาการกล่าวถึงคำว่า “ทักษะการสื่อสาร” และ “ทักษะการทำงานร่วมกัน” แยกส่วนกัน แต่มีนักวิชาการส่วนใหญ่กล่าวร่วมกันเป็นคำเดียวกันว่า “ทักษะการสื่อสารและการร่วมมือ” ซึ่งโดยนัยยะแล้วทั้งสองมีความหมายและองค์ประกอบไม่ต่างกัน งานวิจัยครั้งนี้จึงจะใช้คำว่า “ทักษะการสื่อสารและการร่วมมือ” ตรงกับภาษาอังกฤษ “Communication and Collaboration”

ทักษะการสื่อสารและการร่วมมือ หมายถึง ความสามารถของแต่ละบุคคลที่สื่อสารได้อย่างชัดเจน การสื่อสารโดยการพูด การเขียน และการสื่อสารทางอวัจนภาษา การแสดงความคิดเห็น รวมไปถึงการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ (Partnership for 21st Century skills, 2019: 3; Bernie Trilling and Charles Fadel, 2009: 49-60)

ทักษะการสื่อสารและการร่วมมือ ประกอบด้วย 1) การสื่อสารได้ชัดเจน (Communication clearly) ได้แก่ สร้างความถูกต้องชัดเจนในการสื่อความหมายทั้งการพูด การเขียน หรือการใช้ทักษะอื่น ๆ ในทางอวัจนภาษา (Non-verbal) ในรูปแบบต่าง ๆ มีประสิทธิภาพทางการรับฟังที่สามารถสร้างทักษะสำหรับการถอดรหัสความหมายการสรุปเป็นความรู้สร้างคุณค่าทัศนคติ และเกิดความสนใจใฝ่รู้ใช้การสื่อสารในการกำหนดจุดมุ่งหมายเฉพาะทั้งการรายงานการสอน การสร้างแรงจูงใจ ใช้สื่อเทคโนโลยีหลากหลายและรู้วิธีการใช้สื่ออย่างมีประสิทธิภาพ สื่อสารได้อย่างดีท่ามกลางสภาพแวดล้อมหรือบริบทที่ต่างกัน 2) การทำงานร่วมกับผู้อื่น (Collaborate with others) มีความสามารถในการเป็นผู้นำ สมาชิกภายในกลุ่มให้การยอมรับในการทำงาน การทำงานที่สร้างความรับผิดชอบ ความสามารถในการรับผิดชอบต่อหน้าที่ และงานที่ได้รับมอบหมาย และมีความสุขในการทำงานเพื่อให้บรรลุผลตามที่มุ่งหวัง การมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบในภารกิจต่าง ๆ และสมาชิกในกลุ่มมองเห็นคุณค่าของแต่ละบุคคลในทีม (Partnership for 21st Century skills (2019: 3; วิจารย์ พานิช, 2555: 16 -21)

Bernie Trilling and Charles Fadel (2009: 49-60) กล่าวถึง ทักษะการสื่อสาร และการทำงานร่วมกัน การแสดงความคิดเห็น ทักษะการสื่อสารด้วยอวัจนภาษา การสื่อสารโดยการพูดหรือเขียน ความรับผิดชอบ การทำงานแสดงที่ให้เห็นถึงความสามารถในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและด้วยความเคารพ รวมไปถึงการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ทักษะการสื่อสารและการร่วมมือ หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนในการสื่อสารได้อย่างชัดเจน โดยการพูด การเขียน รู้วิธีการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่น สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น รับผิดชอบต่อหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมาย มีส่วนร่วมในความรับผิดชอบในภารกิจต่าง ๆ ตลอดจนการเห็นคุณค่าของแต่ละบุคคลในทีม

3.5 ทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม พบว่า มีนักวิชาการให้นิยามไว้ 2 แนวทาง ได้แก่ 1) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ และ 2) ทักษะการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ซึ่งจากการศึกษาความหมายและองค์ประกอบแล้วมีนัยยะไม่แตกต่างกัน งานวิจัยครั้งนี้จึงใช้คำว่า “ทักษะการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม” ตรงกับภาษาอังกฤษ คือ “Creative and Innovation”

Bernie Trilling and Charles Fadel (2009: 49-60) กล่าวถึง ทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม หมายถึง การระดมสมองสร้างแนวคิด วิธีการ หรือนวัตกรรมใหม่ขึ้นซึ่งแสดงถึงความสร้างสรรค์ เปิดกว้าง แสดงให้เห็นถึงความคิดริเริ่มและความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน

วิชัย วงศ์ใหญ่และมารุต พัฒนาผล (2562: 2-5) กล่าวถึง ทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรม เป็นความสามารถในการใช้ความรู้ (Knowledge) จินตนาการ (Imagination) ความคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) ความร่วมมือ (Collaborative) ทำให้เกิดนวัตกรรมที่อาจอยู่ในรูปแบบของความคิด วิธีการหรือสิ่งประดิษฐ์ต่างๆ โดยอาจเป็นสิ่งใหม่ทั้งหมดหรือใหม่เพียงบางส่วน และอาจใหม่ในบริบทใดบริบทหนึ่ง หรือในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ 1) การคิดสร้างสรรค์ (think creatively) 2) การทำงานร่วมกับบุคคลอื่นอย่างสร้างสรรค์ (work creatively with others) และ 3) การสร้างนวัตกรรมให้เกิดผลสำเร็จ (implement innovation) ดังนี้

1. การคิดอย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 1) มองเห็นโอกาสมากกว่าปัญหา 2) ริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ 3) ใช้วิธีการคิดและมุมมองอย่างหลากหลาย 4) ทำงานด้วยวิธีการหลากหลายและยืดหยุ่น และ 5) ประเมินและปรับเปลี่ยนความคิดของตนเอง

2. การทำงานร่วมกับบุคคลอื่นอย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 1) เคารพความคิดของคนอื่น 2) เปิดรับความคิดเห็นใหม่ ๆ ที่ทันสมัย 3) นำเสนอความคิดของตนเอง

กับผู้อื่น 4) แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่นอยู่เสมอ และ 5) ทำงานร่วมกับบุคคลอื่นด้วยความร่วมมือร่วมใจ

3. การสร้างสรรค์นวัตกรรมให้สำเร็จ ประกอบด้วย 1) วางแผนพัฒนานวัตกรรมอย่างเป็นระบบ 2) พัฒนานวัตกรรมและประเมินระหว่างการพัฒนา 3) ประเมินสรุปประสิทธิผลของนวัตกรรมที่พัฒนา 4) ปรับปรุงแก้จุดบกพร่องของนวัตกรรมให้ดีขึ้น และ 5) ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสื่อสารนวัตกรรมสู่สังคม

Partnership for 21st Century skills (2009: 3) และ วิจารณ์ พานิช (2555: 16 -21) ที่กล่าวถึงทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมไว้ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) ใช้เทคนิคของการสร้างสรรค์ทางความคิดที่เปิดกว้างด้วยการระดมสมอง สร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่และเสริมสร้างคุณค่าทางความคิด ใช้ความคิดสร้างสรรค์และสติปัญญา มีความละเอียดรอบคอบต่อการคิดวิเคราะห์และประเมินแนวความคิดเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนางานในเชิงสร้างสรรค์ 2) การทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์ (Work creativity with others) พัฒนาเน้นปฏิบัติและสื่อสารแนวคิดใหม่ ๆ กับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เปิดใจกว้างและยอมรับใน มุมมองหรือโลกทัศน์ใหม่ ๆ ที่ส่งผลต่อระบบการทำงาน เป็นผู้ดำเนินการสร้างสรรค์งาน รวมทั้งมีความรู้และเข้าใจในสภาพการณ์ ซึ่งอาจเป็นข้อเท็จจริงหรือเป็นข้อจำกัดโดยพร้อมที่จะยอมรับความคิดหรือสภาพการณ์ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นนั้นได้ สามารถสร้างวิกฤติให้เป็นโอกาส ส่งผลต่อการเรียนรู้และเข้าใจถึงวิธีการสร้างสรรค์ นวัตกรรมที่ต้องใช้เวลาและสามารถนำเอาข้อผิดพลาดมาปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และ 3) การนำเอานวัตกรรมมาสู่การปฏิบัติ (Implement innovations) ปฏิบัติเชิงสร้างสรรค์ให้เกิดคุณประโยชน์ต่อการปรับใช้และพัฒนาจากผลแห่งนวัตกรรมที่นำมาใช้

สรุปได้ว่า ทักษะการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ การระดมสมองด้วยความละเอียดรอบคอบ ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถนำข้อผิดพลาดมาปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการนำผลงานนวัตกรรมองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ที่สร้างสรรค์ขึ้นเผยแพร่เป็นแนวทางในการมีส่วนร่วมถ่ายทอดองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่นแสดงถึงความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้และนำนวัตกรรมที่สร้างขึ้นไปใช้

3.6 การประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21

Partnership for 21st Century Learning (2017: ออนไลน์) กล่าวถึง การประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบดังนี้

1. การประเมินผลเชิงคุณภาพ โดยการใช้แบบทดสอบ เป็นการทดสอบย่อย และทดสอบรวมภายในชั้นเรียน

2. การประเมินในรูปแบบของโครงการ (Project-Based Learning: PBL) เน้นการใช้ประโยชน์สะท้อนผลลัพท์จากการปฏิบัติของนักเรียน ปรับปรุงและสามารถแก้ไขชิ้นงานได้ แต่ครูผู้สอนจำเป็นต้องกำกับติดตามความก้าวหน้าของคุณภาพการปฏิบัติตามขั้นตอนในแต่ละกระบวนการ และประเมินผลงานจากการปรับปรุงแก้ไข หรือดูจากความก้าวหน้า ใช้เครื่องมือวัดผล และจัดเก็บข้อมูลผู้เรียนรายบุคคล นำไปวิเคราะห์เพื่อแยกแยะและจัดกลุ่มคุณภาพนำไปออกแบบการปรับปรุงแก้ไข หรือสนับสนุนต่อยอดความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลต่อไป

3. ใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับการทดสอบและประเมินผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนและการปฏิบัติ รวมถึงความรู้ความสามารถในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นการวัดผลประเมินผลพฤติกรรม การปฏิบัติกิจกรรม และเจตคติในการปฏิบัติกิจกรรมตามกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน

4. การประเมินระบบแฟ้มสะสมงาน (Portfolios) ให้นักเรียนได้สร้างแฟ้มสะสมผลงาน ให้นักเรียนได้ติดตาม วิเคราะห์ จัดเก็บ สารสนเทศเชิงคุณภาพของผู้เรียนเป็นรายกลุ่มหรือรายบุคคล รวมถึงการรวบรวมผลสัมฤทธิ์ภาพรวมของทุกวิชา และภาพรวมเฉพาะทางตามความสามารถตามสายการเรียนรู้และความสนใจของนักเรียน เพื่อประเมินและพัฒนาด้วยตนเองของนักเรียน

มารุต พัฒนา (2565: 2) กล่าวถึงเครื่องมือในการประเมินเพื่อเกิดการเรียนรู้เชิงลึกของทักษะการเรียนรู้และพัฒนาไว้ดังนี้

1. การเรียนรู้หลังการปฏิบัติ (After Action Review: AAR) เป็นการทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้หลังการปฏิบัติ เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะนำไปสู่การเกิดการเรียนรู้ โดยการทบทวนเป้าหมายของการปฏิบัติ กระบวนการปฏิบัติ และผลลัพท์การปฏิบัติหลังจากการปฏิบัตินั้นเสร็จสิ้นลงแล้ว มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันภายใต้บรรยากาศแห่งการเคารพ ความไว้วางใจ โดยมุ่งเน้นว่าผลการปฏิบัตินั้นเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เพราะเหตุใด การเรียนรู้หลังการปฏิบัติมีหลักการ 3 ประการ คือ 1) หลักความเท่าเทียมกัน 2) หลักการฟังอย่างตั้งใจหรือการฟังอย่างลึกซึ้ง (Deep listening) และ 3) หลักการมีสติไม่ด่วนสรุป ไม่ด่วนตัดสิน

2. การถอดบทเรียน (Lesson Learned) เป็นการทำความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับประสบการณ์การปฏิบัติ โดยการวิเคราะห์สังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ โดยการถอดบทเรียนมีประเด็นสำคัญคือ 1) เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติคืออะไร ทั้งที่เป็นเหตุการณ์ที่พึงประสงค์และเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ 2) สาเหตุของการเกิดเหตุการณ์นั้นคืออะไร ซึ่งการวิเคราะห์ส่วนนี้ จะต้องใช้การคิดอย่างเป็นระบบ (System thinking) บนพื้นฐานของ ข้อมูลเชิงประจักษ์ร่วมด้วย และ 3) วิธีการปรับปรุงและพัฒนา การปฏิบัติให้ดียิ่งขึ้น โดยที่การถอดบทเรียนที่มีประสิทธิภาพจะทำให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาอย่างยั่งยืนลักษณะของบทเรียนที่ดีมี 3 ประการ คือ 1) มีการอธิบายบริบท

ของการเกิดเหตุการณ์ที่ใช้ในการถอดบทเรียน 2) มีการสังเคราะห์แนวทางการปฏิบัติที่เป็นไปได้และตอบสนองต่อเป้าหมายและ 3) มีความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ (Concept) ขององค์ความรู้ที่ได้จากการถอดบทเรียน

สรุปได้ว่า การประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 เป็นการประเมินผลที่เน้นการปฏิบัติจริง ประเมินผลจากการกระทำ การแสดงออกในหลาย ๆ ด้านของผู้เรียนตามสภาพจริง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถแก้ไขปรับปรุงการเรียนรู้หรือผลงานด้วยตนเอง ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ภายใต้บรรยากาศแห่งการเคารพกันเน้นการประเมินผลพฤติกรรมจากการปฏิบัติ ตลอดจนประเมินเจตคติในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมด้วย ดังที่ National Research Council (2011: ออนไลน์) เสนอว่า การประเมินทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ควรบูรณาการอยู่ในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างแนบเนียนต่อเนื่องและเหมาะสม ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนในแผนการจัดการเรียนรู้โดยให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง สร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเอง ผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนในชั้นเรียน ได้ ทบทวนและปรับปรุงการเรียนรู้และผลงานที่สร้างขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการนำองค์ความรู้ที่ได้สร้างขึ้นจัดเป็นนิทรรศการแสดงองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์และปรับปรุงแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นตลอดระยะเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมโดยมีครูเป็นผู้อำนวยการควบคุมและดูแลอย่างใกล้ชิด

4. แนวคิดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ของครู และการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเป็นความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะ ซึ่งพิจารณาจากคะแนนสอบ การฝึกอบรม หรือคะแนนที่ได้จากงานที่ครูมอบหมาย หรือจากการทดสอบที่มุ่งให้ผู้เรียนบรรลุ จุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสามารถวัดได้และทดสอบได้โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (achievement test) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 35; พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2564: 91; Good. 1973: 6)

4.2 ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นด้วยกระบวนการเชิงระบบ มุ่งวัดความรู้ ทักษะ และความสามารถทางวิชาการของผู้เรียน วัดพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือที่นิยมใช้ในการวิจัยเชิงทดลอง โดยมีหน้าที่หลักในการรวบรวมข้อมูลเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (Gronlund, 1993: 1; พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2564: 92; ญัฐภรณ์ หลาวทอง, 2559: 59)

4.3 ความหมายของแบบทดสอบแบบปรนัย

แบบทดสอบแบบปรนัย (Objective test) เป็นแบบทดสอบมุ่งวัดความสามารถของนักเรียน เป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำถามและคำตอบที่ถูกต้องไว้แล้ว อาจเป็นคำตอบสั้น ๆ ลักษณะของการเติมคำในช่องว่างให้สมบูรณ์ ครูผู้สอนแต่ละคนสามารถตรวจให้คะแนนผลการตอบได้ตรงกัน ไม่ว่าจะตรวจซ้ำกี่ครั้ง แบบทดสอบปรนัย แบ่งเป็น 4 แบบได้แก่ 1) แบบทดสอบแบบถูกผิด 2) แบบทดสอบแบบจับคู่ 3) แบบเลือกตอบ และ 4) แบบเติมคำหรือตอบสั้น ๆ (สุนทร คำโตนด, 2531: 6; เยาวดี วิบูลย์ศรี, 2556: 216)

4.4 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ช่วงปี ค.ศ. 1950 – 1959 Bloom แบ่งการเรียนรู้ของผู้เรียนด้านการวัดพฤติกรรมด้านสมองเกี่ยวกับสติปัญญา ความรู้ ความคิด และทักษะต่าง ๆ หรือ พุทธิพิสัย (Cognitive domain) มีความซับซ้อน สามารถจำแนกออกเป็น 6 ลำดับชั้น (Bloom, 1976) ดังนี้

1. ความรู้และความจำ (Knowledge) หมายถึง ความจำในสิ่งที่เคยมีประสบการณ์และเคยพบมาก่อน
2. ความเข้าใจ (Comprehension) หมายถึง เข้าใจความหมายนิยามของสิ่ง ๆ นั้น
3. การนำไปใช้ (Application) หมายถึง การนำสาระสำคัญต่าง ๆ ไปใช้ในสถานการณ์จริง
4. การวิเคราะห์ (Analysis) หมายถึง การแยกแยะองค์ประกอบ ออกเป็นส่วน ๆ
5. การสังเคราะห์ (Synthesis) หมายถึง การรวมส่วนประกอบต่าง ๆ เข้าด้วยกัน
6. การประเมินค่า (Evaluation) หมายถึง การตัดสินคุณค่าในสิ่งที่กำหนดความหมายได้โดยใช้เกณฑ์ที่แน่นอน

ในปี ค.ศ. 1990 นักจิตวิทยากลุ่มใหม่ นำโดย Lorin Anderson ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของ Bloom ได้ปรับปรุง Bloom's Taxonomy ขึ้นใหม่เป็น “Bloom's Revised Taxonomy” ให้มีความสอดคล้องกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 แบ่งออกเป็น 6 ลำดับ (Anderson and Krathwohl, 2001: 213) ดังนี้

1. จำ (Remembering) คือ การที่ผู้เรียนนำความรู้จากความทรงจำมาใช้ในการบอกความหมายของคำนิยาม ข้อเท็จจริง รายการข้อมูลหรือการที่ผู้เรียนสามารถท่องจำหรือนำข้อมูลจากความทรงจำมาใช้ได้ ประกอบด้วย 1) การจำได้ (Recognizing) หรือ เรียกว่า ระบุนุ (Identifying) 2) การระลึกได้ (Recalling) หรือ เรียกว่า การดึงความรู้ออกมา (Retrieving)
2. เข้าใจ (Understanding) คือ การที่ผู้เรียนสามารถสร้างความหมายจากสื่อความเรียงและสื่อที่ไม่ใช่ความเรียง โดยการตีความ การยกตัวอย่าง การแยกแยะ การสรุป

การอนุมาน การเปรียบเทียบ และการอธิบาย ประกอบด้วย 1) การตีความ (Interpreting) 2) การยกตัวอย่าง (Exemplifying) 3) การจัดประเภท (Classifying) 4) การสรุป (Summarizing) 5) การอนุมาน/การสรุปอ้างอิง (Inferring) 6) การเปรียบเทียบ (Comparing) และ 7) การอธิบาย (Explaining)

3. ประยุกต์ใช้ (Applying) คือ การนำสิ่งที่เรียนมาปฏิบัติ หรือการนำข้อมูลที่ได้เรียนมาประยุกต์ในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยออกมาในรูปของแบบจำลอง การนำเสนอ การสัมภาษณ์ หรือการยกตัวอย่าง ประกอบด้วย 1) การปฏิบัติ (Executing) และ 2) การดำเนินการ (Implementing)

4. วิเคราะห์ (Analyzing) คือ การที่ผู้เรียนสามารถย่อยข้อมูลหรือความคิดเป็นส่วน ๆ และพิจารณาว่าแต่ละส่วนมีความเกี่ยวข้องระหว่างกันหรือเกี่ยวข้องกับโครงสร้างทั้งหมด ประกอบด้วย 1) การบอกความแตกต่าง (Differentiating) 2) การจัดการ (Organizing) การเชื่อมโยง การหาความสอดคล้อง และ 3) บอกคุณลักษณะ (Attributing)

5. ประเมินค่า (Evaluation) คือ ความสามารถในการตัดสินสิ่งต่าง ๆ ตามเกณฑ์และมาตรฐานโดยผ่านการตรวจสอบ และวิพากษ์วิจารณ์ให้เห็นข้อดีข้อเสีย บทวิจารณ์ รายงาน และข้อเขียนลักษณะ Recommendations ประกอบด้วย 1) การตรวจสอบ (Checking) และ 2) การวิจารณ์ (Critiquing) เป็นการตัดสิน

6. สร้างสรรค์ (Creating) คือ การที่ผู้เรียนสามารถนำข้อมูลที่เรียนมารวมกันในแนวทางหรือวิธีการใหม่ เพื่อสร้างข้อสรุปหรือแนวทาง หรือวิธีการ หรือสิ่งผลิตใหม่ กระบวนการนี้จึงเป็นกระบวนการที่มีระดับความยากมากที่สุด ประกอบด้วย 1) การสร้างทำให้เกิดขึ้น (Generating) 2) การวางแผน (Planning) และ 3) การผลิต (Producing) การสร้าง

ในปี 1982 John B. Biggs (1982) ได้พัฒนาโครงสร้างอนุกรมวิธานผลลัพธ์การเรียนรู้จากการสังเกต (The structure of observed learning outcomes) หรือ อนุกรมวิธานของโซโล (SOLO Taxonomy) จัดเรียงลำดับชั้นผลการเรียนของผู้เรียนไว้ 5 ชั้น (Biggs and Collis. 2013: ออนไลน์) ดังนี้

1. ชั้นก่อนโครงสร้าง (pre-structure) เป็นชั้นที่ผู้เรียนยังไม่สามารถสร้างความคิดรวบยอดในสิ่งที่เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ไม่สามารถเชื่อมโยงความคิดรวบยอดต่าง ๆ ใช้วิธีการพื้นฐานง่าย ๆ ในการคิดและการเรียนรู้ ยังไม่สามารถปฏิบัติงานที่มีความซับซ้อน ผู้เรียนที่อยู่ในชั้นนี้ยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อน (misconceptions) ในความคิดรวบยอดที่เรียน
2. ชั้นโครงสร้างเดี่ยว (uni - structure) เป็นชั้นที่ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดและวิธีการเพียงอย่างใดอย่างหนึ่งในการเรียนรู้ สามารถเชื่อมโยงความคิดรวบยอดอย่างง่ายได้ เรียนรู้

ตามสิ่งที่ผู้สอนบอกหรือฝึกให้ปฏิบัติตาม สามารถระบุสิ่งที่เรียนรู้ในลักษณะของความจำสามารถทำภาระงานอย่างง่ายได้

3. ชั้นโครงสร้างหลากหลาย (multi - structure) เป็นชั้นที่ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความคิดรวบยอดที่มีความ สลับซับซ้อนได้มากขึ้น ใช้กระบวนการคิดและวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถ อธิบายให้เหตุผลสิ่งที่เรียนในแต่ละประเด็นได้ สามารถจำแนก อธิบาย บรรยาย ระบุ รายการ ผสมผสานความคิดรวบยอดที่เรียนได้

4. ชั้นความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างความคิดรวบยอด (relation structure) เป็นชั้นที่ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงลักษณะร่วม ความคิดรวบยอด ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง สามารถวิเคราะห์ หรือบูรณาการความคิดรวบยอดต่าง ๆ เข้าด้วยกัน สามารถวิเคราะห์เชื่อมโยงหรือแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาสาระ ที่เรียนเข้าด้วยกันได้ ตลอดจนการประยุกต์ความรู้ที่เรียนไปสู่สิ่งอื่น ๆ ได้ อธิบายเชิง เหตุผลได้ ตลอดจนสามารถกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อการจัดกลุ่มและจำแนกประเภท ได้ด้วยตนเอง

5. ชั้นขยายสู่นามธรรม (extended abstract structure) เป็นชั้นที่ผู้เรียนสามารถนำความคิดรวบยอดต่างๆ มาเชื่อมโยง และสรุปอ้างอิงเป็นองค์ความรู้หรือข้อสรุปในเชิงนามธรรมได้ สามารถสร้างข้อสรุป ในลักษณะที่เป็นทฤษฎีจากความคิดรวบยอดต่างๆ ได้ เช่น กฎ สูตร ทฤษฎี สมมติฐาน การอ้างอิง การสะท้อนผล (reflection)

ดังนั้น งานวิจัยครั้งนี้จะใช้หลักการวัดพฤติกรรมพุทธิพิสัยตามแบบของ “Bloom’s Revised Taxonomy” (Anderson and Krathwohl, 2001: 213) เป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

4.5 หลักการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Gronlund (1993: 8-11) กล่าวถึง หลักการการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไว้ดังนี้

1. ต้องนิยามพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ที่ต้องการจะวัดให้ชัดเจน โดยกำหนดในรูปของจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทเรียน หรือรายวิชาด้วยคำที่เฉพาะเจาะจง สามารถสังเกตและวัดได้

2. ควรสร้างแบบทดสอบให้ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้สำคัญ ที่ได้กำหนดไว้ทั้งหมด โดยควรวัดในระดับความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ และระดับที่ซับซ้อนมากขึ้น

3. แบบทดสอบที่สร้างขึ้นควรจะวัดพฤติกรรม หรือผลการเรียนรู้ที่เป็นตัวแทนของกิจกรรมการเรียนรู้ โดยจะต้องกำหนดตัวชี้วัด และขอบเขตของผลการเรียนรู้ที่จะวัดแล้วจึงเขียนข้อสอบตามตัวชี้วัดจากขอบเขตที่กำหนดไว้

4. แบบทดสอบที่สร้างขึ้น ควรประกอบด้วยข้อสอบชนิดต่าง ๆ ที่เหมาะสมสอดคล้องกับการวัดพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ให้มากที่สุด

5. ควรสร้างแบบทดสอบ โดยคำนึงถึงแผน หรือวัตถุประสงค์ของการนำแบบทดสอบไปใช้ประโยชน์ จะได้เขียนข้อสอบให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และทันใช้ตามแผนที่กำหนดไว้เช่น การใช้แบบทดสอบก่อนเรียน (Pretest) สำหรับตรวจสอบพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนเพื่อการสอนซ่อมเสริม การใช้แบบทดสอบระหว่างเรียน (Formative test) เพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอนและการใช้แบบทดสอบหลังเรียน (Summative test) เพื่อตัดสินผลการเรียน

6. แบบทดสอบที่สร้างขึ้น จะต้องมีความชัดเจน วิธีการตอบข้อสอบ และข้อคำถามให้ชัดเจนให้การตรวจให้คะแนนมีความคลาดเคลื่อนจากการวัด (Measurement errors) ซึ่งไม่ว่าจะแบบทดสอบไปทดสอบกับผู้เรียนในเวลาที่แตกต่างกันจะต้องได้ผลการวัดเหมือนเดิม

จากการศึกษา หลักการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบโดยผู้วิจัยได้กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการวัดและนำมาสร้างแบบทดสอบให้ครอบคลุมตามระดับพฤติกรรมพุทธิพิสัยเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เพื่อใช้ทดสอบก่อนและหลังเรียน

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

ปรัชญา เหลืองแดง (2561: 178) การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี วัดดูประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี 2) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้ เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาในระดับปริญญาตรี 3) ประเมินประสิทธิผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ผลการวิจัยพบว่า 1) จิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งสำคัญต่อนักศึกษาระดับปริญญาตรี และการจัดการเรียนรู้มีส่วนช่วยในการส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย ตามระดับการพัฒนาจิตสำนึกอนุรักษ์มรดก

ศิลปวัฒนธรรมไทยทั้ง 4 ด้าน คือ 1.1) ด้านความสนใจใฝ่รู้ทางมรดกศิลปวัฒนธรรม 1.2) ด้านการแสดงความประสงค์อนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย 1.3) ด้านการปฏิบัติตนเพื่อการอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย และ 1.4) ด้านการรวมกลุ่มเพื่อสร้างสรรค์กิจกรรมการอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย 2) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มี 4 องค์ประกอบ คือ หลักการวัตถุประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ใส่ใจในมรดกศิลปวัฒนธรรมไทย ขั้นที่ 2 สังเกตองค์ความรู้มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย ขั้นที่ 3 ขั้นสร้างสรรค์แนวทางการอนุรักษ์และเผยแพร่ความรู้มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย และขั้นที่ 4 สืบสานคุณค่ามรดกศิลปวัฒนธรรมไทยสู่สาธารณะ และเงื่อนไขการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ ซึ่งประกอบด้วย ระบบสังคม ระบบสนับสนุน และหลักการตอบสนอง 3) ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่า 3.1) พัฒนาการจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทยก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้ง 4 ด้าน มีพัฒนาการสูงขึ้นตามลำดับ 3.2) ผลการเรียนรู้ของนักศึกษาหลังการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3.3) ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด และ 4) การอบรมเชิงปฏิบัติการรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทยมีผลการประเมินภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

เสรี คำนันดา และ รุ่งโรจน์ พงศ์กิจวิฑูร (2560: 176) การวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ด้วยวิธีการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโชคชัยสามัคคี มีวัตถุประสงค์การวิจัย 1) เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และ 2) ศึกษาความพึงพอใจจากการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโชคชัยสามัคคี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แบบประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม และ 2) แบบประเมินความพึงพอใจจากการเรียนรู้ โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม อยู่ในระดับดี (\bar{X} = 2.49, SD = 0.57) ด้านการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา อยู่ในระดับดี (\bar{X} = 2.65, SD = 0.48) และด้านการสื่อสารและการทำงานร่วมกันอยู่ในระดับดี (\bar{X} = 2.88, SD = 0.32) 2) ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่เรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.14, SD = 0.73)

ชนกฤตา แจ่มดวง (2560: 121-128) การวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากรตามนโยบายประเทศไทย 4.0 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม 4) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากรตามนโยบายประเทศไทย 4.0 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร ตามนโยบายประเทศไทย 4.0 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 2) นักศึกษาที่มีเพศ และเกรดเฉลี่ยสะสมที่แตกต่างกัน จะมีระดับทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมตามนโยบายประเทศไทย 4.0 แตกต่างกัน ณ ระดับนัยสำคัญ .05 3) ปัจจัยด้านมาตรฐานการศึกษา ด้านหลักสูตรและวิธีสอนส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมตามนโยบายประเทศไทย 4.0 ณ ระดับนัยสำคัญ .05 4) แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากรตามนโยบายประเทศไทย 4.0 ได้แก่ หลักสูตรและวิธีสอน ควรมีการปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอนเป็นแบบโครงการ เพื่อให้นักศึกษาได้เกิดความคิดสร้างสรรค์และการเรียนรู้นวัตกรรม การพัฒนาวิชาชีพ ควรเข้าใจทิศทางของการพัฒนาทักษะนักศึกษาเพื่อให้ทันสมัย ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ควรมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อม การเรียนรู้สร้างบรรยากาศให้เหมาะสมกับการเรียนรู้

สุดเฉลิม ศัสตราภักดิ์ (2560: 103) การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 แบบห้องเรียนกลับด้านเพื่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และ 2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมและ 3) ศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 แบบห้องเรียนกลับด้าน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ระดับทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 แบบห้องเรียนกลับด้าน อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการร่วมมือและในส่วนของปัจจัยที่มีผลต่อระดับทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม คือ ปัจจัยการเตรียมความพร้อม มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลในทางบวก

ชนกานต์ พิธิษฐวานิช (2561: 91) การวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการคิดวิเคราะห์วิชาประวัติศาสตร์โดยการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาการคิดวิเคราะห์ในวิชาประวัติศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการเรียนรู้แบบน... ำ ... ต ... น ... เ ... อ ... ง 2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ 3) ศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้แบบนำตนเองในวิชาประวัติศาสตร์ และ 4) ศึกษาพึงพอใจนักเรียนต่อการเรียนรู้แบบนำตนเอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แผนการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์โดยการเรียนรู้แบบนำตนเอง 2) แบบประเมิน

ความสามารถการคิดวิเคราะห์ 3) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) แบบประเมินการเรียนรู้แบบนำตนเอง 5) แบบสังเกตพฤติกรรม และ 5) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบนำตนเอง ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์วิชาประวัติศาสตร์โดยการเรียนรู้แบบนำตนเอง ผ่านเกณฑ์คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 70 2) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ผ่านเกณฑ์คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 3) พฤติกรรมการเรียนรู้แบบนำตนเองวิชาประวัติศาสตร์อยู่ในระดับดี (\bar{X} = 4.30, SD = 0.76) และ 4) ความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบนำตนเอง อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.44, SD = 0.62)

กัลยา สร้อยสิงห์ (2564: 390) การวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาทางด้านอุตสาหกรรมบริการ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 และ 2) เพื่อศึกษาผลจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาทางด้านอุตสาหกรรมบริการ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แผนการจัดการเรียนรู้ฯ แบบสอบถามทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 1 แผน จำนวน 45 ชั่วโมง และ 2) ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ และนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาทางด้านอุตสาหกรรมบริการ พบว่า ระดับของทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 รองลงมาด้านการสื่อสารและการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 และด้านการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ไขปัญหาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15

กมลชนก โยธาจันทร์ และคณะ (2566: 167) การวิจัยเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี 2) ศึกษาแนวทางการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ และนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามโดยการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี คือ 1.1) การจัดการเรียนรู้ โดยการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสมและความต้องการของผู้เรียน 1.2) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ โดยการจัดบรรยากาศ ชั้นเรียนเชิงบวกในทางกายภาพ ส่งเสริมให้เกิด

บรรยากาศการเรียนรู้ที่ตรงตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ 1.3) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยใช้ความต้องการหลักของผู้เรียนประกอบกับการใช้เหตุผล และการคิดวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาต่อยอด และ 2) แนวทางการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี ประกอบด้วย 2.1) ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยการส่งเสริมและสนับสนุน ผู้เรียนให้เกิดความสนใจ ตระหนักรู้ 2.2) ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิด บรรยากาศการเรียนการสอนอย่างตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ 2.3) ด้านการจัดการเรียนรู้ของครูโดยการพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ตามสมรรถนะและมีความสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม งานวิจัยในครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่า ควรศึกษาปัจจัยสนับสนุนอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Nguyen Thi Thu Ha (2018: บทคัดย่อ) การวิจัยเรื่อง การศึกษาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัดกว๋างบิ่ง ประเทศเวียดนาม มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตาม เพศ และแผนการเรียน และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดกว๋างบิ่ง ประเทศเวียดนาม ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดกว๋างบิ่ง ประเทศเวียดนาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) 2) นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีทักษะการเรียนรู้ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 3) นักเรียนที่เรียนแผนการเรียนต่างกัน มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) แนวทางในการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ ฝึกความคิดสร้างสรรค์และการแก้ไขปัญหา ควรจัดให้มีการอบรมหรือการแข่งขันที่เกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง

Onochakpokaye, E. Odir. (2021: 167) การวิจัยเรื่อง ทักษะการเรียนรู้ : ความหมายทางการศึกษาต่อการเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสาเหตุของนักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำในวิชาคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา ซึ่ง “ทักษะการเรียนรู้” เป็นหนึ่งในสาเหตุ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่แบบสอบถามทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน (SSSQ) และชุดส่วนกลางผลการสอบจากกระทรวงศึกษาธิการของรัฐ ผลลัพธ์จากการกระทรวงศึกษาธิการได้ใช้รวบรวมข้อมูลของนักศึกษาประสิทธิภาพทางคณิตศาสตร์ในขณะที่ใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูลทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน ได้ตั้งสมมุติฐานไว้ 2 ประการเป็นแนวทางในการศึกษาซึ่งทดสอบที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยใช้ SPSS และสถิติ t-test เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับ ผลการศึกษาพบว่า ทักษะ

การเรียนรู้มีอิทธิพลอย่างมากต่อประสิทธิภาพในวิชาคณิตศาสตร์ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างนักเรียนที่มีทักษะการเรียนรู้ที่ดีและผู้ที่เรียนไม่ดี

Sara Majenes et al. (2022: 45) การวิจัยเรื่อง ทักษะการเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และการรับรู้ความสามารถตนเองของนักเรียนชั้นอาชีวศึกษาการศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ และเพื่อประเมินความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการเรียนรู้กับการรับรู้ความสามารถของตนเอง เราใช้วิธีการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เหนือกว่าการเปรียบเทียบแบบแบ่งขั้วระหว่างนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เฉพาะด้าน (SLD) กับนักเรียนที่ไม่มี SLD ซึ่งอาจลดความซับซ้อนได้ เนื่องจากทักษะการเรียนรู้มีการกระจายไปอย่างต่อเนื่อง เราจึงถือว่าทักษะเหล่านี้เป็นมาตรการต่อเนื่องเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะกับความคิดสร้างสรรค์ การอ่านที่เป็นมาตรฐาน ความเข้าใจในข้อความ การทดสอบคณิตศาสตร์ และความคิดสร้างสรรค์ (TTCT) และงานแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ร่วมกับ Raven's Standard Progressive Matrices และระดับการรับรู้ความสามารถตนเองทั่วไป ได้รับการจัดการให้กับนักเรียนมัธยมปลาย 180 คน อายุ 14 ถึง 17 ปี เข้าร่วม โรงเรียนอาชีวศึกษา การวิเคราะห์การถดถอยแสดงให้เห็นว่าความเร็วในการอ่าน ความเข้าใจ และการคุมทักษะเป็นตัวทำนายเชิงลบของความคล่องและความยืดหยุ่น และตัวพยากรณ์เชิงบวกของการคิดอย่างละเอียดในการคิดที่แตกต่าง ในขณะที่ความแม่นยำในการอ่านทำนายความคล่องและความยืดหยุ่นในเชิงบวก และรายละเอียดเชิงลบ ทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ได้รับการคาดการณ์เชิงบวกจากความเร็วและความเข้าใจในการอ่าน และในทางลบจากความแม่นยำในการอ่าน พบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างความคล่องแคล่วและการรับรู้ความสามารถของตนเอง ซึ่งส่งผลให้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความแม่นยำในการอ่าน การค้นพบนี้เน้นย้ำถึงความเป็นไปได้ในการชดเชยความยากลำบากในการเรียนรู้โดยใช้ศักยภาพเชิงสร้างสรรค์เป็นปัจจัยป้องกันซึ่งตรงกันข้ามกับความเสี่ยงของการละทิ้งโรงเรียนก่อนกำหนด ซึ่งจะช่วยสนับสนุนนักเรียนที่มีผลการเรียนไม่ดีในการลดการรับรู้ความสามารถตนเองและความพึงพอใจในอาชีพการงานในโรงเรียน

จากการศึกษาวิจัยในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ สรุปได้ว่า ทักษะการเรียนรู้สามารถพัฒนาได้จากกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผ่านกระบวนการคิดเชิงวิพากษ์ การแก้ปัญหา การร่วมมือ ตลอดจนการสร้างสรรคเป็นนวัตกรรม โดย ปัจจัย ที่ ส่งผล ต่อ การ พัฒนา ทักษะ การ เรียน รู้ มี ดังนี้

- 1) การจัดการเรียนรู้ควรตอบสนองความต้องการของผู้เรียน
- 2) การจัดบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวก
- 3) การสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยการประเมินทักษะการเรียนรู้มักใช้แบบประเมินโดยการประเมินก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ ซึ่งส่งผลต่อความพึงพอใจของนักเรียนในระดับมากเช่นกัน

อีกทั้ง รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เป็นการค้นพบงานวิจัยในระดับดุษฎีบัณฑิต เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นเพื่อมุ่งพัฒนาจิตสำนึกการอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย ของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ซึ่งยังไม่ปรากฏการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวมาใช้ในการ วิจัยเชิงทดลองในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบกับเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะ การเรียนรู้ที่พบเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ในรายวิชาทั่วไป ยังไม่ปรากฏงานวิจัย ที่ศึกษาเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ เนื่องด้วยทักษะการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้ศึกษามี ความเฉพาะกับรายวิชาประวัติศาสตร์ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพียงเท่านั้น ดังนั้นผู้วิจัยจึง จำเป็นต้องใช้งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการเรียนรู้ที่เป็นพื้นฐานเบื้องต้นในการอภิปรายผลการวิจัย เพื่อสนับสนุนและอ้างอิงข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลัง (The one group pretest-posttest design) มีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ จังหวัดกาญจนบุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 28 คน เป็นหน่วยวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้ลำดับขั้นตอนการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ตัวแปรที่ศึกษา
3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย
4. เนื้อหาในการวิจัย
5. แบบแผนการวิจัย
6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
7. การเก็บรวบรวมข้อมูล
8. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือและการวิเคราะห์ข้อมูล
9. สรุปการดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ จังหวัดกาญจนบุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 720 คน จำนวน 18 ห้องเรียน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 28 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่มโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มซึ่งในแต่ละห้องเรียนคละนักเรียน เก่ง กลาง และอ่อน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและมีเป้าหมายจะพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน ตัวแปรที่ทำการศึกษาจึงเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนามาจากทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจิตพิสัย และแนวคิดการจัดการความรู้ โดยตัวแปรต้น คือ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส และ ตัวแปรตาม คือ 1) ทักษะการเรียนรู้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 3) ความคิดเห็นของนักเรียน

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการทดลองวิจัย ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ใช้เวลาในการดำเนินการวิจัย โดยสอนสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง ทั้งหมด 12 สัปดาห์ รวมเวลาที่ใช้ในการทดลองทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง

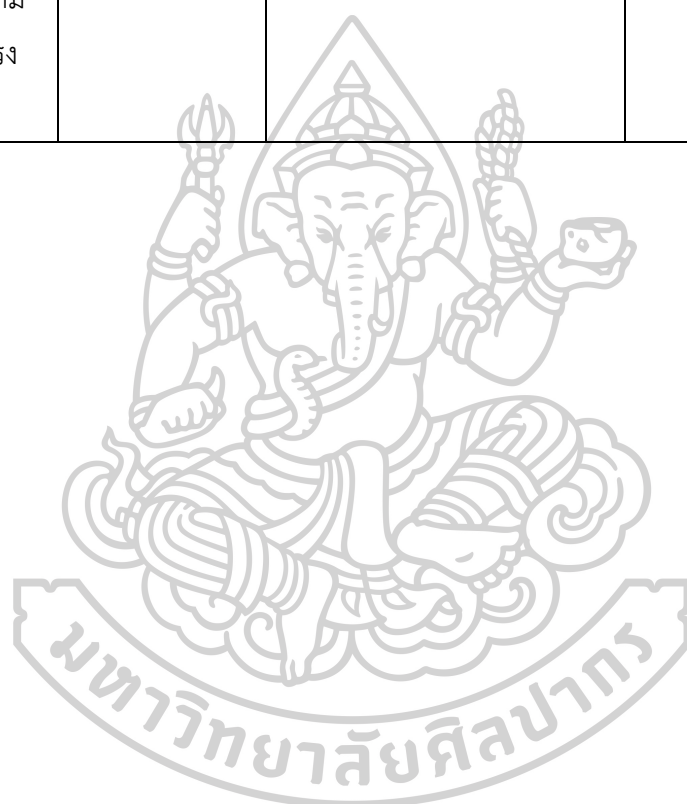
4. เนื้อหาในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีความสอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ตัวชี้วัดช่วงชั้น ม.4-6 มาตรฐานที่ 1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ตัวชี้วัดที่ 1 ตระหนักถึงความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของมนุษยชาติ และตัวชี้วัดที่ 2 สร้างองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์อย่างเป็นระบบ มาตรฐานที่ 3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย ตัวชี้วัดที่ 1 วิเคราะห์ประเด็นสำคัญของประวัติศาสตร์ไทย ตัวชี้วัดที่ 3 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมความสร้างสรรค์ภูมิปัญญาไทย และวัฒนธรรมไทยซึ่งมีผลต่อสังคมไทยในยุคปัจจุบัน และตัวชี้วัดที่ 5 วางแผนกำหนดแนวทางและการมีส่วนร่วมการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยและวัฒนธรรมไทย จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ รวมทั้งหมด 12 ชั่วโมง ตามรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 2 ตารางแสดงความสอดคล้องของสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กับเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

มาตรฐานเรียนรู้	ตัวชี้วัด	เนื้อหาตามหลักสูตร แกนกลาง	เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย
ส 4.1 เข้าใจ ความหมาย ความสำคัญของ เวลาและยุคสมัย ทาง ประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการ ทาง ประวัติศาสตร์มา วิเคราะห์ เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ	ส 4.1 ม.4-6/1 ส.4.1 ม.4-6/2	1. บทบาทของสถาบัน พระมหากษัตริย์ในระหว่าง รัชกาลที่ 1 ถึง รัชกาลที่ 5 เช่น การสถาปนากรุงเทพใน รัชกาลที่ การเศรษฐกิจในสมัย รัชกาลที่ 3 การต่างประเทศ ในสมัยรัชกาลที่ 4 การปฏิรูป บ้านเมืองของรัชกาลที่ 5 ฯลฯ 2. สาเหตุการเปลี่ยนแปลง การปกครอง พ.ศ. 2475 เหตุการณ์และบุคคลสำคัญใน ประวัติศาสตร์ 3. สาเหตุของสงครามโลก ครั้งที่ 2 บทบาทของประเทศ ไทยในสงครามโลกครั้งที่ 2 และสถานที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง กับสงครามโลกครั้งที่ 2 ใน จังหวัดกาญจนบุรี	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 บทบาทของสถาบัน พระมหากษัตริย์กับ ประเด็นสำคัญทาง ประวัติศาสตร์ไทยในระยะ ก่อนการเปลี่ยนแปลงการ ปกครอง พ.ศ. 2475 (4 ชั่วโมง) หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 จาก วันนั้นถึงวันนี้ของการ เปลี่ยนแปลง การปกครอง พ.ศ. 2475 (4 ชั่วโมง) หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ไทย กับสงครามโลกครั้งที่ 2 และท้องถิ่นกาญจนบุรี (4 ชั่วโมง)

มาตรฐานเรียนรู้	ตัวชี้วัด	เนื้อหาตามหลักสูตร แกนกลาง	เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย
ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย	ส 4.3 ม.4-6/1 ส 4.3 ม.4-6/3 ส 4.3 ม.4-6/5		

ตารางที่ 3 ความสอดคล้องของนิยามทักษะการเรียนรู้กับตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้แกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

ทักษะการเรียนรู้	ตัวชี้วัดสาระ แกนกลาง	ความสอดคล้องของนิยามทักษะการเรียนรู้กับตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้
การคิดเชิงวิพากษ์ และการแก้ปัญหา	ส 4.1 ม.4-6/1 ส 4.1 ม.4-6/2 ส 4.3 ม.4-6/1	พฤติกรรมของนักเรียนที่ให้เหตุผลอย่างมีประสิทธิภาพ อธิบายการเลือกแหล่งสืบค้นและใช้ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์กับประเด็นที่ศึกษา วิเคราะห์ได้ว่าข้อมูลนั้นมีความสัมพันธ์กัน ใช้วิธีคิดเชิงระบบ จำแนกประเภท เปรียบเทียบหลักฐานทางประวัติศาสตร์ สามารถตัดสินใจ โดยการประเมินข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้เพื่อประกอบการพิจารณา จัดระบบข้อมูลแล้วสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้บนพื้นฐานของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่น่าเชื่อถือนำไปสู่หาข้อสรุปได้อย่างมีเหตุผล
การสื่อสารและ ความร่วมมือ	ส 4.1 ม.4-6/1 ส 4.1 ม.4-6/2 ส 4.3 ม.4-6/3	พฤติกรรมของนักเรียนในการสื่อสารได้อย่างชัดเจน โดยการพูด การเขียน รู้วิธีการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ สอดรับกับองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่น สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น รับผิดชอบหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมาย มีส่วนร่วมในความรับผิดชอบในภารกิจต่าง ๆ ตลอดจนการเห็นคุณค่าของแต่ละบุคคลในทีม
ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม	ส 4.1 ม.4-6/1 ส 4.1 ม.4-6/2 ส 4.3 ม.4-6/5	พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ การระดมสมองด้วยความละเอียดรอบคอบ ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถนำข้อผิดพลาดมาปรับปรุงและพัฒนางานได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการนำผลงานนวัตกรรมองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ที่สร้างสรรค์ขึ้นเผยแพร่เป็นแนวทางในการมีส่วนร่วมถ่ายทอดองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่นแสดงถึงความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้และนำนวัตกรรมที่สร้างขึ้นไปใช้

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยก่อนทดลอง (Pre Experimental Designs) แบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนการทดลองและทดสอบหลังการทดลอง (The One Group Pretest - Posttest Design) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 143-144)

ตารางที่ 4 แบบการวิจัย The One Group Pretest - Posttest Design

สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
O_1	X	O_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบการวิจัย

O_1 แทน การทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

X แทน การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

O_2 แทน การทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจำแนกได้ 2 ประเภทคือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ใช้ระยะเวลาการทดลอง 12 สัปดาห์ โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง ชั่วโมงละ 50 นาที รวมเวลาการทดลองทั้งสิ้น จำนวน 12 คาบเรียน จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์กับประเด็นสำคัญทางประวัติศาสตร์ไทยในระยะก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 จำนวน 4 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 จากวันนั้นถึงวันนี้ของการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 จำนวน 4 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ไทยกับสงครามโลกครั้งที่ 2 และท้องถิ่นกาญจนบุรี จำนวน 4 ชั่วโมง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

2.1 แบบประเมินทักษะการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ ประเมินทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนโดยพิจารณาจากพฤติกรรม ใช้แบบประเมินทักษะการเรียนรู้ในการประเมินก่อนและหลังการทดลองชุดเดียวกัน

2.2 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และ เหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย โดยวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลัง การทดลอง เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

2.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการ จัดการเรียนรู้ 4 ส แบบมาตรฐานค่า 5 ระดับ จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ 2) ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ และ 3) ด้านประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้ โดยสอบถาม หลังจกทดลอง

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

1. แผนการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบ คุณภาพดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.2 ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ใสใจ (ส-ใสใจ) ขั้นที่ 2 สังสมองค์ความรู้ (ส-สังสม) ขั้นที่ 3 สร้างสรรค์และเผยแพร่ความรู้ (ส-สร้างสรรค์) และขั้นที่ 4 สืบสานคุณค่าสู่สาธารณะ (ส-สืบสาน)

1.3 ศึกษาเนื้อหาสาระประวัติศาสตร์ไทยที่จะนำมาใช้จัดการเรียนการสอนร่วมกับ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ประกอบด้วย 1) บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์กับประเด็นสำคัญ ทางประวัติศาสตร์ไทยในระยะก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 จำนวน 4 ชั่วโมง 2) จากวันนั้นถึงวันนี้ของการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 จำนวน 4 ชั่วโมง และ 3) ไทยกับสงครามโลกครั้งที่ 2 และท้องถิ่นกาญจนบุรี จำนวน 4 ชั่วโมง จากนั้นปรึกษาอาจารย์ที่ ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความเหมาะสม

1.4 ศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ เพื่อสร้างเป็น องค์ประกอบการประเมินทักษะการเรียนรู้ แล้วนำมาพิจารณาถึง ความสัมพันธ์ร่วมกับตัวชี้วัดสาระ การเรียนรู้แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ามีความสอดคล้องกันตามตารางที่ 2 หน้า 49

1.5 นำเป้าหมาย มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์จาก หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และ ขั้นตอนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอน 4 ส ได้แก่ ขั้นที่ 1 ใสใจ (ส-ใสใจ) ขั้นที่ 2 สังสมองค์ ความรู้ (ส-สังสม) ขั้นที่ 3 สร้างสรรค์และเผยแพร่ความรู้ (ส-สร้างสรรค์) และขั้นที่ 4 สืบสานคุณค่าสู่ สาธารณะ (ส-สืบสาน) มาทำการเขียนแผนหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้

1.6 นำแผนการเรียนรู้ เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจพิจารณาความ สอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ เนื้อหาสาระ และความเหมาะสมของกิจกรรมการ เรียนรู้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยได้รับข้อเสนอแนะคือ ให้กิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้ และองค์ประกอบและพฤติกรรมของทักษะการเรียนรู้ที่ต้องการวัด

1.7 นำแผนการเรียนรู้ เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ ที่ปรับปรุงแล้วให้ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ที่มีความเชี่ยวชาญด้านเนื้อหา การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ และการวัดและการ ประเมินผลตรวจสอบ ความถูกต้องและความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ดังนี้

+ 1 หมายถึง แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับตัวชี้วัด

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับตัวชี้วัด

- 1 หมายถึง แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ไม่มีสอดคล้องกับตัวชี้วัด

ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) มีค่ามากกว่า 0.5 ถือว่ามีความสอดคล้องกันในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ซึ่งจากการหาค่าดัชนีความ สอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ ได้เท่ากับ 0.67 - 1.00 (ดังภาคผนวก ค หน้า 160 - 161)

1.8 นำแผนการเรียนรู้ เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญ ในประวัติศาสตร์ไทย ที่ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้ตรวจสอบมา ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ เพื่อให้แผนหน่วยการเรียนรู้ประวัติศาสตร์มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยได้รับข้อเสนอแนะจาก ผู้เชี่ยวชาญดังนี้ 1) เพิ่มเติมข้อความหรือกระบวนการจัดกิจกรรมที่แสดงให้เห็นในแผนว่านักเรียนได้ ร่วม แลก เปลี่ยน ประ สบ การณ์ ใน กิจ กรรม โดย เฉพาะ ด้าน ความ รู้ ลึก (A) และ 2) ปรับข้อความในจุดประสงค์การเรียนรู้

1.9 นำแผนการเรียนรู้ เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญ ในประวัติศาสตร์ไทย ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

1.10 นำแผนการเรียนรู้ เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญ ในประวัติศาสตร์ไทยด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยทดลองกับ กลุ่มตัวอย่าง

2. แบบประเมินทักษะการเรียนรู้ มีลักษณะมาตรฐานค่า 5 ระดับ จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งผู้วิจัยใช้แบบประเมินทักษะการเรียนรู้ในการประเมินก่อนและหลังการทดลองชุดเดียวกัน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.2 ศึกษาองค์ประกอบของทักษะการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้เป็นเกณฑ์การประเมินทักษะ การเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขึ้น

2.3 นำองค์ประกอบทักษะการเรียนรู้ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ และการแก้ปัญหา 2) ทักษะการสื่อสารและร่วมมือ และ 3) ทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม สร้างเป็นลักษณะพฤติกรรม เพื่อนำมาสร้างประเด็นการแบบประเมิน ตามรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ของทักษะการเรียนรู้กับลักษณะพฤติกรรม

ทักษะการ เรียนรู้	นิยาม ทักษะการเรียนรู้	ลักษณะพฤติกรรม
การคิดเชิง วิพากษ์และ การแก้ปัญหา	พฤติกรรมของนักเรียนที่ให้ เหตุผลอย่างมีประสิทธิภาพ อธิบายการเลือกแหล่ง สืบค้นและใช้ข้อมูลทาง ประวัติศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์กับประเด็นที่ ศึกษา วิเคราะห์ได้ว่าข้อมูล นั้นมีความสัมพันธ์กัน ใช้วิธี คิดเชิงระบบ จำแนก ประเภท เปรียบเทียบ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ สามารถตัดสินใจโดยการ ประเมินข้อมูลจากแหล่ง เรียนรู้เพื่อประกอบการ พิจารณา จัดระบบข้อมูล แล้วสังเคราะห์เป็นองค์ ความรู้บนพื้นฐานของ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ ที่น่าเชื่อถือนำไปสู่การหา ข้อสรุปได้อย่างมีเหตุผล	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนสามารถจำแนกและลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนและหลังทางประวัติศาสตร์ 2. นักเรียนสามารถอธิบายความสัมพันธ์ของ เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ 3. นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ที่เกิดขึ้นแต่ละเหตุการณ์ 4. นักเรียนสามารถจำแนกประเภทของหลักฐาน ตามแต่ละประเภท 5. นักเรียนสามารถจัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็นเรื่อง ที่ศึกษา 6. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยและ ท้องถิ่น 7. นักเรียนสามารถใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ เลือกประเด็นในการศึกษา 8. นักเรียนสามารถสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างองค์ ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่นที่มี ความน่าเชื่อถือ 9. นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เชื่อมโยง อ้างอิงหลักฐานจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

ทักษะการเรียนรู้	นิยาม ทักษะการเรียนรู้	ลักษณะพฤติกรรม
		10. นักเรียนสามารถระบุปัญหาที่เกิดขึ้นหากเกิดความเข้าใจผิดทางประวัติศาสตร์ 11. นักเรียนสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างองค์ความรู้ที่มีความเชื่อมโยงและอ้างอิงข้อมูลทางประวัติศาสตร์เพื่อแก้ข้อคิดทางประวัติศาสตร์
การสื่อสารและความร่วมมือ	พฤติกรรมของนักเรียนในการสื่อสารได้อย่างชัดเจน โดยการพูด การเขียน รู้วิธีการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่น สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นรับผิดชอบหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมาย มีส่วนร่วมในความรับผิดชอบในการกิจต่าง ๆ ตลอดจนการเห็นคุณค่าของแต่ละบุคคลในทีม	12. นักเรียนสามารถนำเสนอองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่น 13. นักเรียนสามารถเรียบเรียงและสรุปองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่นด้วยตนเอง 14. นักเรียนรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในการปฏิบัติงาน 15. นักเรียนใช้ภาษาสื่อสารองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม 16. นักเรียนรู้วิธีการใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ 17. นักเรียนสามารถสืบค้นหลักฐานและข้อมูลทางประวัติศาสตร์ตามที่ได้รับมอบหมายจากเพื่อนในกลุ่ม 18. นักเรียนสามารถสืบค้นและเรียบเรียงข้อมูลทางประวัติศาสตร์เสร็จตรงตามเวลาที่กำหนด 19. นักเรียนให้ความร่วมมือกับเพื่อนในการนำเสนอความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลายเพื่อให้ได้งานที่มีคุณภาพ 20. นักเรียนคิดว่าเพื่อนมีความสำคัญในแต่ละหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย 21. นักเรียนคิดว่าการทำงานกลุ่มเพื่อสืบค้นองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ดีกว่าการทำงานคนเดียว
ความคิด	พฤติกรรมของนักเรียนที่	22. นักเรียนกับเพื่อนร่วมกันคิดเพื่อสร้างองค์

ทักษะการเรียนรู้	นิยาม ทักษะการเรียนรู้	ลักษณะพฤติกรรม
สร้างสรรค์ และนวัตกรรม	แสดงออกถึงความคิด สร้างสรรค์ การระดมสมอง ด้วยความละเอียดรอบคอบ ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่าง สร้างสรรค์ ยอมรับฟังความ คิดเห็นของผู้อื่น สามารถ นำเอาข้อผิดพลาดมา ปรับปรุงและพัฒนางานได้ อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการ นำผลงานนวัตกรรมองค์ ความรู้ทางประวัติศาสตร์ที่ สร้างสรรค์ขึ้นเผยแพร่เป็น แนวทางในการมีส่วนร่วม ถ่ายทอดองค์ความรู้ทาง ประวัติศาสตร์ไทยและ ท้องถิ่น แสดงถึง ความสามารถในการ ประยุกต์ใช้ความรู้และนำ นวัตกรรมที่สร้างขึ้นไปใช้	ความรู้ทางประวัติศาสตร์ 23. นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานอย่างละเอียด รอบคอบ 24. นักเรียนเคารพความคิดของผู้อื่นแม้จะต่างกับ ความคิดของตน 25. นักเรียนมีการสอบถามถึงข้อบกพร่องของ ผลงานที่ฉันทสร้างขึ้นกับบุคคลอื่น 26. นักเรียนยอมรับในข้อบกพร่องเพื่อนำไป ปรับปรุงให้ดีขึ้น 27. นักเรียนนำเสนอผลงานองค์ความรู้ใหม่ที่เกิด จากที่ใช้ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและ ท้องถิ่น 28. นักเรียนสามารถต่อยอดองค์ความรู้ทาง ประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่น 29. นักเรียนสามารถนำผลงานไปจัดแสดงใน นิทรรศการเพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ทาง ประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่น 30. นักเรียนสามารถนำองค์ความรู้ที่พบใน ท้องถิ่นจากการสืบค้นมาประยุกต์ใช้ในการจัด แสดงนิทรรศการ

2.4 นำแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบ และเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาให้ข้อเสนอแนะว่า ควรปรับข้อคำถามให้มีความสอดคล้อง กับนิยามของทักษะการเรียนรู้และเนื้อหาสาระรายวิชาประวัติศาสตร์ ให้สะท้อนและครอบคลุมใน นิยามให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

2.5 นำแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ ที่ปรับปรุงแล้วให้ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ที่มีความเชี่ยวชาญด้านเนื้อหา การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ และการวัดและการ ประเมินผลตรวจสอบ ความถูกต้องและความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ดังนี้

- + 1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ความสอดคล้องกับจุดประสงค์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ความสอดคล้องกับจุดประสงค์
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) มีค่ามากกว่า 0.5 ถือว่ามีความสอดคล้องกันในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ซึ่งจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ ได้เท่ากับ 1.00 (ดังภาคผนวก ค หน้า 162 - 165)

2.6 นำแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ ที่ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ได้ตรวจสอบมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะเพื่อให้แผนหน่วยการเรียนรู้ประวัติศาสตร์มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยได้รับข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ ให้แก้ไขข้อความจากคำว่า “ฉัน” เป็นคำว่า “นักเรียน” เพื่อความเป็นกลางทางภาษาและสามารถสื่อความได้ทั้งเพศหญิงและเพศชาย

2.7 นำแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ ไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

3. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือ 1 ฉบับ คือ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการทดลอง มีขั้นตอนการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

3.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

3.2 ศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหา เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย จากหน่วยการเรียนรู้ทั้ง 3 หน่วยการเรียนรู้

3.3 สร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย โดยวิเคราะห์ข้อสอบตามระดับความรู้ของนักเรียน ที่แสดงพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยตามแนวคิดของแอนเดอร์สันและครัทวอล (Anderson and Krathwohl, 2001) โดยเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างจำนวน 60 ข้อ เพื่อใช้ในการคัดเลือกข้อสอบให้เหลือจำนวน 30 ข้อ เพื่อใช้ในการทดลอง มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 6 วิเคราะห์แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยสร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อวัด
พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ทั้ง 6 ด้าน

มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย						
			จำ	เข้าใจ	ประยุกต์ใช้	วิเคราะห์	ประเมินค่า	สร้างสรรค์	รวม(ข้อ)
ส 4.1 ม 4- 6/1 ส 4.1 ม 4- 6/2 ส 4.3 ม 4- 6/1 ส 4.3 ม 4- 6/3 ส 4.3 ม 4- 6/5	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 บทบาทของ สถาบัน พระมหากษัตริย์ กับประเด็นสำคัญ ทางประวัติศาสตร์ ไทยในระย่ก่อน การเปลี่ยนแปลง การปกครอง พ.ศ. 2475	<p>1. นักเรียนอธิบายบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ในสมัยรัตนโกสินทร์ระยะก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองในด้านต่าง ๆ ได้อย่างสมเหตุสมผล</p> <p>2. นักเรียนสืบค้นและเลือกใช้ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ในสมัยรัตนโกสินทร์ระยะก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองได้สมเหตุสมผล</p> <p>3. นักเรียนวิเคราะห์ข้อมูลที่สืบค้นจากแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ได้อย่างสมเหตุสมผลและครอบคลุมเนื้อหาสาระ</p> <p>4. นักเรียนตีความข้อมูลที่สืบค้นได้จากแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ได้อย่างสมเหตุสมผล</p> <p>5. นักเรียนวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์กับพัฒนาการของประเทศก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครองได้อย่างสมเหตุสมผลและครอบคลุมเนื้อหาสาระ</p> <p>6. นักเรียนสรุปและเขียนเรียบเรียงข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่สืบค้นเกี่ยวกับบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ได้อย่างถูกต้อง</p> <p>7. นักเรียนอภิปรายความสำคัญของการศึกษาบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ได้อย่างสมเหตุสมผล</p>	2	-	1	3	3	1	10
ส 4.1 ม 4-	หน่วยการเรียนรู้ที่	1. นักเรียนสรุปสภาพการณ์ของเหตุการณ์	1	1	-	3	2	3	10

มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย						
			จำ	เข้าใจ	ประยุกต์ใช้	วิเคราะห์	ประเมินค่า	สร้างสรรค์	รวม(ข้อ)
6/1 ส 4.1 ม 4- 6/2 ส 4.3 ม 4- 6/1 ส 4.3 ม 4- 6/3 ส 4.3 ม 4- 6/5	2 จากวันนั้นถึง วันนี้ของการ เปลี่ยนแปลงการ ปกครอง พ.ศ. 2475	<p>การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ได้ อย่างสมเหตุสมผล</p> <p>2. นักเรียนวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการ เปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบ ประชาธิปไตยได้อย่างสมเหตุสมผล</p> <p>3. นักเรียนวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง บทบาทของชนชั้นนำทางการปกครองก่อน และหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองได้อย่าง สมเหตุสมผล</p> <p>4. นักเรียนสรุปและเขียนเรียบเรียงข้อมูลจาก การสืบค้นจากแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับ เหตุการณ์เปลี่ยนแปลงการปกครองได้อย่าง ถูกต้อง</p> <p>5. นักเรียนอภิปรายความสำคัญของการศึกษา เหตุการณ์ก่อนจนถึงการเปลี่ยนแปลงการ ปกครอง พ.ศ. 2475 ซึ่งถือเป็นเหตุการณ์ สำคัญทางการเมืองการปกครองไทยได้อย่าง สมเหตุสมผล</p>							
ส 4.1 ม 4- 6/1 ส 4.1 ม 4- 6/2 ส 4.3 ม 4- 6/1 ส 4.3 ม 4- 6/3 ส 4.3 ม 4- 6/5	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ไทยกับ สงครามโลกครั้งที่ 2 และท้องถิ่น กาญจนบุรี	<p>1. นักเรียนอธิบายบทบาทของประเทศไทย ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้อย่าง สมเหตุสมผล</p> <p>2. นักเรียนสืบค้นและเลือกใช้ข้อมูลเกี่ยวกับ บทบาทของประเทศไทยในช่วงสงครามโลก ครั้งที่ 2 ได้สมเหตุสมผล</p> <p>3. นักเรียนวิเคราะห์ผลกระทบของไทยที่ ได้รับจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้อย่าง สมเหตุสมผล</p> <p>4. นักเรียนสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลายเกี่ยวกับสถานที่สำคัญทาง</p>	-	1	2	3	2	2	10

มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย						
			จำ	เข้าใจ	ประยุกต์ใช้	วิเคราะห์	ประเมินค่า	สร้างสรรค์	รวม(ข้อ)
		ประวัติศาสตร์ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้ อย่างสมเหตุสมผล 5. นักเรียนเชื่อมโยงลำดับเหตุการณ์ที่สำคัญ เกี่ยวกับบทบาทของไทยในสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้อย่างสมเหตุสมผล 6. นักเรียนสรุปและเขียนเรียบเรียงข้อมูล จากแหล่งเรียนรู้ที่สืบค้นได้เกี่ยวกับบทบาท ของไทยในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้อย่าง ถูกต้อง 7. นักเรียนอภิปรายความสำคัญของสถานที่ ทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับสงครามโลกครั้งที่ 2 ในจังหวัดกาญจนบุรีในฐานะหลักฐานขั้นต้น ของการศึกษาเกี่ยวกับท้องถิ่นกาญจนบุรีได้ อย่างสมเหตุสมผล							
		รวม	3	2	3	9	7	7	30

3.4 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบและเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาให้ข้อเสนอแนะว่า ควรออกข้อสอบให้มีความสอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการจะวัดตามที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์การเรียนรู้ ควรปรับข้อคำถามที่ใช้เพื่อความชัดเจน

3.5 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ที่ปรับปรุงแล้วให้ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ที่มีความเชี่ยวชาญด้านเนื้อหา การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ และการวัดและการประเมินผล ตรวจสอบความถูกต้องและความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ดังนี้

+ 1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

- 1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) มีค่ามากกว่า 0.5 ถือว่ามีความสอดคล้องกันในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ซึ่งจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ ได้เท่ากับ 0.67-1.00 (ดังภาคผนวก ค หน้า 166 - 168)

3.6 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ที่ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ได้ตรวจสอบมา ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะเพื่อให้แผนหน่วยการเรียนรู้ประวัติศาสตร์มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยได้รับข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญดังนี้ 1) ปรับภาษาในการใช้ข้อความ 2) แก้ไขข้อความในข้อสอบเพื่อให้ตรงตามระดับการวัด

3.7 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

3.8 นำผลคะแนนที่ได้รับจากการทดลองใช้ (Try Out) ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย หาค่าความยาก (p) และ อำนาจจำแนก (r) เกณฑ์ที่ใช้ได้ คือ ค่า p อยู่ระหว่าง 0.20-0.80 ค่า r ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป โดยในครั้งนี้ มีค่าความยาก (p) ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สามารถนำไปใช้ได้อยู่ระหว่าง 0.30 – 0.75 และ ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สามารถนำไปใช้ได้อยู่ระหว่าง 0.20 – 0.75 (ดังภาคผนวก ค หน้า 169 - 170)

3.9 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder-Richardson โดยครั้งนี้มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.81

3.10 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย คัดเลือกจำนวนข้อ 30 ข้อที่สามารถใช้ได้ และนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

4. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือ 1 ฉบับ คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลหลังการทดลอง มีขั้นตอนการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เอกสาร และงานวิจัยเกี่ยวกับการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนา แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนให้ครอบคลุมตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย

4.2 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ และ 3) ด้านประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้

4.3 นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบและเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่ง ข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาให้ข้อเสนอแนะว่าควรปรับข้อ คำถามให้มีความสอดคล้องกับด้านของความคิดเห็น และปรับข้อความให้มีความชัดเจนและมีความ สอดคล้องกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

4.4 นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบ การจัดการเรียนรู้ 4 ส ที่ปรับปรุงแล้วให้ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ที่มีความเชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ และการวัดและการประเมินผล ตรวจสอบความถูกต้องและ ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ดังนี้

+ 1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบสอบถามความคิดเห็นมีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามความคิดเห็นมีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบสอบถามความคิดเห็นไม่มีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้

ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) มี ค่ามากกว่า 0.5 ถือว่ามีความสอดคล้องกันในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ซึ่งจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญ ได้เท่ากับ 1.00 (ดังภาคผนวก ค หน้า 171 - 173)

4.5 นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบ การจัดการเรียนรู้ 4 ส ที่ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ได้ตรวจสอบมา ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ โดยได้รับข้อเสนอ ให้ปรับภาษาและข้อความให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

4.6 นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบ การจัดการเรียนรู้ 4 ส ไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 28 คน มีการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 ผู้วิจัยเตรียมการเรียนการสอน ประกอบด้วย แผนหน่วยการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เรื่อง บทบาทของพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้

1.2 จัดเตรียมแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

2. ขั้นตอนการทดลอง

2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Pre-test) เพื่อวัดความรู้พื้นฐานและเก็บผล การทดสอบไปเปรียบเทียบกับผลการเรียนรู้หลังเรียน

2.2 ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ตามแผนหน่วย เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ทั้ง 3 หน่วยการเรียนรู้ และเริ่มทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 รวม 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส หลังเรียน (Post-test)

3. ขั้นหลังการทดลอง

ผู้วิจัยเปรียบเทียบผลการทดสอบการทักษะการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อตรวจสอบว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือไม่ และนักเรียนมีความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ในระดับใด จากนั้นนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์ สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยตามลำดับ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือสำหรับการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ตรวจสอบคุณภาพของแผนหน่วยการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ด้วยการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)

1.2 ตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)

1.3 ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ก่อนเรียนและหลังเรียน ดังนี้

1.3.1 การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)

1.3.2 ตรวจสอบความยากง่าย (p) ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.3.3 ตรวจสอบตรวจสอบอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.3.4 ตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

1.4 ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส หลังเรียน ด้วยการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)

2. การวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

2.1 การแปลผลการประเมินทักษะการเรียนรู้โดยใช้ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent) แล้วนำผลจากแบบสอบถามเทียบเกณฑ์การแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 102) ดังนี้

4.51 – 5.00	ความคิดเห็นของนักเรียนอยู่ในระดับระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	ความคิดเห็นของนักเรียนอยู่ในระดับระดับมาก
2.51 – 3.50	ความคิดเห็นของนักเรียนอยู่ในระดับระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	ความคิดเห็นของนักเรียนอยู่ในระดับระดับน้อย
1.00 – 1.50	ความคิดเห็นของนักเรียนอยู่ในระดับระดับน้อยที่สุด

2.2 การแปลผลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent)

2.3 การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส โดยใช้ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำผลจากแบบสอบถามเทียบเกณฑ์การแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 102) ดังนี้

4.51 – 5.00	ความคิดเห็นของนักเรียนอยู่ในระดับระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	ความคิดเห็นของนักเรียนอยู่ในระดับระดับมาก
2.51 – 3.50	ความคิดเห็นของนักเรียนอยู่ในระดับระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	ความคิดเห็นของนักเรียนอยู่ในระดับระดับน้อย
1.00 – 1.50	ความคิดเห็นของนักเรียนอยู่ในระดับระดับน้อยที่สุด

สรุปการดำเนินการวิจัย

ตารางที่ 7 สรุปการดำเนินการวิจัย

วัตถุประสงค์	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา
1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 จำนวน 28 คน โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย จังหวัดกาญจนบุรี	1. แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 3 แผน รวม 12 ชั่วโมง 2. แบบประเมินทักษะการเรียนรู้	1. ค่าเฉลี่ย (M) 2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 3. การทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent)	การเปรียบเทียบทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนก่อนและหลังเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญใน	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 จำนวน 28 คน โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย	แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	1. ค่าเฉลี่ย (M) 2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 3. การทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for	การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียน

วัตถุประสงค์	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา
ประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส	จังหวัดกาญจนบุรี		dependent)	
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 จำนวน 28 คน โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย จังหวัดกาญจนบุรี	แบบสอบถาม ความคิดเห็น ของนักเรียน	1. ค่าเฉลี่ย (M) 2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ จังหวัดกาญจนบุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 28 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่มโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มซึ่งในแต่ละห้องเรียนคณะนักเรียน เก่ง กลาง และอ่อน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส 2) แบบประเมินทักษะการเรียนรู้ 3) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย และ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ผู้วิจัยได้ดำเนินการการวิจัยตามขั้นตอนและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบทักษะการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบทักษะการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

การเปรียบเทียบทักษะการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ผู้วิจัยได้นำแผนการจัดการเรียนไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ จำนวน 28 คน ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 3 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 12 ชั่วโมง มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 8 ผลการเปรียบเทียบทักษะการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

ทักษะการเรียนรู้	จำนวนนักเรียน	M	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	28	2.91	0.80	23.56	0.02*
หลังเรียน	28	4.33	0.68		

* $p < .05$

จากตารางที่ 8 สรุปได้ว่าคะแนนเฉลี่ยของทักษะการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส พบว่า หลังเรียน ($M = 4.33$, $S.D. = 0.68$) สูงกว่าก่อนเรียน ($M = 2.91$, $S.D. = 0.80$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยทักษะการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

ทักษะการเรียนรู้	ก่อนเรียน				หลังเรียน		
	จำนวนนักเรียน	M	S.D.	ระดับ / ลำดับ	M	S.D.	ระดับ / ลำดับ
ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา	28	2.81	0.72	ปานกลาง (3)	4.29	0.64	มาก (3)
ทักษะการสื่อสารและการร่วมมือ	28	3.03	0.91	ปานกลาง (1)	4.35	0.71	มาก (2)
ทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม	28	2.89	0.79	ปานกลาง (2)	4.38	0.69	มาก (1)
รวม	28	2.91	0.80	ปานกลาง	4.33	0.68	มาก

จากตารางที่ 9 สรุปได้ว่า ทักษะการเรียนรู้หลังเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.33$, $S.D. = 0.68$) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.38$, $S.D. = 0.69$) รองลงมาคือด้านทักษะการสื่อสารและการร่วมมืออยู่ในระดับมาก ($M = 4.35$, $S.D. = 0.71$) และด้านทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหาอยู่ในระดับมาก ($M = 4.29$, $S.D. = 0.64$) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	จำนวนนักเรียน	จำนวนเต็ม	M	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	28	30	18.54	0.65	23.44	0.01*
หลังเรียน	28	30	26.77	0.78		

* $p < .05$

จากตารางที่ 10 สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส พบว่า หลังเรียน (M = 26.77, S.D. = 0.78) สูงกว่าก่อนเรียน (M = 18.54, S.D. = 0.65) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส จำนวน 28 คน ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 หลังเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 11 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

ความคิดเห็น	M	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ ที่
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
1.กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ช่วยส่งเสริมทักษะการปฏิบัติงานแก่นักเรียน	4.65	0.50	มากที่สุด	3
2. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ช่วยส่งเสริมทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และแก้ปัญหาแก่นักเรียน	4.55	0.44	มากที่สุด	5
3.กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ช่วยส่งเสริมทักษะการสื่อสารแก่นักเรียน	4.75	0.86	มากที่สุด	2
4. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ช่วยส่งเสริมทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นแก่นักเรียน	4.56	0.34	มากที่สุด	4
5. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ช่วยส่งเสริมความริเริ่มสร้างสรรค์เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.76	0.55	มากที่สุด	1
รวมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.66	0.54	มากที่สุด	(1)
ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้				
6. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนในการแสดงความคิดเห็น	4.44	0.43	มากที่สุด	5
7. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เปิดโอกาสให้นักเรียนสอบถามเมื่อมีข้อสงสัย	4.45	0.44	มากที่สุด	4
8. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก	4.57	0.54	มากที่สุด	2
9. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส	4.64	0.87	มากที่สุด	1

ความคิดเห็น	M	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ ที่
ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการรับฟังและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น				
10. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ช่วยส่งเสริมภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีแก่ผู้เรียน	4.54	0.44	มากที่สุด	3
รวมด้านบรรยากาศในการเรียนรู้	4.52	0.54	มากที่สุด	(2)
ด้านประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
11. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ส่งเสริมให้นักเรียนลำดับเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ ไทยสะท้อนพัฒนาการของท้องถิ่นและประเทศไทยได้	4.65	0.67	มากที่สุด	2
12. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ส่งเสริมให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น และสร้างองค์ความรู้จากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นได้	4.55	0.65	มากที่สุด	3
13. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ส่งเสริมให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในระดับชั้นเรียนทำให้เกิดความสามัคคีในการทำงาน	4.34	0.77	มาก	5
14. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ส่งเสริมให้นักเรียนเชื่อมโยงเหตุการณ์สำคัญใน ประวัติศาสตร์ไทยกับท้องถิ่นได้	4.67	0.43	มากที่สุด	1
15. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้ที่สังเคราะห์ขึ้นไปเผยแพร่ซึ่ง แสดงถึงการมีแสดงถึงส่วนร่วมในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่น	4.44	0.56	มากที่สุด	4
รวมด้านประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.49	0.61	มากที่สุด	(3)
รวมทั้งหมด	4.55	0.56	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 11 สรุปได้ว่า ความคิดเห็นของนักเรียนหลังที่จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ภาพรวมความคิดเห็นของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.55$, $S.D. = 0.56$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมากที่สุดเป็นลำดับที่หนึ่ง ($M = 4.66$, $S.D. = 0.54$) รองลงมาคือ ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ในระดับมากที่สุดเป็นลำดับที่สอง ($M = 4.52$, $S.D. = 0.54$) และ ด้านประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมากที่สุดเป็นลำดับสุดท้าย ($M = 4.49$, $S.D. = 0.61$) ซึ่งแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.66$, $S.D. = 0.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อสามลำดับแรกจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ช่วยส่งเสริมความริเริ่มสร้างสรรค์เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ($M = 4.76$, $S.D. = 0.55$) รองลงมาคือ กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ช่วยส่งเสริมทักษะการสื่อสารแก่นักเรียน ($M = 4.75$, $S.D. = 0.86$) และ กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ช่วยส่งเสริมทักษะการปฏิบัติงานแก่นักเรียน ($M = 4.65$, $S.D. = 0.50$) ตามลำดับ

ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ มีระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.52$, $S.D. = 0.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อสามลำดับแรกจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการรับฟังและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ($M = 4.64$, $S.D. = 0.87$) รองลงมาคือ กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก ($M = 4.57$, $S.D. = 0.54$) และกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ช่วยส่งเสริมภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีแก่ผู้เรียน ($M = 4.54$, $S.D. = 0.44$) ตามลำดับ

ด้านประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.49$, $S.D. = 0.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อสามลำดับแรกจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ส่งเสริมให้นักเรียนเชื่อมโยงเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทยกับท้องถิ่นได้ ($M = 4.67$, $S.D. = 0.43$) รองลงมาคือ กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ส่งเสริมให้นักเรียนลำดับเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ไทยสะท้อนพัฒนาการของท้องถิ่นและประเทศชาติได้ ($M = 4.65$, $S.D. = 0.67$) และกิจกรรมการเรียนรู้

ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ส่งเสริมให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นและสร้างองค์ความรู้จากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นได้ ($M = 4.55$, $S.D. = 0.65$)

ประมวลการสังเกตจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

นอกจากการวิจัยดังกล่าวแล้ว ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส แล้ว ผู้วิจัยได้สังเกตและบันทึกผลการจัดการเรียนรู้แล้วนำมาสรุปไว้ ดังนี้

1. หัวข้อที่นักเรียนได้รับในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้มีความยากง่ายแตกต่างกัน ทำให้แต่ละกลุ่มได้รับโจทย์ที่มีความท้าทายที่ต่างกันไปด้วย รวมถึงระยะเวลาในการสืบค้นข้อมูลและการอภิปรายหาข้อสรุปแต่ละกลุ่มเสร็จไม่พร้อมกัน อาจทำให้มีบางกลุ่มรบกวนเพื่อนในชั้นเรียนกลุ่มอื่น ๆ ได้ อีกทั้งกลุ่มที่ได้หัวข้อที่ยากอาจใช้เวลาในการดำเนินกิจกรรมที่ล่าช้าออกไปด้วย

2. ในขั้นตอนที่ 3 สร้างสรรค์ (ส-สร้างสรรค์) ผู้เรียนต้องนำเสนอองค์ความรู้ใหม่ในตนเอง และแลกเปลี่ยนกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนถึงองค์ความรู้ที่ตนเองมีและแลกเปลี่ยนภายในกลุ่มเพื่อหาข้อสรุปในการเผยแพร่องค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ ในขั้นตอนนี้ นักเรียนบางคนไม่กล้าในการให้ข้อเสนอแนะ มีบางช่วงที่ห้องเรียนเงียบ ครูจำเป็นต้องใช้คำถามกระตุ้นการแลกเปลี่ยนในชั้นเรียน

3. ในขั้นตอนที่ 4 สืบสานคุณค่า (ส-สืบสาน) เป็นขั้นตอนที่นักเรียนต้องจัดนิทรรศการทางแสดงองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์เพื่อเป็นการเผยแพร่องค์ความรู้ ขั้นตอนนี้จึงใช้ระยะเวลามาก ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ทำให้ไม่สามารถจัดนิทรรศการออกมาได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 – 3 จึงให้นักเรียนใช้เวลานอกคาบการเรียนช่วงพักกลางวันในการจัดสถานที่และเตรียมกิจกรรมแทน

4. ในระหว่างการจัดการเรียนรู้ทั้ง 4 ขั้นตอนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้สังเกตได้ว่านักเรียนจะมีความชำนาญการปฏิบัติกิจกรรมมากขึ้นในแผนที่ 2 และ 3 เนื่องจากการจัดกิจกรรมดังกล่าวเป็นสิ่งที่ผู้เรียนไม่ค่อยได้สัมผัสในห้องเรียนปกติ มีการตั้งคำถามกระตุ้นการเรียนรู้ ศึกษาประวัติศาสตร์ไทยร่วมกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และมีการสำรวจและสืบค้นองค์ความรู้ภายในท้องถิ่นเพื่อบูรณาการกับตัวชีวิตของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. จากการสังเกตระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้านที่ได้รับการพัฒนาน้อยที่สุดคือด้านทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา เนื่องจากในกิจกรรมยังขาดการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ให้เหตุผล หรืออธิบายแหล่งสืบค้น และใช้ข้อมูลทางประวัติศาสตร์เพื่อจำแนก ประเภทและเปรียบเทียบความน่าเชื่อถือของข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ก่อนนำมาจัดระบบองค์ความรู้

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการเรียนรู้ ก่อนและหลังเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส และ 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยใช้แผนการวิจัยแบบการวิจัยก่อนและทดลอง (Pre – Experimental Design) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามรูปแบบการทดลองแบบหนึ่งกลุ่มเป็นการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pretest-Posttest Design) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 28 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่มโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มซึ่งในแต่ละห้องเรียนคละนักเรียน เก่ง กลาง และอ่อน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ 12 ชั่วโมง โดยมีการตรวจหาค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.97 2) แบบประเมินทักษะการเรียนรู้โดยมีการตรวจหาค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย เป็นข้อสอบแบบปรนัยเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ คัดเลือกเหลือเพียง 30 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 มีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.38 – 0.75 และ ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.25 – 0.75 ค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.81 และ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส จำนวน 15 ข้อ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้และด้านประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.0 สามารถสรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ทักษะการเรียนรู้ เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 และมีภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งทักษะการเรียนรู้ ด้านที่ 1 ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา ผู้เรียนได้ให้เหตุผลผ่านคิดเชิงระบบ ผีการแบ่งจำแนกประเภทและเปรียบเทียบหลักฐานทางประวัติศาสตร์ทั้งที่ครูจัดเตรียมไว้ในคาบเรียนและจากแหล่งข้อมูลที่ได้สืบค้นหาและนำความรู้ที่ได้รับมาจัดระบบโดยคำนึงถึง 5W1H ลงแบบบันทึกข้อมูลที่ครูจัดเตรียมไว้ และสังเคราะห์องค์ความรู้เพื่อเตรียมนำข้อมูลที่ได้รับมาสร้างสรรค์เป็นชิ้นงาน ด้านที่ 2 ทักษะการสื่อสารและการร่วมมือ ผู้เรียนได้ฝึกการสื่อสารโดยสืบค้นองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยจากหัวข้อที่สนใจศึกษาตั้งแต่หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 - 3 เขียนเรียบเรียงบูรณาการกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นลงในแบบบันทึก หลังจากนั้นแต่ละกลุ่มต้องนำเสนอองค์ความรู้ที่ได้สืบค้นหาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน และให้ข้อเสนอแนะชิ้นงานของเพื่อนโดยใช้การสื่อสารเชิงบวก และใช้เทคโนโลยีเป็นตัวช่วยในการนำเสนองาน สร้างสรรค์ชิ้นงาน เผยแพร่องค์ความรู้ และใช้เป็นตัวช่วยในการเข้าถึงข้อมูล

ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยการแบ่งแยกหน้าที่ตามตำแหน่งต่าง ๆ ที่ครูกำหนดขึ้นระหว่างการทำงานและกิจกรรมสุดท้ายคือการจัดนิทรรศการแสดงผลองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ที่ได้จัดทำขึ้นหลังจบหน่วยการเรียนรู้ของทั้ง 3 หน่วยการเรียนรู้ ฝึกการมีความรับผิดชอบต่อตามที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่มเพื่อผลสำเร็จของงาน และ 3) ทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม เป็นด้านที่ผู้เรียนได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ที่เกิดจากการระดมสมองกับเพื่อนในกลุ่มจัดทำอินโฟกราฟิกเพื่อแสดงผลองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ ใช้ภาพและเลือกข้อมูลที่สืบค้นได้ ได้ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ด้วยการรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันในระหว่างการทำงาน มีการปรับปรุงพัฒนางานของตนเองอย่างต่อเนื่องจากคำแนะนำของครูและเพื่อนร่วมชั้นเรียน นำองค์ความรู้ที่ได้สร้างสรรค์เป็นอินโฟกราฟิก องค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยบูรณาการกับองค์ความรู้ในท้องถิ่นผ่านแอปพลิเคชัน Canva หรืออื่น ๆ และนำผลงานของกลุ่มตนเองไปออกแบบการจัดนิทรรศการประวัติศาสตร์เป็นการนำความรู้ที่ได้สร้างขึ้นเผยแพร่สู่สาธารณะอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม เพราะวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ครูใช้มุ่งเน้นให้นักเรียนได้พัฒนาให้ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์องค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์อย่างละเอียดรอบคอบ ระดมสมองออกแบบชิ้นงานอย่างสร้างสรรค์ โดยศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ผู้เรียนได้สำรวจสืบค้น และศึกษาบูรณาการองค์ความรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น คือ พันโทบุญผ่อง สิริเวชชะพันธ์ ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในเหตุการณ์เป็นผู้มีส่วนช่วยเหลือเชลยสัมพันธมิตรในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 และเป็นบุคคลสำคัญของจังหวัดกาญจนบุรีเช่นเดียวกัน ประกอบกับจังหวัดกาญจนบุรีมีสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์หลากหลายแห่ง อีกทั้งผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมกลุ่มและในชั้นเรียน โดยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่มเพื่อสร้างสรรค์ชิ้นงานของกลุ่มตน และยังได้รับข้อเสนอแนะจากเพื่อนภายนอกกลุ่ม ออกแบบและสร้างสรรค์เป็นชิ้นงานลักษณะของอินโฟกราฟิกองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ที่ได้จากการจัดการเรียนรู้ภายในห้องเรียนและบูรณาการกับองค์ความรู้ประวัติศาสตร์ที่พบในท้องถิ่น สร้างสรรค์เป็นองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์นำไปสู่การเผยแพร่องค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ในสื่อออนไลน์ทั้ง Facebook Instagram และสื่อออนไลน์อื่น ๆ ตลอดจนการจัดแสดงผลงานในลักษณะของนิทรรศการเป็นกิจกรรมท้ายสุดของทุกหน่วยการเรียนรู้เพื่อเผยแพร่ให้บุคคลภายนอกได้ทราบ เป็นแนวทางหนึ่งในการมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่นแสดงถึงความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้และนำนวัตกรรมที่สร้างขึ้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ สอดคล้องกับ สิริวรรณ ศรีพหล (2553: 136-137) เสนอว่าการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์สำหรับนักเรียนในสถานศึกษา ควรใช้วิธีการโดยเน้นผู้เรียนเป็นหลัก (Student oriented approach) ควรเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง ไม่เพียงเป็นผู้รับข้อมูลอย่างเดียว ดังนั้นผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์ควรยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอนเพื่อประสิทธิภาพสูงสุด และการให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตลอดจนรวบรวมสังเคราะห์

สร้างสรรค์เป็นองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์หรือชิ้นงานชิ้นด้วยตนเองผ่านการแลกเปลี่ยนระดมสมอง ส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมที่สูงขึ้น และสอดคล้องกับ Nguyen Thi Thu Ha (2561) เสนอแนวทางในการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และสอดคล้องกับ มารุต พัฒนาผล (2565: 4) เสนอว่าการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นเจ้าของการเรียนรู้ด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยความกระตือรือร้นในลักษณะของการเรียนรู้เชิงรุก การเรียนรู้แบบทีมเรียนรู้สร้างสรรค์ และการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจ และจากผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยา สร้อยสิงห์ (2564: 390) เรื่องผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาทางด้านอุตสาหกรรมบริการ พบว่า ระดับทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านการสื่อสารและการมีส่วนร่วม และด้านการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ไขปัญหาเป็นลำดับสุดท้ายเช่นเดียวกัน

ทักษะการเรียนรู้ด้านที่ได้ผลลัพธ์น้อยที่สุด คือ ด้านทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา จากการข้อสังเกตที่พบจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส พบว่า หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่นำมาใช้ศึกษามีค่อนข้างมาก และหลากหลายประเภท ทำให้นักเรียนยังไม่สามารถอธิบายการเลือกใช้แหล่งสืบค้นและใช้ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ได้ ไม่สามารถจำแนกและเปรียบเทียบหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่เท่าที่ควร รวมทั้งการจัดระบบและสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ ดังนั้นครูจึงควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือให้ความรู้เรื่องวิธีการสืบค้นข้อมูลด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ก่อนโดยให้นักเรียนได้จำแนกและลำดับเหตุการณ์ก่อนและหลังทางประวัติศาสตร์เพื่อให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงประวัติศาสตร์ไทยกับท้องถิ่น สอนจำแนกหลักฐานแต่ละประเภทว่าหลักฐานใดเป็นหลักฐานขั้นต้นหรือหลักฐานขั้นรอง วิเคราะห์ข้อมูลของหลักฐานแต่ละชิ้นที่สืบค้นได้และอธิบายถึงการได้มาซึ่งข้อมูลดังกล่าว เปิดโอกาสให้นักเรียนใช้เหตุผลในการตัดสินใจเลือกประเด็นที่จะศึกษาเองแทนการกำหนดประเด็นเพื่อให้นักเรียนได้เลือกศึกษา สอดคล้องกับ เฉลิม มลิลลา นิติเขตต์ปรีชา (2559: 12) เสนอว่ากระบวนการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ให้ได้ผลลัพธ์ที่ดี ควรมีการนำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ในกระบวนการจัดกิจกรรม เพื่ออ้างอิงหลักฐานสนับสนุนอย่างถูกต้องแม่นยำ การอธิบาย วิเคราะห์ วิจาร์ณ เปรียบเทียบ และประเมินคุณค่าของข้อเท็จจริง ให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาสติปัญญา ซึ่งการสอนโดยนำวิธีการทางประวัติศาสตร์จะทำให้ผู้เรียนสามารถรวบรวมหลักฐาน จำแนกประเภทหลักฐาน วิเคราะห์ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ตลอดจนการสังเคราะห์องค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์เพื่อการเรียนประวัติศาสตร์อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งจากการจัดกิจกรรมพบว่ารายวิชาประวัติศาสตร์มีระยะเวลาจำกัดส่งผลต่อความต่อเนื่องในการจัดการเรียนรู้และในระหว่างการจัดการเรียนรู้ควรมีการใช้คำถามหรือการกำหนดสถานการณ์ที่หลากหลาย

สอดคล้องกับ ธวัช ยะสุคำ และศักดิ์ศรี สุภาขร (2555: 165) เสนอว่าการฝึกทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ ผู้สอนต้องจัดกิจกรรมในแต่ละชั้นให้มีความเหมาะสมกับเวลาและกำหนดสถานการณ์ที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดความท้าทายในการทำกิจกรรม ครูควรมีเวลาให้นักเรียนได้ฝึกคิดและแสดงความสามารถได้อย่างเต็มที่ ยังสอดคล้องกับ วสวัตดี วงศพันธุ์เศรษฐ์ และนพพร จันทรนาชู (2565: 110) ได้เสนอว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ การคิดเชิงระบบ ส่งเสริมด้านเทคโนโลยี การเรียนรู้มีส่วนร่วมของนักเรียนฝึกการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และการทำงานร่วมกัน สามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 เป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการเรียนรู้ในทางที่ดีขึ้น ซึ่งเห็นได้จากการที่นักเรียนสามารถสำรวจ สืบค้น องค์กรความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทย และท้องถิ่นตามความสนใจของตนเอง นำข้อมูลมาจัดระบบ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างสรรค์เป็น องค์กรความรู้และเผยแพร่สู่สาธารณะ ดังที่ปรัชญา เหลืองแดง (2561 : 141-153) เสนอว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นเพื่อให้เกิดความรัก ภาคภูมิใจ ในประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่น เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้สร้างฐานความรู้ การจัดการความรู้และขยายความรู้และนำความรู้ไปการประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ ดังจะเห็นได้จาก รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ได้มีแนวทางในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ใสใจ (ส-ใสใจ) ครูได้นำเสนอองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทย โดยตัวอย่างจากแผนจัดการเรียนรู้หน่วยที่ 1 เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์กับเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ไทยในระบะก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ครูได้ยกตัวอย่างบทบาทที่สำคัญและพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ตั้งแต่รัชกาลที่ 1 – 6 โดยจัดเป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษาพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ในด้านต่าง ๆ เพื่อทราบถึงบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ของในช่วงก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง จากนั้นให้นักเรียนศึกษาหัวข้อที่กลุ่มตนเองสนใจศึกษาในประเด็นการสถาปนากรุงเทพฯ ด้านเศรษฐกิจในช่วงต้นรัตนโกสินทร์ ตลอดจนการปฏิรูปประเทศในช่วงรัชกาลที่ 5 และ พัฒนียบานเมืองต่อในสมัยรัชกาลที่ 6 นำไปสู่การสำรวจและสืบค้นโดยบูรณาการองค์ความรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ขั้นตอนที่ 2 สั่งสมองค์ความรู้ (ส-สั่งสม) นักเรียนศึกษาและสืบค้นองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยโดยบูรณาการองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่พบภายในจังหวัดกาญจนบุรี เช่น การสถาปนากรุงเทพฯเป็นราชธานี มีความเกี่ยวข้องอย่างไรกับสงคราม 9 ทพที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี การย้ายเมืองกาญจนบุรีเก่าจากลาดหญ้ามาบริเวณตำบลปากแพรกในปัจจุบันเชื่อมโยงกับด้านการเศรษฐกิจในสมัยรัชกาลที่ 3 และการเสด็จประพาสไทรโยคของ

รัชกาลที่ 5 ก็มีความเกี่ยวข้องกับการปฏิรูปบ้านเมืองในช่วงเวลาดังกล่าว เพื่อนำไปสู่การจัดระบบองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ ขั้นตอนที่ 3 สร้างสรรค์ (ส-สร้างสรรค์) นักเรียนได้นำเสนอองค์ความรู้ใหม่ที่ตนได้รับจากขั้นตอนที่ 2 และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับเพื่อนในภายในชั้นเรียนในลักษณะการเสวนาโต้เถียงกัน เพื่อเติมเต็มในผลงานและจัดทำเป็น อินโฟกราฟิก ประชาสัมพันธ์ องค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยโดยสอดแทรกองค์ความรู้ในท้องถิ่นในสื่อออนไลน์ และ ขั้นตอนที่ 4 สืบสานคุณค่า (ส-สืบสาน) นักเรียนวางแผนการดำเนินการเผยแพร่องค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่นในรูปแบบนิทรรศการแสดงองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์เชิงชุมชนบุคคลภายนอกชั้นเรียนเข้ามามีบทบาทเป็นแนวทางในการเผยแพร่องค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่นแก่สาธารณชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สักัญญา ตีลังจิตร (2563: 123) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นคลองกระแชงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ SSAS พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องมาจากการสอนรายวิชาประวัติศาสตร์หากบูรณาการเนื้อหาสาระท้องถิ่นกับประวัติศาสตร์ไทย และสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิด ผ่านกระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจของตนเอง ตลอดจนการสร้างองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ด้วยตนเองเป็นส่วนสำคัญ ช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นได้

3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส หลังเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านแล้วพบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ได้ส่งเสริมทักษะการปฏิบัติงานจริงแก่ผู้เรียน นักเรียนได้สร้างสรรค์ชิ้นงานด้วยตนเอง และจัดนิทรรศการเผยแพร่องค์ความรู้ ส่งเสริมทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน เพราะนักเรียนต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนในตลอดการปฏิบัติกิจกรรม เนื่องจากกิจกรรมที่ครูจัดเป็นการส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มและการทำงานร่วมกัน และส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการสำรวจ และสืบค้นองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยบูรณาการองค์ความรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น นักเรียนจำเป็นต้องปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นเรียนร่วมถึงการสื่อสารระหว่างกัน เพื่อประสิทธิภาพของชิ้นงานและได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ด้วยตนเองจนสามารถสร้างเป็นองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ด้วยตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ชนกานต์ พิเศษฐานิช (2561) ได้เสนอว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบนำตนเอง ผ่านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น นักเรียนได้รับความรู้โดยตรงจากการปฏิบัติ จัดลำดับเหตุการณ์อย่างเป็นระบบ เชื่อมโยง สรุปสิ่งที่ตนเองเรียนรู้ ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน และยังสอดคล้องกับ สิริวรรณ ศรีพหล (2554 : 141) เสนอว่าการให้ประสบการณ์ตรงแก่นักเรียน สอนให้นักเรียนลงมือ

ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ภายใต้การนำของครูผู้สอน ทำให้นักเรียนเข้าใจง่าย เรียนรู้ด้วยความสนุกสนาน และมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

ส่วนด้านที่มีความคิดเห็นอยู่ในลำดับสุดท้าย คือ ด้านประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้ เป็นผลมาจากผู้เรียนต้องมีการวางแผนในการทำงานร่วมกันเพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่ ซึ่งแต่ละคนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน จึงทำให้ไม่สามารถลงข้อสรุปของข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่เพื่อนไม่ชอบ จึงทำให้ผลงานที่เกิดขึ้นไม่ค่อยดีเท่าที่ควร และไม่เห็นถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูได้จัดขึ้น เช่น ขั้นตอนที่ 2 สังสม (ส-สังสม) และขั้นตอนที่ 4 สืบสาน (ส-สืบสาน) ผู้เรียนต้องสำรวจและสืบค้นข้อมูลทางประวัติศาสตร์และจัดสถานที่เพื่อนำผลงานจัดแสดงในนิทรรศการแสดงองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ใช้กระบวนการทำงานร่วมกันและใช้ระยะเวลามาก จึงได้ผลลัพธ์ไม่เต็มที่เท่าที่ควร และกิจกรรมการจัดการเรียนรู้มีข้อจำกัดด้านการลงพื้นที่สำรวจสถานที่จริง จึงทำได้เพียงแค่ให้ตัวแทนกลุ่มที่มีบ้านอยู่ใกล้เคียงกับสถานที่จริงลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูลแทน ทำให้สมาชิกในกลุ่มคนอื่น ๆ ยังขาดการปฏิสัมพันธ์กับแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นแค่เพียงในห้องเรียนไม่ได้มีการปฏิสัมพันธ์กับแหล่งเรียนรู้ภายนอกเท่าที่ควรจึงส่งผลให้ด้านประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด สอดคล้องกับ สิริวรรณ ศรีพหล (2553: 207) เสนอว่าการศึกษานอกสถานที่โดยเฉพาะแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น นับเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ ในส่วนของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ควรมีการนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ ทำให้นักเรียนได้พบเห็นและรับรู้ เรื่องราว เหตุการณ์ที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับท้องถิ่นของตน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง ผลการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เรื่องบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยในครั้งนี้มีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้สำหรับครูผู้สอนการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส กับวิชาประวัติศาสตร์ ดังนี้

1.1 ในการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส พบว่าในบางขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส จะต้องใช้เวลามากกว่า 1 คาบเรียน เช่น ขั้นตอนที่ 2 สังสม นักเรียนต้องสำรวจองค์ความรู้ประวัติศาสตร์ไทยร่วมกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจึงใช้เวลาในการสืบค้นมาก และขั้นตอนที่ 4 สืบสานคุณค่า นักเรียนต้องดำเนินการจัดกิจกรรมนิทรรศการแสดงผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้น ดังนั้น ผู้สอนควรเตรียมชั่วโมงที่จะสอนให้เพียงพอไว้ก่อน

1.2 จากผลการวิจัยทักษะการเรียนรู้ ด้านการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา พบว่า ผู้สอนควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เข้าใจกระบวนการสืบค้นข้อมูล ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ก่อนให้ผู้เรียนได้จำแนกประเภทของหลักฐาน เปรียบเทียบหลักฐาน จัดระบบข้อมูลแล้วนำมาสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า หากมีการจัดการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์ ผู้สอนควร บูรณาการองค์ความรู้ประวัติศาสตร์ไทยร่วมกับองค์ความรู้ประวัติศาสตร์จากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เพื่อเป็นการเชื่อมโยงให้เกิดการเรียนรู้กับสิ่งใกล้ตัวของนักเรียน และให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา เจตคติที่มีต่อวิชาประวัติศาสตร์ หรือพัฒนาทักษะด้านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและทักษะชีวิต

2.2 ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เกี่ยวกับ วัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

รายการอ้างอิง

- Anderson, L. W., & Krathwohl, D. R. (2001). **A taxonomy for learning, teaching, and assessing: A revision of Bloom's taxonomy of educational objectives**. New York: Addison Wesley Longman.
- Ansari, Z. (1980). **Study Habits and Attitudes of Students: Development and Validation of Questionnaire Measures**. Islamabad: National Institute of Psychology.
- Atalay, N. (2019). Slowmation Application in Development of Learning and Innovation Skills of Students in Science Course. **International Electronic Journal of Elementary Education**, 11(5), 507.
- Bacha, N. N. (2000). Developing Learners' Academic Writing Skills in Higher Education: A Study for Educational Reform. . **International Journal of Arabic-English Studies.**, 2(2).
- Baron, B. H. (1981). Instructional system. Belmont, Calif: Fearon.
- Bedir, H. (2019). Developing a framework for the integration of 21st century learning and innovation skills into pre-service ELT teachers' practicum. . **International Online Journal of Education and Teaching (IOJET)**, 6(4), 828-829.
- Bernie Trilling and Charles fadel. (2009a). **21st Century Skills: Learning for life in our times**. A Wiley Imprint.
- Bernie Trilling and Charles fadel. (2009b). **CENTURY SKILLS**. 21 ed. San Francisco: Josseybass. .
- Biggs, J. B., & Collis, K. F. (1982). **Evaluating the quality of learning: the SOLO taxonomy (structure of the observed learning outcome)**. Educational psychology series. New York: Academic Press.
- Biggs, J. B., & Collis, K. F. (2013). **SOLO Taxonomy**. Retrieved 20 May 2023, from <http://www.johnbiggs.com.au/academic/solo-taxonomy/>.
- Bloom, B. S. (1956). **Taxonomy of Educational Objectives, Handbook: The Cognitive Domain**. New York: David McKay.
- Boyatzis, R. E., & Kolb, D. A. (1995). From learning styles to learning skills : the executive

- skills profile. **Journal of Managerial Psychology**, 10(5), 3-17.
- Brad Hummel. (2024). **What Are 21st Century Skills?**. Retrieved 20 May 2023, from, <https://www.icevonline.com/blog/what-are-21st-century-skills>.
- Dressel and Mayhow. (1957). **General Education: Exploration in Evaluation**. Washington. D.C.: American Council on Education.
- Ennis, R. H. (1985). **A Logical Basic for Measuring Critical Thinking Skill**. EducationLeadership.
- Garvin, D. A. (1996). **Learning in Action : A Guide to Putting the Learning Organization to Work**. Boston: Massachusetts. Harvard Business School Press.
- Good, C. V. (1973). **Dictionary of education**. New York: McGraw-hill.
- Gronlund, N. E. (1993). **How to make achievement tests and assessment**. Boston: Allyn and bacon.
- Hilgard, E. R. (1975). **Introduction to Psychology** (3rd ed). New York: Harcourt Brace And World.
- Indeed Eduitorial Team. (2022). **Learning Skills: Definition and Examples**. Retrieved 20 May 2023, from <https://www.indeed.com/career-advice/finding-a-job/learning-skills>.
- International Society for Technology in Education Students. (2007). **ISTE students' standards**. Retrieved 20 May 2023, from https://www.iste.org/docs/pdfs/20-14_ISTE_Standards-S_PDF.pf.
- Jenna Buckle. (n.d.). **A Comprehensive Guide to 21st Century Skills**. Retrieved on June 15, 2023, from <https://www.panoramaed.com/>.
- K. Kay. (2010). **21st century skills: Why they matter, what they are, and how we get there**. . 21st century skills: Rethinking how students learn.
- Katchwattana P. (2018). **If you want to become a high-quality talent in the 21st century, you must adapt to the skills required in the 21st century**. Retrieved 20 May 2023, from <https://www.salika.co/2018/09/22/skill-21st-century-howto-build/>.
- National Research Council. (2011). **Assessing 21st Century Skills Summary of a Workshop**. Retrieved 20 May 2023, from <https://nap.nationalacademies.org/read/13215/chapter/1>. .

- Nguyen Thi Thu Ha. (2018). การศึกษาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดกาบัง ประเทศเวียดนาม. **วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ฉบับบัณฑิตศึกษา) สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 6(2), 14- 24.
- O'Dell C. & Grayson. (1998). **The New Edge in Knowledge: How Knowledge Management Is Changing the Way We Do Business** . Wiley Press.
- Ogochukwu, J. L. (2002). Everyday academic key. Agbor, Progress printing press.
- Onoshakpokaiye E. Odiri. (2021). The Learning skills : an educational implication on students' performance in secondary school mathematics. **Mathematics Education Journals**, 5(2), 115-123.
- Ortega-Dela Cruz R. (2020). Pedagogical practice preferences among generational groups of learners: Towards effective twenty-first century higher education. **Journal of University Teaching and Learning Practice**, 17(5), 1.
- Partnership for 21st Century Learning. (2017). **Framework for 21 Century Learning**. Retrieved 20 May 2023, from, <http://www.p21.org/our-work/p21-framework>.
- Partnership for 21st Century skills. (2019a). **Framework for 21st century learning definition**. Retrieved 21 May 2023, from <https://www.battelleforkids.org/networks/p21/frameworks-resources>
- Partnership for 21st Century skills. (2019b). **P21 Framework Definitions**. Retrieved 20 May 2023, from, <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED519462.pdf>.
- Piaget, J. S. (1972). Intellectual evolution for adolescence to adulthood. **Human Development**, 19, 1-12.
- Saavedra, A., & Opfer, V. (2012). **Teaching and Learning 21st Century Skills: Lessons from the Learning Sciences. A Global Cities Education Network Report**, New York: Asia Society. 20 May 2023, from, <http://asiasociety.org/files/rand-0512report.pdf>.
- Sara Majenes et al. (2022). **Learning skills, creativity, and self-efficacy in vocational school students**. Retrieved 21 May 2023, from <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0023969022000492>. .
- World Economic Forum. (2016). **New Vision for Education: Fostering Social and Emotional Learning through Technology**. Switzerland: World Economic Forum.
- กมลชนก โยธาจันทร์ และคณะ. (2566). **ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมใน**

- ศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
กรมวิชาการ. (2540). **ศักยภาพของเด็กไทย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงวัฒนธรรม. (2559). **ร่างกรอบทิศทางยุทธศาสตร์ 20 ปี ด้านวัฒนธรรม ตามกรอบทิศทางยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ: กระทรวงวัฒนธรรม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา. (2559). **พิมพ์เขียว Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่งคั่ง มั่งคง และยั่งยืน**. กรุงเทพฯ: กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา.
- กองบริหารวิชาการและนิตินิตสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). **แนวทางจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักบริหารงานกรมมัธยมศึกษาตอนปลาย.
- กัลยา สร้อยสิงห์. (2564). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาทางด้านอุตสาหกรรมบริการ. **วารสารวิทยาดุสิตธานี**, 15(2), 381-389.
- กীরติ ยศยิ่งยง. (2549). **การจัดการความรู้ในองค์กร และกรณีศึกษา**. กรุงเทพฯ: มิสเตอร์ก๊อปปี.
- กุลิสรา จิตชญาวนิช. (2564). **การจัดการเรียนรู้**. พิมพ์ครั้งที่ 3. . กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2547). **ความแตกต่างระหว่างการจัดการสารสนเทศกับการจัดการความรู้ สร้างสรรค์สื่อกลาง**. วันที่ 16-31 ตุลาคม 2547.
- จุฬารัตน์ สติธิปัญญา. (ม.ป.ป.). **การถอดบทเรียน Lessons Learned**. มปท.
- เจริญพงษ์ ชมภูษ. (2565). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านการคิดอย่างมีวิจรรณญาณและการแก้ไขปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์**. **วารสารวารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร**, 6(11), 39-55.
- เจษฎา นาจันทอง. (2560). **“การพัฒนาารูปแบบการเรียนรู้แบบสังคมเชิงรุกออนไลน์ ที่ส่งเสริมทักษะ**

- การเรียนรู้และนวัตกรรมสำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา”. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตมหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เฉลิม มลิลิต นิตินิตปริทัศน์. (2559). **เทคนิควิธีการสอนประวัติศาสตร์**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนกานต์ พิเศษฐวานิช. (2561). “การส่งเสริมการวิเคราะห์วิชาประวัติศาสตร์โดยการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2”. **หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ไชยยศ ไพบยศิริธรรม. (2557). **การวิเคราะห์องค์ประกอบทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาวิชาชีพครู**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณัฐภรณ์ หลาวทอง. (2559). **การสร้างเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์. (2559). การพัฒนาและประเมินความคิดสร้างสรรค์ในสถานศึกษา. **วารสารศึกษาศาสตร์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา**, 29 (1). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธนภฤตา แจ่มดวง. (2560). “**แนวทางพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของนักศึกษาวิทยาลัยศิลปากรตามนโยบายประเทศไทย 4.0**”. **ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา**: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธวัช ยสุคำ และศักดิ์ สุภาจร. (2555). การพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เรื่องอัตราการผลิตปฏิกิริยาเคมี. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**, 14(2), 23-33.
- นัยนา ถาวรยศม. (2565). การสร้างความรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ. **วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ศรีนครินทรวิโรฒ**, 23(1), 222-237.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้นฉบับปรับปรุงใหม่**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เบญจพร พุ่มนวล. (2564). “**การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะการเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัลของนิสิตระดับปริญญาตรี**”. **ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินทางการศึกษา**: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ประกาศิต อานุกาภาพแสนยากร. (2555). **การจัดการเรียนรู้**. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ประทีป คงเจริญ. (2564). ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม: คุณลักษณะสำคัญของพลโลกในยุคเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยธนบุรี**, 15(3), 165-177.
- ปรัชญา เหลืองแดง. (2561). “**การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อ**

ส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี”.

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอนบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย. (2566). **แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการ**

การศึกษา พ.ศ. 2566 – 2570. กาญจนบุรี: โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย.

พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2564). **เทคนิคการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.** กรุงเทพฯ: เพชรเกษมการพิมพ์.

พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ และคณะ. (2560). **ทักษะ 7C ของครู 4.0.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิสิฐ โอ่งเจริญ. (2560). **ถอดบทเรียน: การบริหารโครงการภาครัฐ (ฉบับทดลอง).** กรุงเทพฯ:

ทูเกตอร์เฮ็ดดู.

มารุต พัฒผล. (2565). **ทักษะการเรียนรู้และพัฒนา (Learning and Development Skills).**

Retrieved from <http://www.curriculumandlearning.com>

มาเรียม นิลพันธ์. (2558). **วิธีวิจัยทางการศึกษา.** นครปฐม: ศูนย์วิจัยและพัฒนาทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2556). **การวัดผลและการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์.** พิมพ์ครั้งที่ 11.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ราชบัณฑิตยสภา. (2564). **พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.

วรางคณา จันทร์คง. (2557a). **การถอดบทเรียน.** จุลสารสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.สืบค้นเมื่อ 29 กรกฎาคม 2566 จาก

<http://www.stou.ac.th/Schools/Shs/booklet/book572/rsearch572.pdf>.

วรางคณา จันทร์คง. (2557b). **ประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยจังหวัดพิษณุโลก.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

วสวัตดี วงศ์พันธุ์เศรษฐ์ และนพพร จันทร์นำชู. (2565). **ตัวแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของนักเรียนโรงเรียนสาธิต ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนครปฐม.**

(รายงานวิจัย). นครปฐม: ศิลปากร.

วิจารณ์ พานิช. (2551). **การจัดการความรู้ ฉบับนักปฏิบัติ.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม (สคส.).

วิจารณ์ พานิช. (2548a). **การจัดการความรู้กับการบริหารราชการไทย.** กรุงเทพฯ: สถาบันการจัดการความรู้เพื่อสังคม.

วิจารณ์ พานิช. (2548b). **การจัดการความรู้ฉบับนักปฏิบัติ.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ตาตา

พับลิเคชั่น จำกัด.

- วิจารณ์ พานิช. (2549). **การจัดการความรู้ฉบับนักปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). **การจัดการความรู้ฉบับนักปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). **การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21**. นครปฐม: บริษัท ส เจริญ การพิมพ์ จำกัด.
- วิญญะ น้อยมาลา. (2564). ทักษะจำเป็นของการทำงานในศตวรรษที่ 21 The Essential Work Skills Of The 21st Century. **วารสารวิชาการรัตนบุศย์ (RATANABUTH JOURNAL)**, 3(1), 45-57.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (ม.ป.ป.). **สี่เสาหลักของการศึกษา**. Retrieved from http://www.curriculumandlearning.com/upload/%E0%B8%AA%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B9%80%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%AB%E0%B8%A5%E0%B8%B1%E0%B8%81%E0%B8%97%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%A8%E0%B8%B6%E0%B8%81%E0%B8%A9%E0%B8%B2_1415863493.pdf
- วิชัย วงใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. (2562). **การถอดบทเรียนเพื่อการเปลี่ยนแปลง**. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิภาดา เวชประสิทธิ์. (2563). **การจัดการความรู้ (Knowledge Management)**. Retrieved from http://hsmi2.psu.ac.th/upload/forum/Phd_Wiphada_slide.pdf
- ศักดิ์ริน บินหริ่ม. (2564). “การพัฒนาแบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบแบบพหุวิภาค”. **หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.**
- ศุภวัลย์ พลายน้อย. (2562). **นวัตกรรมการถอดบทเรียนและการสังเคราะห์ความรู้**. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาศักยภาพภาคีด้านการสร้างเสริมสุขภาพ (THAP).
- สัทัญญา ตลิ่งจิตร. (2563). “ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นคลองกระแจะของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ SSAS”. **หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาหลักสูตรและวิธีสอน. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.**
- สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาอนาคต. (2557). **การจัดทำยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดความรับผิดชอบ**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาอนาคต.

- สทวรัชญ์ พลหาญ. (2566). ทักษะแห่งอนาคตสำหรับคนรุ่นใหม่: การทบทวนวรรณกรรมแบบกำหนดขอบเขต. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น**, 41(1), 56-75.
- สันติ ทิพนา. (2562). การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนรายวิชาการจัดชั้นเรียน และสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด**, 13(3), 20-28.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา**. (รายงานวิจัย). กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการและสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2548). **คู่มือการจัดทำแผนการจัดการความรู้**. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.พ.ร.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2566). **แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ. 2566-2570**. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). **การจัดการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2554). **เพื่อนคู่คิด มิตรคู่ครู แนวทางการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **สถานะการศึกษาไทย ปี 2558/2559 ความจำเป็นของการแข่งขันและการกระจายอำนาจในระบบการศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). **ภาวะการณ์ศึกษาไทยปี 2564**. กรุงเทพฯ: 21 บริษัท เซ็นจูรี่ จำกัด.
- สิริวรรณ ศรีพหล. (2554). **การจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ. (2555). **พัฒนาทักษะการคิดตามแนวปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ: เทคนิคพรินติ้ง.
- สุดเฉลิม ศัตราพฤกษ์. (2560). การจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 แบบห้องเรียนกลับด้านเพื่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม. **วารสารวิทยบริการ**, 28(1), 100-108.
- สุนทร คำโตนด. (2531). **การสร้างแบบทดสอบ**. อุตรธานี: คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูอุตรธานี.
- เสรี คำนันดา และ รุ่งโรจน์ พงศ์กิจวิฑูร. (2560). **การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ด้วยวิธีการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโชคชัยสามัคคี**. นครปฐม: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต

กำแพงแสน สำนักงานวิทยาเขตกำแพงแสนกองบริหารวิชาการและนิสิต.

อนุชา โสมาบุตร. (2556). ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21. Retrieved from

<https://teacherweekly.wordpress.com/2013/09/25/learning-and-innovation-skills/>

อัครเดช นิละโยธิน. (2559). “ตัวบ่งชี้ทักษะของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 สำหรับการศึกษาขั้น

พื้นฐาน: การพัฒนา โมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง”.หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหามกุฏวิทยาลัย.

อานนท์ วิชานนท์. (2566). ศธ.จัดงานเฉลิมฉลอง “วันที่ระลึกสากลแห่งการรู้หนังสือ” ประจำปี

2566. สืบค้น 21 กันยายน 2566. เข้าถึงได้จาก [https://moe360.blog/2023/09/08/moe-](https://moe360.blog/2023/09/08/moe-international-literacy/)

international-literacy/

ภาคผนวก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณาเครื่องมือการวิจัย

1. อาจารย์ ดร.ปรัชญา เหลืองแดง	อาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
2. อาจารย์ ดร.พาทิ เกศธนากร	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ กลุ่มการวัดและ
การประเมินผลทางการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
กาญจนบุรี
3. นายกวี โพธิสุธา	ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มสาระ
การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
โรงเรียนสามชุกรัตนโกศาราม จังหวัดสุพรรณบุรี

ตัวอย่าง แผนการจัดการเรียนรู้
รายวิชาพื้นฐาน รหัสวิชา ส31104 ประวัติศาสตร์ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์
กับเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ไทยในระยะก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475
เวลา 4 ชั่วโมง ผู้สอน นายรัชชานนท์ อินทรพฤกษ์

1. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

สถาบันพระมหากษัตริย์ในสมัยรัตนโกสินทร์ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองมีบทบาทอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ทั้งการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม บทบาทในฐานะผู้ปกครองซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการและขับเคลื่อนประเทศโดยชนชั้นปกครองในระยะแรกก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475

2. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน

ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด

ม.4-6/1 ตระหนักถึงความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของมนุษยชาติ

ม.4-6/2 สร้างองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์อย่างเป็นระบบ

ม.4-6/1 วิเคราะห์ประเด็นสำคัญของประวัติศาสตร์ไทย

ม.4-6/3 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมความสร้างสรรค์ภูมิปัญญาไทย และวัฒนธรรมไทยซึ่งมีผลต่อสังคมไทยในยุคปัจจุบัน

ม.4-6/5 วางแผนกำหนดแนวทางและการมีส่วนร่วมการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยและวัฒนธรรมไทย

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

8. นักเรียนอธิบายบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ในสมัยรัตนโกสินทร์ ระยะก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองในด้านต่าง ๆ ได้อย่างสมเหตุสมผล
9. นักเรียนสืบค้นและเลือกใช้ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ ในสมัยรัตนโกสินทร์ระยะก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองได้สมเหตุสมผล
10. นักเรียนวิเคราะห์ข้อมูลที่สืบค้นจากแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ได้อย่างสมเหตุสมผลและครอบคลุมเนื้อหาสาระ
11. นักเรียนตีความข้อมูลที่สืบค้นได้จากแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ได้อย่างสมเหตุสมผล
12. นักเรียนวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์กับ พัฒนาการของประเทศก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครองได้อย่างสมเหตุสมผลและครอบคลุมเนื้อหาสาระ
13. นักเรียนสรุปและเขียนเรียบเรียงข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่สืบค้นเกี่ยวกับ บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ได้อย่างถูกต้อง
14. นักเรียนอภิปรายความสำคัญของการศึกษาบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ ได้อย่างสมเหตุสมผล

4. สาระการเรียนรู้

บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ในด้านการเมืองการปกครอง การเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมที่สะท้อนถึงพัฒนาการของประเทศในแง่มุมต่าง ๆ (รัชกาลที่ 1 สถาปนากรุงเทพฯ รัชกาลที่ 3 ด้านการเศรษฐกิจ และรัชกาลที่ 5 การปฏิรูปประเทศ)

5.คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. รักความเป็นไทย

7.ชิ้นงานหรือภาระงาน

1. ใบกิจกรรมที่ 1 แบบบันทึกข้อมูล
2. ผลงานแสดงองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่นในรูปแบบเอกสาร/แผ่นพับ/โปสเตอร์

8. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัดและประเมินผล	เครื่องมือ	ผู้ประเมิน
1. นักเรียนอธิบายบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ในสมัยรัตนโกสินทร์ระยะก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองในด้านต่างๆ ได้อย่างสมเหตุสมผล	- การตอบคำถาม	- คำถาม	ครู
<p>2. นักเรียนสืบค้นและเลือกใช้ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ในสมัยรัตนโกสินทร์ระยะก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองได้สมเหตุสมผล</p> <p>3. นักเรียนวิเคราะห์ข้อมูลที่สืบค้นจากแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ได้อย่างสมเหตุสมผล</p> <p>4. นักเรียนตีความข้อมูลที่สืบค้นได้จากแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ได้อย่างสมเหตุสมผล</p> <p>5. นักเรียนวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์กับพัฒนาการของประเทศก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครองได้อย่างสมเหตุสมผล</p> <p>6. นักเรียนสรุปและเขียนเรียบเรียงข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่สืบค้นเกี่ยวกับบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ได้อย่างถูกต้อง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การปฏิบัติกิจกรรม - การตอบคำถาม - การตรวจผลงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - คำถาม - ใบกิจกรรม 	ครูและนักเรียน

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัดและประเมินผล	เครื่องมือ	ผู้ประเมิน
7. นักเรียนอภิปรายความสำคัญของการศึกษาบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ได้อย่างสมเหตุสมผล	- การตอบคำถาม	- คำถาม	ครู

9.การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

คาบเรียนที่ 1

ขั้นตอนที่ 1 ใส่ใจ

นำเสนอองค์ความรู้

1. ครูให้นักเรียนดูวิดิทัศน์ ประวัติศาสตร์ สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น เพื่อเชื่อมโยงเกี่ยวกับบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ต่อการสถาปนากรุงเทพฯเป็นราชธานี พัฒนาการด้านต่างๆ ของชาติก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ด้วยคำถามต่อไปนี้

ที่มา : https://www.youtube.com/watch?v=gYerTFGocys&ab_channel=Lekker32

- นักเรียนคิดว่า สถาบันพระมหากษัตริย์มีบทบาทต่อการพัฒนาชาติไทยในด้านใด อย่างไรบ้าง (แนวการตอบ : ด้านการเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม)

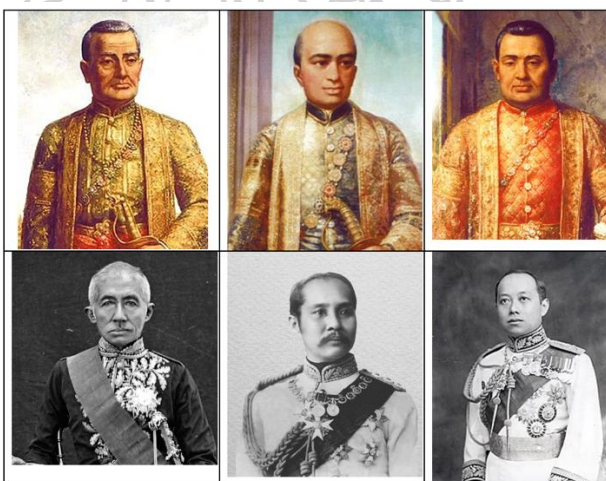
- นักเรียนคิดว่า ผลที่เกิดจากบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ในอดีต ส่งผลอย่างไรต่อปัจจุบันบ้าง (แนวการตอบ : ด้านการเมืองการปกครองทำให้ไทยพัฒนาทันสมัย ต่างชาติและรักษาความมั่นคงของชาติในระยะแรกของสมัย ด้านเศรษฐกิจเป็นจุดเริ่มต้นการ ต่างประเทศกับชาติตะวันตก ฯลฯ)

- เพราะเหตุใดสถาบันพระมหากษัตริย์จึงมีบทบาทต่อการพัฒนาชาติไทย (แนวการตอบ : เพราะเป็นสถาบันการปกครองสูงสุดก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง อำนาจการบริหารอยู่ภายใต้สถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นต้น)

2. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์กับการ สถาปนากรุงเทพ และพัฒนาการด้านอื่นๆ ในช่วงก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475

สร้างความสนใจ

3. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม และแจกบัตรภาพพระบรมฉายาลักษณ์ของ กษัตริย์รัชกาลที่ 1-6 ตามความสนใจของนักเรียน

4. ครูให้นักเรียนเลือกหยิบบัตรคำเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญและพระราชกรณียกิจใน แต่ละรัชกาลที่ตรงกับบัตรภาพรัชกาลที่กลุ่มตนเองได้

5. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายและเฉลยถึงความสัมพันธ์ของบัตรภาพกับบัตรคำ แต่ละกลุ่ม

6. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ช่วงต้น รัตนโกสินทร์ในด้านต่าง ๆ โดยใช้ประเด็นคำถามดังนี้

- พระราชกรณียกิจแต่ละรัชกาลตั้งแต่รัชกาลที่ 1 – 6 มีความเกี่ยวข้องกับการ พัฒนาชาติในช่วงต้นรัตนโกสินทร์ด้านใดบ้าง

ให้นักเรียนพิจารณาจากบัตรคำที่จับคู่กับบัตรภาพในแต่ละรัชกาลว่าในแต่ละรัชกาลมีบทบาทในการพัฒนาชาติเด่นชัดในด้านใดจากเหตุการณ์หรือพระราชกรณียกิจใด โดยใช้ประเด็นคำถามดังนี้

- รัชกาลที่ 1 (แนวการตอบ : บทบาทเด่นด้านการเมืองการปกครอง ด้านกฎหมาย และด้านความมั่นคง จากการสถาปนากรุงเทพฯ เป็นราชธานี ชำระตรากฎหมายตรา 3 ดวง และพระปรีชาสามารถด้านการสงครามในเหตุการณ์สงคราม 9 ท้าว)

- รัชกาลที่ 2 (แนวการตอบ : บทบาทเด่นด้านการวรรณกรรม ทรงส่งเสริมวรรณกรรมต่าง ๆ และโปรดเล่นซอ 3 สาย เป็นต้น)

- รัชกาลที่ 3 (แนวการตอบ : บทบาทเด่นทางด้านการค้า ทรงแต่งเรือสำเภาเพื่อไปค้าขายกับต่างชาติ ทั้งชาวเอเชีย ชาวตะวันตก และเห็นความสำคัญของการย้ายเมืองกาญจนบุรีจากลพบุรีมาปากแพรกเพื่อความสะดวกในการค้า)

- รัชกาลที่ 4 (แนวการตอบ : บทบาทเด่นทางด้านการต่างประเทศและด้านความมั่นคง ทรงเจริญสัมพันธไมตรีกับอังกฤษ ลงนามในสนธิสัญญาเบาว์ริง สนทนาพระทัยด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติ เพื่อปกป้องเอกราชของประเทศ)

- รัชกาลที่ 5 (แนวการตอบ : บทบาทเด่นทางด้านการเมืองการปกครอง ด้านการพัฒนาสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านการศึกษา จากการจัดการปกครองส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ตรากฎหมายฉบับแรก ออกกฎหมายเพื่อยกเลิกไพร่และทาส จัดตั้งโรงเรียนแห่งแรก ตั้งประปา ไฟฟ้า คมนาคม เป็นต้น)

- รัชกาลที่ 6 (แนวการตอบ : บทบาทเด่นทางด้านการส่งเสริมแนวคิดเสรีนิยม และความมั่นคง จัดตั้งกองเสือป่าทำหน้าที่แทนกองกำลังทหารในสงคราม ยกเลิกสนธิสัญญาเบาว์ริง จัดตั้งเมืองจำลองประชาธิปไตย)

เลือกหัวข้อที่สนใจ

7. ครูกำหนดหัวข้อให้นักเรียนเลือกศึกษาและสืบค้นข้อมูลตามความสนใจ ดังนี้

รัชกาลที่ 1 และรัชกาลที่ 2 กับการสถาปนากรุงเทพฯ และพัฒนาบ้านเมืองระยะแรก

รัชกาลที่ 3 และรัชกาลที่ 4 กับการเศรษฐกิจ

รัชกาลที่ 5 กับการปฏิรูปประเทศ

คาบเรียนที่ 2

ขั้นตอนที่ 2 สังคม

สำรวจองค์ความรู้

8. กลุ่มนักเรียนสำรวจองค์ความรู้จากหัวข้อที่กลุ่มตนสนใจ (จากข้อที่ 7) ว่ามีความสอดคล้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเด็นใดบ้าง

ตัวอย่างเช่น รัชกาลที่ 1 และรัชกาลที่ 2 กับการสถาปนากรุงเทพและพัฒนาบ้านเมืองระยะแรก มีความเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สงคราม 9 ท้าว ที่เกิดในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี

รัชกาลที่ 3 และ รัชกาลที่ 4 กับการเศรษฐกิจ มีความเกี่ยวข้องกับการย้ายเมืองกาญจนบุรีจากตำบลลาดหญ้ามาตำบลปากแพรกในปัจจุบันซึ่งมีเหตุผลมาจากการค้าที่เปลี่ยนไปจากเดิม

รัชกาลที่ 5 กับการปฏิรูปประเทศ สถาปนามณฑลราชบุรี ในปี พ.ศ. 2437 ประกอบด้วยเมืองราชบุรี เพชรบุรี กาญจนบุรี ปรามบุรี(ประจวบฯ) และเมืองสมุทรสงคราม และทรงเสด็จประพาสเมืองกาญจนบุรี ในบทประพันธ์เสด็จประพาสไทรโยค)

9. กลุ่มนักเรียนวิเคราะห์ผลที่ได้รับจากการสำรวจ เพื่อเสาะแสวงหาความรู้ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งจากอินเทอร์เน็ตและท้องถิ่น มากำหนดเรื่อง และตั้งประเด็นที่จะศึกษา ตัวอย่างประเด็น เช่น

- เพราะเหตุใดสงคราม 9 ท้าว จึงต้องเกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี
- การย้ายเมืองกาญจนบุรีมีความเกี่ยวข้องกับการเศรษฐกิจในสมัยรัชกาลที่ 3 และ 4 หรือไม่ อย่างไร
- เมืองกาญจนบุรี ภายในมณฑลราชบุรี (ในสมัยนั้น) มีความเกี่ยวข้องอย่างไรกับการปฏิรูปบ้านเมืองในสมัย ร.5 และการเสด็จประพาสกาญจนบุรีมีเหตุผลมาจากสิ่งใด

สืบค้นองค์ความรู้

10. กลุ่มนักเรียนดำเนินการค้นคว้าตามเรื่องและประเด็นที่กำหนดไว้ โดยการสืบค้นจากแหล่งข้อมูลที่นำเชื่อถือ โดยครูแนะนำแหล่งสืบค้นดังนี้

- หนังสือ กาญจนบุรีดินแดนตะวันตก สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์
- หนังสือ ประวัติศาสตร์เมืองกาญจนบุรี สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์
- แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นกาญจนบุรี เช่น อนุสาวรีย์สงคราม 9 ท้าว ตำบลลาดหญ้า เขาชนไก่ เมืองกาญจนบุรีเก่า กำแพงเมืองกาญจนบุรี อนุสาวรีย์รัชกาลที่ 3 พระราชนิพนธ์เสด็จประพาสไทรโยค เป็นต้น

11. นักเรียนบันทึกข้อมูลที่ได้รับลงในแบบบันทึก (ใบกิจกรรมที่ 1)

จัดระบบองค์ความรู้

12. กลุ่มนักเรียนนำข้อมูลที่ได้รับจากการสืบค้นเอกสาร หนังสือ หรืออินเทอร์เน็ตมาสังเคราะห์ร่วมกับข้อมูลองค์ความรู้ในท้องถิ่นโดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำ

13. กลุ่มนักเรียนสรุปและเขียนเรียบเรียงเนื้อหาที่ได้จากการศึกษาตามที่กำหนดคำหนึ่งถึง 5W1H ดังนี้ ใคร (Who) ทำอะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไร (When) Why (ทำไม) และ อย่างไร (How)

14. ครูชี้แจงรูปแบบการนำเสนองานในการเรียนการสอนครั้งต่อไป

คาบเรียนที่ 3

ขั้นตอนที่ 3 สร้างสรรค์

นำเสนอองค์ความรู้ใหม่ในตน

15. กลุ่มนักเรียนนำเสนอผลที่ได้จากการศึกษาให้ครูและนักเรียนกลุ่มอื่นได้ทราบถึงผลและวิธีการสืบค้นของกลุ่มตนในรูปแบบของการเสวนาโต้เถียงกันทั้งชั้นเรียน ในประเด็นดังนี้

- องค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาเป็นอย่างไร
- มีวิธีการสืบค้นและค้นคว้าอย่างไร

แลกเปลี่ยนองค์ความรู้

16. ครูและนักเรียนร่วมกันเสนอแนะ แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เพิ่มเติมเพื่อเติมเต็มผลการศึกษาค้นคว้าในแต่ละกลุ่มให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

17. ครูให้นักเรียนทุกกลุ่มร่วมกันเรียงลำดับเส้นเวลา (บนกระดาน) ตั้งแต่รัชกาลที่ 1 ถึง รัชกาลที่ 6 พัฒนาการและความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันของประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่น เน้นการสะท้อนบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองในฐานะของการเป็นผู้นำของประเทศ

18. นักเรียนและครูร่วมกันตรวจผลงานและสรุปผลที่ได้รับจากการเรียน

ผลานองค์ความรู้เพื่อสร้างสรรค์วิธีการเผยแพร่ความรู้

19. ครูแนะนำวิธีการเผยแพร่ความรู้ให้แก่นักเรียนในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์และรูปแบบออนไลน์

20. นักเรียนระดมสมองเพื่อเลือกและจัดทำรูปแบบหรือวิธีการเผยแพร่องค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาสู่สาธารณะในรูปแบบเอกสาร/แผ่นพับ/โปสเตอร์ที่กลุ่มตนเองสนใจ

คาบเรียนที่ 4

ขั้นตอนที่ 4 สืบสานคุณค่า

ตั้งเป้าหมายการเผยแพร่องค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ชาติและท้องถิ่น

21. นักเรียนในชั้นเรียนประชุมและระดมสมองเพื่อวางแผนการดำเนินการเผยแพร่ องค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ชาติและท้องถิ่น ในรูปแบบนิทรรศการเรื่อง “บทบาทของสถาบัน กษัตริย์ในระยะก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475” โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของเวลา ความรู้ สถานที่ และกลุ่มเป้าหมาย

22. นักเรียนแบ่งหน้าที่เพื่อดำเนินงานให้บรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนี้

- หัวหน้ากลุ่ม
- ฝ่ายกราฟิก
- เหนรัญญิก
- ฝ่ายนำเสนอและเผยแพร่
- ตรวจสอบข้อมูลและสรุปผล
- เลขานุการ

จัดกิจกรรมเพื่อแสดงถึงการรักความเป็นไทย

23. นักเรียนดำเนินการตามกิจกรรมตามวางแผนขึ้น

24. ครูสังเกตและประเมินผลกิจกรรม โดยคำนึงถึง สถานที่ในการจัด ความเหมาะสมของผลงานองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ และความถูกต้องของรูปแบบนิทรรศการ

25. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปภาพรวมของกิจกรรม ในประเด็นดังนี้

- ผลจากการดำเนินการจัดนิทรรศการ
- ปัญหาอุปสรรค
- แนวทางการแก้ไขปัญหา

ติดตามผลที่เกิดจากกิจกรรมกิจกรรมเพื่อแสดงถึงการรักความเป็นไทย

26. นักเรียนนำเสนอผลที่ได้จากการดำเนินกิจกรรม

27. ครูและนักเรียนร่วมกันให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมในครั้งต่อไป

10. สื่อการจัดการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

1. วิกิทัศน์ประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น
2. หนังสือ ประวัติศาสตร์ไทย ม.4-6 สำนักพิมพ์ พว.

3. หนังสือ กาญจนบุรีดินแดนตะวันตก สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์
4. หนังสือ ประวัติศาสตร์เมืองกาญจนบุรี สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์
5. บัตรภาพ จำนวน 6 แผ่น
6. บัตรคำ จำนวน 31 แผ่น
7. แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นกาญจนบุรี เช่น อนุสาวรีย์สงคราม 9 ทิว ตำบลลาดหญ้า
เขาชนไก่ เมืองกาญจนบุรีเก่า กำแพงเมืองกาญจนบุรี อนุสาวรีย์รัชกาลที่ 3 มณฑลราชบุรี พระราช
นิพนธ์เสด็จประพาสไทรโยค เป็นต้น
8. ใบกิจกรรมที่ 1 แบบบันทึกข้อมูล

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. การเรียนการสอน

ปัญหา/สิ่งที่ต้องพัฒนา

แนวทางการแก้ไขปัญหา

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ลงชื่อ.....

(นายรัชชานนท์ อินทรพฤกษ์)

...../...../.....

ใบกิจกรรมที่ 1
แบบบันทึกข้อมูล

กลุ่มที่..... ชั้น.....

คำชี้แจง : ให้นักเรียนบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสืบค้น และค้นคว้าตามหัวข้อเรื่องที่ได้รับมอบหมาย

1. หัวข้อเรื่องที่ได้รับ

.....

2. องค์ความรู้ประวัติศาสตร์ไทยที่สืบค้นได้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

.....

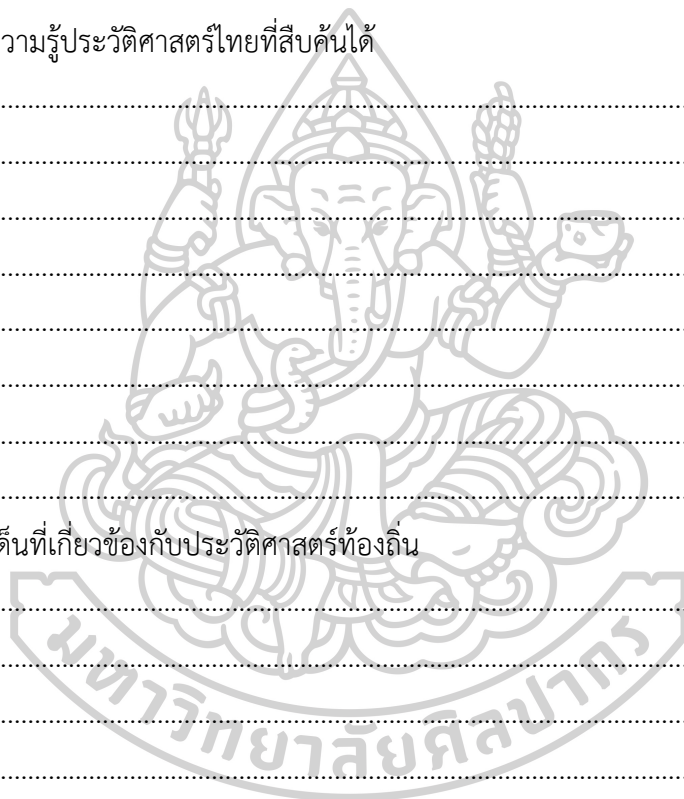
.....

.....

.....

.....

.....

5. สถานที่หรือแหล่งเรียนรู้ที่พบในท้องถิ่น

.....

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินการตรวจผลงาน

กลุ่มที่..... ชั้น.....

คำชี้แจง : ให้ผู้ประเมิน ชี้ต ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน (ดูเกณฑ์การให้คะแนน)

ประเด็นการประเมิน	ผู้ประเมิน								
	ตนเอง			เพื่อน			ครู		
	3	2	1	3	2	1	3	2	1
1. ตรงตามจุดประสงค์และรูปแบบ									
2. เนื้อหา									
3. ความคิดสร้างสรรค์									
4. ความเรียบร้อย สวยงาม									
5. กำหนดเวลา	-			-			-		
รวม									
รวมรายการเฉลี่ย									

ผู้ประเมิน..... (ตนเอง)

ผู้ประเมิน..... (เพื่อน)

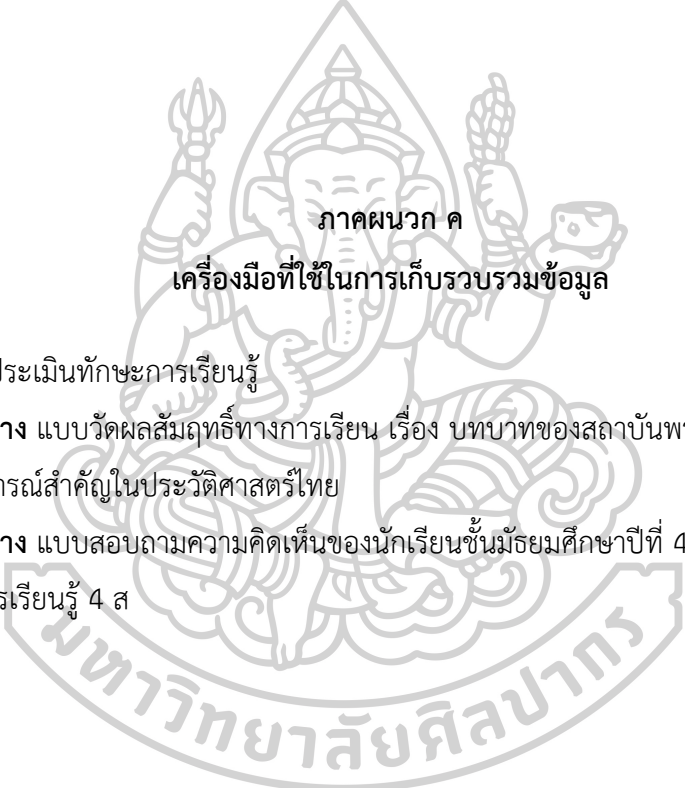
ผู้ประเมิน..... (ครู)

เกณฑ์การให้คะแนนผลงาน

ประเด็นการประเมิน	คะแนน		
	3	2	1
1. ผลงานตรงกับจุดประสงค์และรูปแบบที่กำหนด	ผลงานสอดคล้อง กับจุดประสงค์และรูปแบบ มีความครบถ้วนและถูกต้อง	ผลงานสอดคล้อง กับจุดประสงค์และรูปแบบ มีความครบถ้วนแต่ไม่ถูกต้อง	ผลงานไม่สอดคล้อง กับจุดประสงค์และรูปแบบไม่ครบถ้วนและถูกต้อง
2. เนื้อหา	เนื้อหาสาระของผลงานถูกต้อง ครบถ้วน	เนื้อหาสาระของ ผลงานถูกต้อง แต่ไม่ครบถ้วน	เนื้อหาสาระของ ผลงานไม่ถูกต้องและครบถ้วน
3. ความคิดสร้างสรรค์	ผลงานแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์แปลกใหม่	ผลงานแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ แต่ยังไม่แปลกใหม่	ผลงานไม่มีความน่าสนใจ แต่ไม่มีแนวคิดแปลกใหม่
4. ความเรียบร้อยสวยงาม	ผลงานมีความเรียบร้อย และสวยงาม	ผลงานมีความเรียบร้อย แต่ยังไม่เรียบร้อย เล็กน้อย	ผลงานไม่มีความเรียบร้อย และสวยงาม
5. กำหนดเวลา	-	ส่งผลงานตามเวลาที่กำหนด	ไม่ส่งตามกำหนดเวลา

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
11 - 14	ดี
6 - 10	ปานกลาง
1 - 5	ปรับปรุง

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบประเมินทักษะการเรียนรู้
2. ตัวอย่าง แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย
3. ตัวอย่าง แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

แบบประเมินทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง

1. แบบประเมินทักษะการเรียนรู้มีทั้งหมด 30 ข้อ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ

- ระดับ 5 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการปฏิบัติของนักเรียน มากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการปฏิบัติของนักเรียน มาก
 ระดับ 3 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการปฏิบัติของนักเรียน ปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการปฏิบัติของนักเรียน น้อย
 ระดับ 1 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการปฏิบัติของนักเรียน น้อยที่สุด

2. ให้นักเรียนตอบคำถามทุกข้อในแบบสอบถามถามนี้ให้ตรงกับพฤติกรรมการปฏิบัติที่แท้จริงของนักเรียนมากที่สุด เพราะแบบสอบถามนี้ไม่มีถูกหรือผิด นักเรียนแต่ละคนย่อมมีแนวทางปฏิบัติที่แตกต่างกัน

3. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการทำวิจัยเท่านั้น ซึ่งไม่ได้นำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการให้คะแนนใด ๆ ในวิชาประวัติศาสตร์

4. พิจารณาแต่ละข้อความอย่างละเอียดถี่ถ้วน แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับกับพฤติกรรมการปฏิบัติที่แท้จริงของนักเรียน

ที่	ประเด็นพฤติกรรมของทักษะการเรียนรู้	ระดับพฤติกรรม				
		5	4	3	2	1
การคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา						
1	นักเรียนสามารถจำแนกและลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนและหลังทางประวัติศาสตร์					
2	นักเรียนสามารถอธิบายความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์					
3	นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นแต่ละเหตุการณ์					
4	นักเรียนสามารถจำแนกประเภทของหลักฐานตามแต่ละประเภท					
5	นักเรียนสามารถจัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็นเรื่องที่ศึกษา					
6	นักเรียนสามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่น					

ที่	ประเด็นพฤติกรรมของทักษะการเรียนรู้	ระดับพฤติกรรม				
		5	4	3	2	1
7	นักเรียนสามารถใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจเลือกประเด็นในการศึกษา					
8	นักเรียนสามารถสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่นที่มีความน่าเชื่อถือ					
9	นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เชื่อมโยงอ้างอิงหลักฐานจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย					
10	นักเรียนสามารถระบุปัญหาที่เกิดขึ้นหากเกิดความเข้าใจผิดทางประวัติศาสตร์					
11	นักเรียนสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างองค์ความรู้ที่มีความเชื่อมโยงและอ้างอิงข้อมูลทางประวัติศาสตร์เพื่อแก้ไขอคติทางประวัติศาสตร์					
การสื่อสารและการร่วมมือ						
12	นักเรียนสามารถนำเสนอองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่น					
13	นักเรียนสามารถเรียบเรียงและสรุปองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่นด้วยตนเอง					
14	นักเรียนรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในการปฏิบัติงาน					
15	นักเรียนใช้ภาษาสื่อสารองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม					
16	นักเรียนรู้วิธีการใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ					
17	นักเรียนสามารถสืบค้นหลักฐานและข้อมูลทางประวัติศาสตร์ตามที่ได้รับมอบหมายจากเพื่อนในกลุ่ม					
18	นักเรียนสามารถสืบค้นและเรียบเรียงข้อมูลทางประวัติศาสตร์เสร็จตรงตามเวลาที่กำหนด					
19	นักเรียนให้ความร่วมมือกับเพื่อนในการนำเสนอความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้ได้งานชิ้นงานที่มีคุณภาพ					
20	นักเรียนคิดว่าเพื่อนมีความสำคัญในแต่ละหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย					
21	นักเรียนคิดว่าการทำงานกลุ่มเพื่อสืบค้นองค์ความรู้ทาง					

ที่	ประเด็นพฤติกรรมของทักษะการเรียนรู้	ระดับพฤติกรรม				
		5	4	3	2	1
	ประวัติศาสตร์ดีกว่าการทำงานคนเดียว					
ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม						
22	นักเรียนกับเพื่อนร่วมกันคิดเพื่อสร้างองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์					
23	นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานอย่างละเอียดรอบคอบ					
24	นักเรียนเคารพความคิดของผู้อื่นแม้จะต่างกับความคิดของตน					
25	นักเรียนมีการสอบถามถึงข้อบกพร่องของผลงานที่ฉันทสร้างขึ้นกับบุคคลอื่น					
26	นักเรียนยอมรับในข้อบกพร่องเพื่อนำไปปรับปรุงให้ดีขึ้น					
27	นักเรียนนำเสนอผลงานองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดจากการใช้ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่นได้					
28	นักเรียนสามารถต่อยอดองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่น					
29	นักเรียนสามารถนำผลงานไปจัดแสดงในนิทรรศการเพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่น					
30	นักเรียนสามารถนำองค์ความรู้ที่พบในท้องถิ่นจากการสืบค้นมาประยุกต์ใช้ในการจัดแสดงนิทรรศการ					

ตัวอย่าง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย

คำชี้แจง

1. ข้อสอบฉบับนี้เป็นข้อสอบปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีทั้งหมด 30 ข้อ
2. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบให้ตรงกับข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์กับประเด็นสำคัญทางประวัติศาสตร์ไทย

ในระบกก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475

1. เหตุผลที่สำคัญที่สุดของการสถาปนากรุงเทพฯคือข้อใด
 - ก. ความพอใจของราษฎร
 - ข. ยุทธศาสตร์เหมาะสม
 - ค. ความเหมาะสมของยุคสมัย
 - ง. ความพร้อมในการสร้างพระนคร
2. สนธิสัญญาเบาว์ริงกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของสยามมีความสัมพันธ์กันอย่างไร
 - ก. เสียสิทธิสภาพนอกอาณาเขตทำให้สยามต้องเสียผลประโยชน์
 - ข. เปลี่ยนการผูกขาดโดยพระคลังสินค้าเป็นการค้าแบบส่งออกอย่างเสรี
 - ค. การค้าผูกขาดโดยราชสำนักอังกฤษแทนการผูกขาดจากราชสำนักอยุธยา
 - ง. เสรีภาพทางการค้าลดลง เนื่องจากสนธิสัญญาจำกัดการค้าเพียงไม่กี่ชาติ
3. ข้อใดเป็นสาเหตุสำคัญสุดที่รัชกาลที่ 4 และรัชกาลที่ 5 ทรงส่งเสริมด้านการต่างประเทศ
 - ก. เพราะท่านต้องการเผยแพร่ความเป็นไทยให้ต่างชาติรับทราบ
 - ข. เพราะเป็นการสานต่อนโยบายจากรัชกาลที่ 1 เรื่องการต่างประเทศ
 - ค. เพราะท่านทราบถึงความจำเป็นต่อภัยความมั่นคงของชาติมหาอำนาจ
 - ง. เพราะท่านต้องการให้เกิดการอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย
4. สงครามเก้าทัพ ไม่ได้เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดใด
 - ก. ราชบุรี
 - ข. สุพรรณบุรี
 - ค. นครสวรรค์
 - ง. กาญจนบุรี

5. บุคคลใดต่อไปนี้อุรักษ์ท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมในฐานะนักเรียน
 - ก. ดำจัดตั้งชมรมคนเมืองกาญจนบุรีรักษ์ท้องถิ่นประจำจังหวัดขึ้น
 - ข. ชาวเห็นอิฐเก่ากำแพงเมืองกาญจนบุรีหล่นจึงนำไปเสียไว้ที่เดิม
 - ค. เขียวรวบรวมองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์กาญจนบุรีเผยแพร่ลงเว็บไซต์
 - ง. สัมผัสชวนรุ่มน่องชุดค้นโบราณสถานร้าง เพื่อบูรณะและสร้างเป็นแหล่งท่องเที่ยว
6. สถาบันพระมหากษัตริย์ในช่วงก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองมีลักษณะอย่างไร
 - ก. ทรงเป็นตัวแทนในการเจริญสัมพันธไมตรีกับต่างชาติ
 - ข. ทรงเป็นผู้นำด้านทหารทหารแต่ทรงให้เอกชนดูแลด้านเศรษฐกิจ
 - ค. ทรงเป็นชนชั้นปกครองมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศ
 - ง. ทรงเป็นสัญลักษณ์ศูนย์รวมจิตใจทั้งชาวไทยและชาวชาติพันธุ์เนื่องด้วยความหลากหลาย

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 จากวันนั้นถึงวันนี้ของการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475

7. หากรัชกาลที่ 5 ไม่ปฏิรูปประเทศผลที่จะเกิดขึ้นกับสยามคือข้อใด
 - ก. ระบบชนชั้นขาดความเสถียรภาพ
 - ข. เศรษฐกิจตกต่ำ ไม่สามารถแข่งขันกับเพื่อนบ้านได้
 - ค. ชาตินะวันตกไม่เจริญสัมพันธไมตรีด้านการค้ากับไทย
 - ง. ประเทศด้อยพัฒนา เป็นข้ออ้างให้ต่างชาติยึดเป็นอาณานิคม
8. นักเรียนต้องการถ่ายทอดเรื่องราวทางประวัติศาสตร์เหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 นักเรียนควรทำด้วยวิธีการใด
 - ก. ถ่ายทอดตามที่ตนเองได้รับข้อมูล อย่างรวดเร็วและทันที
 - ข. ถ่ายทอดอย่างตรงไปตรงมา แม้จะมีผลกระทบต่อบุคคลอื่น
 - ค. ถ่ายทอดโดยแสดงออกถึงมุมมองทางการเมืองในแบบที่เราชอบ
 - ง. ถ่ายทอดอย่างสร้างสรรค์เป็นกลาง บนพื้นฐานของหลักฐานทางประวัติศาสตร์
9. การปฏิรูปด้านการศึกษาสมัยรัชกาลที่ 5 มีความเกี่ยวข้องกับสาเหตุการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองในสมัยรัชกาลที่ 7 อย่างไร
 - ก. สถาบันพระมหากษัตริย์มีข้าราชการมีความสามารถเพิ่มมากขึ้น
 - ข. การศึกษาเป็นเป็นสิ่งสำคัญทำให้เกิดความเท่าเทียม และเสมอภาค
 - ค. ชนชั้นกลางกลุ่มพ่อค้า มีแรงงานมากยิ่งขึ้นเพื่อป้อนเข้าสู่ตลาดอุตสาหกรรม
 - ง. ประชาชนเข้าถึงการศึกษาและรับแนวคิดเสรีนิยมนำไปสู่การเรียกร้องการเปลี่ยนแปลง

10. ข้อใดถือเป็นแนวทางในการรักษาระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขได้อย่างยั่งยืนในฐานะของการเป็นนักเรียน

- ก. ลงสมัครเป็นผู้แทนราษฎรในเขตของตนเอง
- ข. จัดโครงการให้ความรู้เรื่องการปกครองแก่ประชาชน
- ค. ก่อตั้งชมรมพิทักษ์ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย
- ง. รณรงค์ให้ทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมี

พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

11. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่กับคำว่า “บทบาทของกลุ่มชนชั้นนำทางการปกครองก่อนและหลังการปกครองมีความแตกต่างกัน”

- ก. ไม่เห็นด้วย เพราะหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองชนชั้นนำมีบทบาทคงเดิม
- ข. เห็นด้วย เพราะหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองชนชั้นนำมีบทบาทอย่างยิ่ง
- ค. เห็นด้วย เพราะหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองบทบาทของผู้บริหารประเทศอยู่ที่นายกรัฐมนตรี
- ง. ไม่เห็นด้วย เพราะก่อนและหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองมีการผสมผสานประโยชน์ร่วมกันระหว่างชนชั้นปกครองกับชนชั้นใต้ปกครองเสมอ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ไทยกับสงครามโลกครั้งที่ 2 และท้องถิ่นกาญจนบุรี

12. หากต้องการศึกษาบทบาทไทยในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ข้อใดเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด

- ก. กำหนดเรื่องที่ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของไทยช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2
- ข. รวบรวมหลักฐานจากสถานที่สำคัญในจังหวัดกาญจนบุรี
- ค. เรียบเรียงถึงสาเหตุ และพัฒนาของเหตุการณ์เพื่อเชื่อมโยงสู่บทบาทของไทย
- ง. นำเสนอเป็นรูปแบบออนไลน์สู่สาธารณะ

13. บุคคลใดต่อไปนี้ปฏิบัติตนได้เหมาะสมเมื่อเดินทางไปศึกษาข้อมูลยังสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์

- ก. นาย A ไปเที่ยวสะพานข้ามน้ำแควและเก็บหมุดรางรถไฟที่สร้างขึ้นในสมัยนั้นกลับบ้าน
- ข. นาย B ไปศึกษาหาข้อมูลยังสุสานทหารสัมพันธมิตรและส่งเสียงดัง แสดงอาการไม่

เหมาะสม

ค. นาย C เข้าพิพิธภัณฑ์สงครามโลกครั้งที่ 2 กาญจนบุรี นำมือจับโบราณวัตถุที่จัดแสดงเพื่อสัมผัสถึงความเก่า

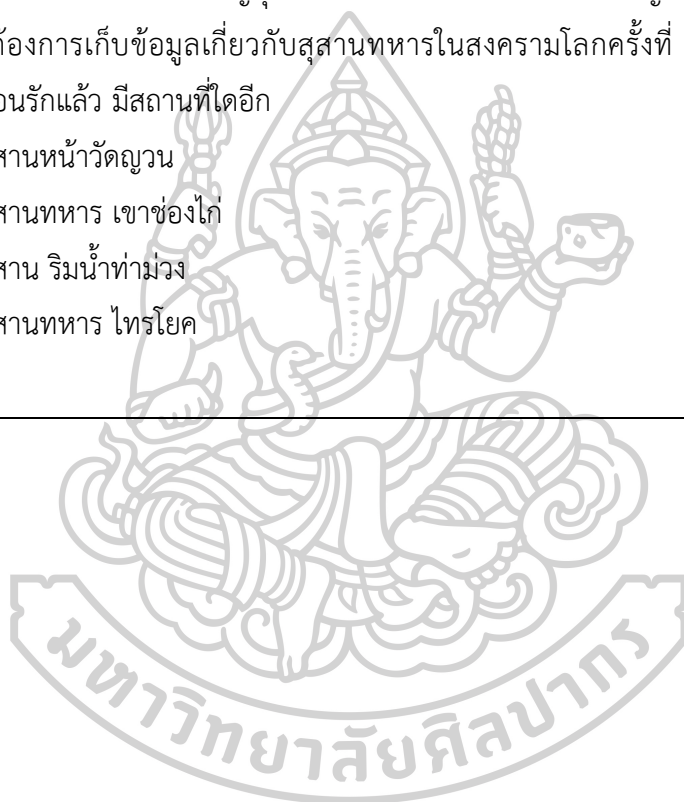
ง. นาย D เดินทางไปศึกษาข้อมูลที่ช่องเขาขาดด้วยความระมัดระวัง สังเกตร่องรอยตาม
ซอกเขา และถ่ายภาพกลับมาทำรายงาน

14. เหตุการณ์ใดทำให้ นายบุญผ่อง สิริเวชชะพันธ์ ได้รับยกย่องจากทั่วโลกเป็น “วีรบุรุษใน
สงครามโลกครั้งที่ 2”

- ก. ร่วมรบในฐานะทหารหาญในสงคราม
- ข. เป็นหนึ่งในขบวนการเสรีไทยในจังหวัดกาญจนบุรี
- ค. ให้ความช่วยเหลือศึก โดยส่งยา อาหาร และข่าวสารอย่างลับๆ
- ง. ก่อตั้งขบวนการต่อต้านญี่ปุ่นและขับไล่ทหารออกจากพื้นที่กาญจนบุรี

15. หากต้องการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสุสานทหารในสงครามโลกครั้งที่ 2 นอกจากสุสานทหาร
สัมพันธมิตรดอนรักแล้ว มีสถานที่ใดอีก

- ก. สุสานหน้าวัดญวน
- ข. สุสานทหาร เขาช่องไก่
- ค. สุสาน ริมน้ำท่าม่วง
- ง. สุสานทหาร ไทรโยค

ตัวอย่าง แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามความคิดเห็นฉบับนี้ ต้องการทราบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส โดยจะมีข้อความให้นักเรียนอ่านแล้วพิจารณาตามข้อความนั้น ๆ ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนอย่างไร คำตอบจะไม่มีถูกหรือผิด ขอให้นักเรียนตอบตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียนให้มากที่สุด

2. ขอให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความคิดเห็นให้ครบทุกข้อ

3. วิธีทำแบบสอบถามความคิดเห็น คือ ให้นักเรียนอ่านข้อความในแต่ละข้อโดยพิจารณาอย่างละเอียด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อเรื่องนั้น โดยมี 5 ระดับ ดังนี้

ความหมายของคะแนน

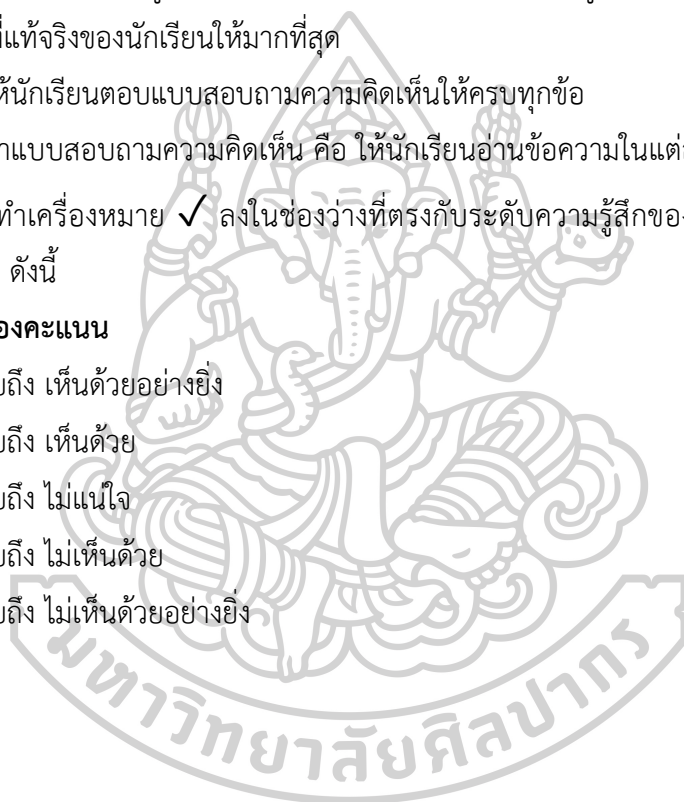
5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4 หมายถึง เห็นด้วย

3 หมายถึง ไม่แน่ใจ

2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด

ข้อ ที่	ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อ กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	1ไม่แน่ใจ (3)	ไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1) (1)
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
1	กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ช่วยส่งเสริมทักษะการปฏิบัติงานแก่นักเรียน					
2	กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ช่วยส่งเสริมทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และแก้ไขปัญหาแก่นักเรียน					
ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้						
6	กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนในการแสดงความคิดเห็น					
7	กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เปิดโอกาสให้นักเรียนสอบถามเมื่อมีข้อสงสัย					
8	กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก					
ด้านประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
11	กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ส่งเสริมให้นักเรียนลำดับเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ไทยสะท้อนพัฒนาการของท้องถิ่นและประเทศชาติได้					
12	กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ส่งเสริมให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นและสร้างองค์ความรู้จากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นได้					

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย
2. แบบประเมินทักษะการเรียนรู้
3. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย
4. แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

สรุปผลการประเมินการหาค่าความสอดคล้อง (IOC) แบบวัดของแผนการจัดการเรียนรู้
เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย

รายการพิจารณา	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	แปล ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. ด้านจุดมุ่งหมายของการสอน					
1.1 แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
1.2 แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับ หน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
1.3 แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบ สำคัญครบถ้วน (ตามรูปแบบที่กำหนด)	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
1.4 ตัวชี้วัดครอบคลุมสาระการเรียนรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
1.5 สาระการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ครอบคลุมเนื้อหาที่ใช้จัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
2. ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้					
2.1 กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับ เนื้อหา สาระการเรียนรู้และระดับชั้น นักเรียน	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
2.2 กิจกรรมการเรียนรู้มีการสอนอย่าง เป็นระบบตามลำดับขั้นตอนของรูปแบบ การจัดการเรียนรู้ 4 ส	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
2.3 กิจกรรมการเรียนรู้มุ่งเน้นให้นักเรียนมี ส่วนร่วมในการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
2.4 กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลาย และสามารถปฏิบัติได้จริง	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้

รายการพิจารณา	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	แปล ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
2.5 กิจกรรมการเรียนรู้สอดแทรกทักษะที่สามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
3. ด้านการวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนรู้					
3.1 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้	+1	0	+1	0.67	นำไปใช้ได้
3.2 แผนการจัดการเรียนรู้กำหนดชิ้นงานอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
3.3 การวัดและประเมินผลระบุเครื่องมือการวัดและประเมินไว้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
3.4 มีการวัดผลและประเมินผลอย่างถูกต้องเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
3.5 นักเรียนสามารถนำความรู้ ทักษะ กระบวนการไปใช้ได้จริง	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้

สรุปผลการประเมินการหาค่าความสอดคล้อง (IOC) แบบวัดของแบบประเมินทักษะการเรียนรู้

ข้อ	รายการการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง (IOC)	แปล ความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
การคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา						
1	นักเรียนสามารถจำแนกและลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนและหลังทางประวัติศาสตร์ได้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
2	นักเรียนสามารถอธิบายความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ได้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
3	นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นแต่ละเหตุการณ์ได้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
4	นักเรียนสามารถจำแนกประเภทของหลักฐานตามแต่ละประเภทได้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
5	นักเรียนสามารถจัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็นเรื่องที่ศึกษาได้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
6	นักเรียนสามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่น	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
7	นักเรียนสามารถใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจเลือกประเด็นในการศึกษา	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
8	นักเรียนสามารถสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่นที่มีความน่าเชื่อถือได้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
9	นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เชื่อมโยงอ้างอิงหลักฐานจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายได้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
10	นักเรียนสามารถระบุปัญหาที่เกิดขึ้นหาก	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้

ข้อ	รายการการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง (IOC)	แปล ความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
	เกิดความเข้าใจผิดทางประวัติศาสตร์ได้					
11	นักเรียนสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างองค์ความรู้ที่มีความเชื่อมโยงและอ้างอิงข้อมูลทางประวัติศาสตร์เพื่อแก้ไขอคติทางประวัติศาสตร์ได้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
การสื่อสารและการร่วมมือ						
12	นักเรียนสามารถนำเสนอองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่นได้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
13	นักเรียนสามารถเรียบเรียงและสรุปองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่นด้วยตนเอง	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
14	นักเรียนรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
15	นักเรียนใช้ภาษาสื่อสารองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
16	นักเรียนรู้วิธีการใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
17	นักเรียนสามารถสืบค้นหลักฐานและข้อมูลทางประวัติศาสตร์ตามที่ได้รับมอบหมายจากเพื่อนในกลุ่มได้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
18	นักเรียนสามารถสืบค้นและเรียบเรียงข้อมูลทางประวัติศาสตร์เสร็จตรงตามเวลาที่กำหนด	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้

ข้อ	รายการการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง (IOC)	แปล ความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
19	นักเรียนให้ความร่วมมือกับเพื่อนในการนำเสนอความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลายเพื่อให้ได้งานชิ้นงานที่มีคุณภาพ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
20	นักเรียนคิดว่าเพื่อนมีความสำคัญในแต่ละหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
21	นักเรียนคิดว่าการทำงานกลุ่มเพื่อสืบค้นองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ดีกว่าการทำงานคนเดียว	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม						
22	นักเรียนกับเพื่อนร่วมกันคิดเพื่อสร้างองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
23	นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานอย่างละเอียดรอบคอบ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
24	นักเรียนเคารพความคิดของผู้อื่นแม้จะต่างกับความคิดของตน	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
25	นักเรียนมีการสอบถามถึงข้อบกพร่องของผลงานที่ฉันสร้างขึ้นกับบุคคลอื่น	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
26	นักเรียนยอมรับในข้อบกพร่องเพื่อนำไปปรับปรุง	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
27	นักเรียนนำเสนอผลงานองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดจากการใช้ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่นได้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
28	นักเรียนสามารถต่อยอดองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและท้องถิ่นได้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
29	นักเรียนสามารถนำผลงานของตนไปจัด	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้

ข้อ	รายการการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง (IOC)	แปล ความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
	แสดงในนิทรรศการเพื่อเป็นการเผยแพร่ ความรู้ทางประวัติศาสตร์ไทยและ ท้องถิ่นได้					
30	นักเรียนสามารถนำองค์ความรู้ที่พบใน ท้องถิ่นจากการสืบค้นมาประยุกต์ใช้ใน การจัดแสดงนิทรรศการได้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้

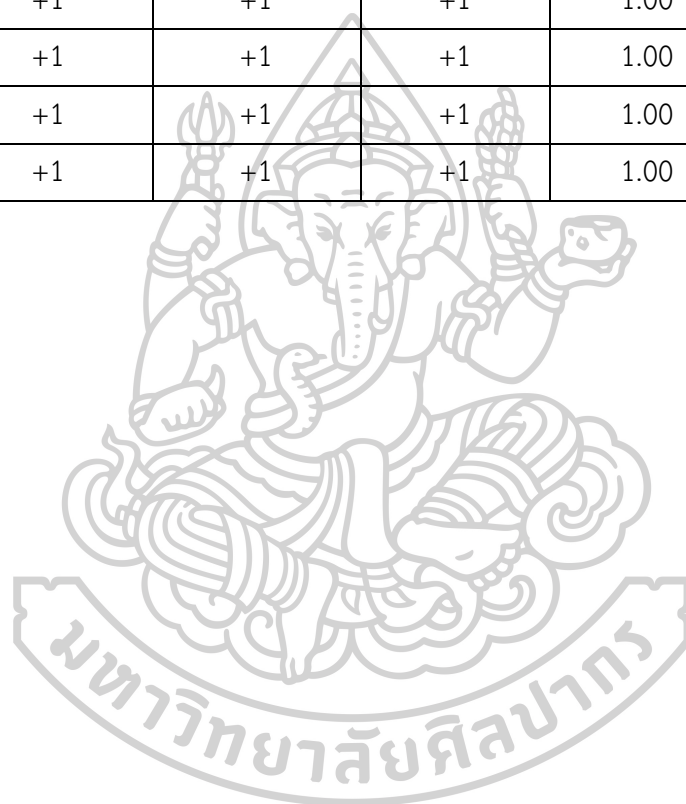

สรุปผลการประเมินการหาค่าความสอดคล้อง (IOC) แบบวัดของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย

ข้อที่	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
2	0	+1	+1	0.67	นำไปใช้ได้
3	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
4	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
5	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
6	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
7	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
8	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
9	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
10	0	+1	+1	0.67	นำไปใช้ได้
11	+1	+1	0	0.67	นำไปใช้ได้
12	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
13	0	+1	+1	0.67	นำไปใช้ได้
14	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
15	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
16	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
17	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
18	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
19	0	+1	+1	0.67	นำไปใช้ได้
20	0	+1	+1	0.67	นำไปใช้ได้
21	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
22	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
23	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
24	0	+1	+1	0.67	นำไปใช้ได้
25	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้

ข้อที่	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
26	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
27	0	+1	+1	0.67	นำไปใช้ได้
28	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
29	+1	0	+1	0.67	นำไปใช้ได้
30	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
31	+1	+1	0	0.67	นำไปใช้ได้
32	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
33	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
34	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
35	0	+1	+1	0.67	นำไปใช้ได้
36	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
37	0	+1	+1	0.67	นำไปใช้ได้
38	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
39	+1	+1	0	0.67	นำไปใช้ได้
40	+1	0	+1	0.67	นำไปใช้ได้
41	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
42	0	+1	+1	0.67	นำไปใช้ได้
43	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
44	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
45	+1	+0	+1	0.67	นำไปใช้ได้
46	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
47	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
48	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
49	+1	0	+1	0.67	นำไปใช้ได้
50	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
51	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
52	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้

ข้อที่	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
53	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
54	+1	0	+1	0.67	นำไปใช้ได้
55	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
56	+1	+1	0	0.67	นำไปใช้ได้
57	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
58	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
59	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
60	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้

ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่อง บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์และเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย

ข้อ	p	r	สรุปผล	ข้อ	p	r	สรุปผล	
1	0.43	0.27	ใช้ได้	31	0.67	0.53	ใช้ได้	จำนวนแบบทดสอบที่สร้างขึ้นทั้งหมด 60 ข้อ ได้ทำการตรวจสอบความยากง่าย และอำนาจจำแนกแล้ว มีรายละเอียดดังนี้ 1) ข้อสอบข้อที่ 54 มีค่า p ต่ำกว่า 0.20 จัดเป็นข้อสอบที่ยากเกินไป จึงตัดออก จำนวน 1 ข้อ 2) ข้อสอบข้อที่ 2,9,12,19,23,29,37,38,45,50,52 และ 57 มีค่า r ต่ำกว่า 0.20 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ จึงตัดออก จำนวน 12 ข้อ
2	0.64	0.07*	ตัดทิ้ง	32	0.57	0.20	ใช้ได้	
3	0.53	0.40	ใช้ได้	33	0.38	0.32	ใช้ได้	
4	0.47	0.20	ใช้ได้	34	0.40	0.33	ใช้ได้	
5	0.60	0.40	ใช้ได้	35	0.50	0.41	ใช้ได้	
6	0.50	0.41	ใช้ได้	36	0.33	0.20	ใช้ได้	
7	0.43	0.40	ใช้ได้	37	0.43	-0.41*	ตัดทิ้ง	
8	0.47	0.40	ใช้ได้	38	0.68	0.13*	ตัดทิ้ง	
9	0.34	0.12*	ตัดทิ้ง	39	0.33	0.34	ใช้ได้	
10	0.60	0.20	ใช้ได้	40	0.43	0.30	ใช้ได้	
11	0.60	0.53	ใช้ได้	41	0.40	0.40	ใช้ได้	
12	0.47	0.13*	ตัดทิ้ง	42	0.50	0.75	ใช้ได้	
13	0.75	0.33	ใช้ได้	43	0.50	0.20	ใช้ได้	
14	0.40	0.20	ใช้ได้	44	0.30	0.20	ใช้ได้	
15	0.43	0.40	ใช้ได้	45	0.79	0.00*	ตัดทิ้ง	
16	0.43	0.07	ใช้ได้	46	0.23	0.30	ใช้ได้	
17	0.50	0.27	ใช้ได้	47	0.50	0.30	ใช้ได้	
18	0.60	0.33	ใช้ได้	48	0.40	0.37	ใช้ได้	
19	0.24	0.06*	ตัดทิ้ง	49	0.40	0.33	ใช้ได้	
20	0.40	0.40	ใช้ได้	50	0.38	0.12*	ตัดทิ้ง	
21	0.30	0.20	ใช้ได้	51	0.37	0.20	ใช้ได้	
22	0.50	0.07	ใช้ได้	52	0.30	0.08*	ตัดทิ้ง	
23	0.43	0.20	ตัดทิ้ง	53	0.57	0.33	ใช้ได้	
24	0.40	0.20	ใช้ได้	54	0.16*	0.20	ตัดทิ้ง	
25	0.50	0.40	ใช้ได้	55	0.30	0.40	ใช้ได้	
26	0.60	0.47	ใช้ได้	56	0.40	0.40	ใช้ได้	
27	0.43	0.25	ใช้ได้	57	0.22	0.00*	ตัดทิ้ง	

ชื่อ	p	r	สรุปผล	ชื่อ	p	r	สรุปผล
28	0.47	0.40	ใช้ได้	58	0.60	0.20	ใช้ได้
29	0.80	0.00*	ตัดทิ้ง	59	0.60	0.20	ใช้ได้
30	0.50	0.33	ใช้ได้	60	0.67	0.33	ใช้ได้

สรุปผลการประเมินการหาค่าความสอดคล้อง (IOC)
แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส

ข้อ	รายการการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง (ioc)	ความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
1	กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้เชิงปฏิบัติแก่นักเรียน	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
2	กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ช่วยส่งเสริมทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และแก้ไขปัญหาแก่นักเรียน	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
2. ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้						
6	กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
7	กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส เปิดโอกาสให้นักเรียนสอบถามเมื่อมีข้อสงสัย	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
8	กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
3. ด้านประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
11	กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ส่งเสริมให้นักเรียนลำดับเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ไทยสะท้อนพัฒนาการของชาติและท้องถิ่นได้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้

ชื่อ	รายการการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง (ioc)	ความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
12	กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส ส่งเสริมให้มีปฏิสัมพันธ์กับแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นและสร้างองค์ความรู้ทางแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นได้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายรัชชานนท์ อินทรพฤกษ์
วุฒิการศึกษา	ระดับปริญญาตรี หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา (เกียรตินิยมอันดับ 1) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผลงานตีพิมพ์	อาทิตย์ ชัยเทพา, รัชชานนท์ อินทรพฤกษ์, กิตติมา วาระสิทธิ์, วิภาดา โสภากัญญา และชัยรัตน์ โตศิลา. (2565). การพัฒนากิจกรรมการ เรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานเรื่องร่วมสร้างสังคมแห่งความสุขเพื่อส่งเสริม คุณลักษณะความเป็นพลเมืองในวิถีประชาธิปไตยของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3. วารสารการบริการการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัย ราชภัฏสกลนคร, ปีที่ 11 ฉบับที่ 43 ประจำเดือนเมษายน - มิถุนายน 2566. (TCI ฐาน 2)

